

REPUBLIKA SRBIJA
NARODNA SKUPŠTINA
OSMO VANREDNO ZASEDANJE
U JEDANAESTOM SAZIVU
Peti dan rada
27. jun 2018. godine

(Sednica je počela u 10.10 časova. Predsedava Veroljub Arsić, potpredsednik Narodne skupštine.)

*
* *

PREDSEDAVAJUĆI: Poštovane dame i gospodo narodni poslanici, nastavljamo rad sednice Osmog vanrednog zasedanja Narodne skupštine Republike Srbije u Jedanaestom sazivu.

Na osnovu službene evidencije o prisutnosti narodnih poslanika konstatujem da sednici prisustvuje 86 narodnih poslanika.

Radi utvrđivanja broja narodnih poslanika prisutnih u sali molim narodne poslanike da ubace svoje identifikacione kartice u poslaničke jedinice elektronskog sistema za glasanje.

Konstatujem da je primenom elektronskog sistema za glasanje utvrđeno da je u sali prisutno 89 narodnih poslanika, odnosno da je prisutno najmanje 84 narodnih poslanika i da postoje uslovi za rad Narodne skupštine.

Obaveštavam vas da su sednici sprečeni da prisustvuju sledeći narodni poslanici: Žarko Obradović, Aleksandra Tomić, Dubravka Filipovski, Elvira Kovač, Aleksandra Stevanović, Aleksandar Šešelj, Marija Obradović, Biljana Pantić Pilja, Dejan Radenković, Tijana Davidovac, Gordana Čomić, Vojislav Vujić i Đorđe Kosanić.

Prelazimo na 1. tačku dnevnog reda – PREDLOG ZAKONA O RATNIM MEMORIJALIMA (nastavak pretresa u pojedinostima).

Saglasno članu 90. stav 1. Poslovnika Narodne skupštine obaveštavam vas da su povodom pretresa u pojedinostima o prvoj tački dnevnog reda – Predlogu zakona o ratnim memorijalima, pozvani da sednici prisustvuju: Zoran Đorđević, ministar za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja i prof. dr Slavica Đukić Dejanović, ministar bez portfelja, sa saradnicima.

Na član 3. amandman sa ispravkom podneo je narodni poslanik Đorđe Komlenski.

Reč ima narodni poslanik Đorđe Komlenski.

Izvolite.

ĐORĐE KOMLENSKI: Dame i gospodo, drugarice i drugovi, uvaženi predsedavajući, u skladu sa amandmanima koje sam podneo na član 1. i član 2. podnet je amandman i na član 3. Podsećam da sam ja predložio da se u članu 1, koji određuje samu sadržinu zakona iza reči – od značaja za zaštitu, doda reč – i postavljanje.

U skladu sa tim, predloženim amandmanom na član 3. koji kaže da se iza reči – predloga za uređenje ratnog memorijala, dodaje znak interpunkcije, odnosno zarez i reč – postavljanja. Zahvaljujem, kolega. Zapeta, šta kome odgovara, ista je stvar.

Prema tome, razlog za usvajanje ovog amandmana već sam obrazlagao činjenicom da se iz samih osnovnih članova na početku zakona ne vidi jasno ono što tek u članu 19. dolazi do izražaja kada je ovaj zakon u pitanju, a to je da se osim memorijala koji već postoje, koji su izgrađeni, spomenika, vojnih grobalja i svega onoga što ovaj zakon obuhvata, mogu postavljati ili izgraditi novi spomenici, nove spomen-ploče, odnosno u smislu zakonskog teksta, postaviti ili izgraditi novi memorijali.

Kako bi to bilo sasvim jasno i kako bi bila potpuna, adekvatna i lakša primena Glave 4, koja govori o uređenju i uklanjanju ratnih memorijala, pogotovo članova 18. i 19, upravo to je razlog zašto je podnet amandman na član 3, i ova prva tri amandmana zaista jesu usklađena sa ovim zakonom. Mislim da njihovo usvajanje može samo da doprinese boljem i preciznijem razumevanju i primeni ovog zakona. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Nataša St. Jovanović. Izvolite.

NATAŠA St. JOVANOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Poštovana ministarko, poštovane kolege narodni poslanici, na početku današnje rasprave želim da citiram čuvenog vojvodu Živojina Mišića: „Ratovi se završiše, a naše bitke još traju. Te bitke nas učiniše kao stene jakim, samo nikad ne stajati, uvek ići napred“. Njegove reči ne smemo zaboraviti, ali isto tako moramo vaspitavati buduće generacije da naše velikane i naše heroje ne smeju prepustiti istoriji, nego se iznova sećati kroz ratne memorijale koje ćemo održavati kao najveću svetinju.

U Srbiji postoji negde oko četrdesetak tvrđava i mnoštvo spomenika koje treba obnoviti, održavati memorijalne komplekse, jer njihov značaj je kulturni, istorijski, vojni i politički. Srbija nije zaboravila ni doktorku Elsi Inglis, koja je predvodila sanitarnu misiju škotskih žena koje su lečile ratnike i bolesnike u

Prvom svetskom ratu. Vojnici Moravske divizije su podigli spomen-česmu „Crkvenac“ u Mladenovcu gde svakog 15. septembra dolaze ambasadori Kanade, Belgije, Velike Britanije da odaju počast ovoj hrabroj ženi. Poslednji put česma je obnovljena 1985. godine. Sadašnja vlast sa Srpskom naprednom strankom na čelu čeka odobrenje Zavoda za zaštitu spomenika kako bi uredila spomen-park, a sa donje strane se radi Badžakova ulica, za koju je postojao projekat više od 10 godina ali realizacija je čekala Srpsku naprednu stranku da je izgradi.

Pored jezika, pisma, istorije, veličina jedne države se svakako ogleda u tome kako se odnosi prema palim borcima i memorijalima. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, ja sam u potpunosti za to da se spomenici, posebno stradalim borcima logorašima, održavaju o trošku države, ali mi nešto moramo i naučiti iz tih spomenika.

Dok smo ratovali većinom za druge, mi smo gubili, drugi su dobijali. Velike sile su se uvek namirivale na račun malih. Uvek su mislili da posle naših pobeda, gde smo dobijali samo komad pobede, mogu sa nama i bez nas. Memorijali u inostranstvu su većinom memorijali seljaka sa žuljevitim rukama koji su privremeno ostavili plug i ratovali za svoju zemlju, za svoju njivu i time sebe žrtvovali.

Mi danas treba da zaradimo da održavamo pijetet prema stradalim generacijama seljaka pre nas, ali zahvaljujući tim stradanjima, danas su nam sela pusta. Srbija je pretvorena u zbir manjih i većih staračkih domova. Zato mislim da razvojem poljoprivrede i sela treba negovati te spomenike ali, takođe, i ubuduće negovati sela, ostaviti sadašnji broj stanovnika na selu ako ne možemo da ga uvećamo, podmladiti selo i na takav način zadovoljiti i prošle i buduće generacije.

Mi smo ovu zemlju od predaka pozajmili i u obavezi smo da je budućim generacijama predamo u boljem stanju nego što smo je dobili. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Goran Nikolić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Radoslav Jović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

RADOSLAV JOVIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovana ministarko, ovih dana smo govorili o 6.000 memorijala o kojima ćemo brinuti u budućnosti. Tih 6.000 memorijala zapravo su dokaz velikog stradanja kroz istoriju.

Kažu – istorija je učiteljica života. Nadam se da će ovi memorijali sve nas naučiti da o životu više vodimo računa u budućnosti, da čuvamo i štitimo našu naciju. Dobro reče pre neki dan kolega Martinović kada je govorio o ovom zakonu – koliko miliona bi nas danas bilo više da nismo toliko stradali.

To je zaista pitanje koje moramo svakog dana sebi da postavljamo i dobro je da ova država, politikom koju vodi danas i koju će, nadam se, voditi u budućnosti, brine pre svega o životu, o živim ljudima, o njihovoj budućnosti i stvaranju ambijenta za pristojan život u Srbiji.

Drago mi je da je ovde danas ministarka koja se pre svega bavi demografskom politikom u Srbiji. Kao što sam rekao i juče i prekjuče, živi ljudi, potomci koje ćemo stvarati i rađati u Srbiji, jesu najbolja uspomena na sve one koji su stradali kroz istoriju braneći naš narod i našu slobodu.

Zato puna podrška svim naporima koje ulažete i koje će ulagati Vlada u budućnosti da se u Srbiji rađa više dece, da se kao narod obnavljamo, jer na taj način ćemo obezbediti istorijsko sećanje na naše pretke i na naše stradalnike i u vekovima koji su pred nama. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Olivera Pešić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Koleginice Pešić, izvolite.

OLIVERA PEŠIĆ: Zahvaljujem, gospodine Arsiću.

Uvažena ministarko sa saradnikom, dame i gospodo narodni poslanici, podnela sam amandman kojim predlažem da se u članu 3. Predloga zakona dodaje stav 2. kojim se dodatno definiše član 3. ovog zakona.

Članom 3. se definiše obrazovanje saveta za negovanje tradicije oslobodilačkih ratova Srbije radi davanja mišljenja povodom predloga za uređenje ratnog memorijala i uklanjanje ratnog memorijala.

Važna novina u ovom predlogu zakona je utvrđivanje nadležnosti ministarstva zaduženog za negovanje tradicije oslobodilačkih ratova Srbije, za davanje saglasnosti za podizanje novog ratnog memorijala.

Takođe, važno je i definisanje elemenata kada nije dozvoljeno postavljanje novog ratnog memorijala. Ovakav uređen sistem će doprineti unapređenju poštovanja ljudskih prava, nacionalnih i verskih osećanja, tradicije, kao i poboljšanja turističke ponude Srbije.

Pozdravljam odredbu kojom se definiše vođenje obavezne evidencije o ratnim memorijalima u zemlji i inostranstvu. Naša je obaveza da štitimo naše kulturno nasleđe i ovaj zakon ide upravo u tom pravcu. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Ljibuška Lakatoš.

Da li neko želi reč? (Da.)

Koleginice Lakatoš, izvolite.

LJIBUŠKA LAKATOŠ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvažena ministarko sa saradnikom, uvažene kolege narodni poslanici, Srbija ponosno čuva uspomenu na sve heroje koji su položili živote za slobodu i oslobođenje naše zemlje. To je deo naše istorije koju čuvamo, o kojoj učimo tokom školovanja, istorija kojom se ponosimo i prenosimo je na mlađe generacije.

Predloženim zakonom o ratnim memorijalima definišu se nadležnosti i lokalnih samouprava i Republike Srbije za održavanje ratnih memorijala, za njihovo saniranje, kao i stvaranje uslova za zaštitu kulturnog nasleđa vezanog za ratne periode.

U Staroj Pazovi postavljen je spomenik narodnom heroju iz Drugog svetskog rata Janku Čmeliku, pripadniku slovačke nacionalne manjine, čije ime sa ponosom nose mnoge institucije u Staroj Pazovi, koji je zajedno sa srpskim herojima učestvovao u oslobodilačkom ratu.

Na teritoriji Srbije postoji mnogo memorijala koji simbolizuju jedan istorijski period i koji ne dozvoljavaju da se zaborave sve žrtve koje su život dale u mnogim oslobodilačkim ratovima koji su zahvatili našu državu.

Svi ti memorijali treba da budu svrstani u turističku ponudu Srbije i kao obavezan deo školskih ekskurzija kako bi kroz obrazovni sistem našim mladim generacijama ukazali na našu istoriju koja je deo naše kulturne baštine i koja simbolizuje narode koji žive na teritoriji naše države.

Poučeni istorijskim činjenicama u obavezi smo da gradimo zajedničkim snagama jednu proevropsku državu gde se vodi računa o svakoj porodici, o svakom pojedincu, ali isto tako ne zaboravljajući ni naše pretke koji su ispisali našu istoriju. Zahvaljujem na pažnji.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Vlado Babić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Kolega Babiću, izvolite.

VLADO BABIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Poštovani narodni poslanici, uvažena ministarko, pred nama je zakon o ratnim memorijalima koji je predložen sa ciljem kako bi se i ova oblast uredila i uskladila sa uspostavljenim načelima modernog građanskog društva, uz poštovanje najvišeg stepena ljudskih prava.

Ovim zakonom se uređuje sistem koji će doneti ujednačenu primenu u jedinicama lokalnih samouprava, koje će, kao što sam već naglasio, doprineti visokom stepenu poštovanja ljudskih prava, nacionalnih i verskih osećanja i javnog morala.

Uređeni ratni memorijali, kao važan segment ukupne kulturne baštine Srbije, postaće na taj način deo kvalitetnije i atraktivnije turističke ponude, čime će se doprineti sveukupnom planskom razvoju Republike Srbije.

Ovim zakonom jasno su definisane nadležnosti lokalnih samouprava, jer se jačaju odgovornosti u očuvanju i zaštiti našeg kulturnog nasleđa, vezanog za ratne periode, što i jeste naša obaveza kojoj sa posebnom pažnjom moramo prilaziti uvek, u svakoj situaciji i na svakom mestu.

Odnos prema kulturnoistorijskim nasleđima i ratnim memorijalima koji Vlada Republike Srbije iskazuje od 2012. godine pa do danas pruža nam veru da ćemo uspeti na putu sveukupnog preporoda i planskog razvoja, kao i na podizanju osećanja patriotizma i ponosa na našu svetlu tradiciju oslobodilačkih ratova koje je srpski narod, slobodno možemo reći, ne svojom voljom vodio kroz istoriju.

Povedeni bolnim iskustvima iz dosadašnjih ratova u obavezi smo da poseban akcenat stavimo i na naš zdravstveni sistem koji bi, i koji je, u stvari, sada stalno u funkciji svoga naroda kako u ratnim, tako i u mirnodopskim uslovima.

Opšta je ocena da su reforme započete 2012. godine već dale određene rezultate i da je Srbija krenula u pravcu ubrzanog razvoja. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Radovan Jančić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Kolega Jančiću, izvolite.

RADOVAN JANČIĆ: Zahvaljujem, gospodine predsedavajući.

Poštovani narodni poslanici, Predlogom zakona o ratnim memorijalima definiše se nadležnost lokalnih samouprava i ministarstva za poslove negovanja tradicije oslobodilačkih ratova Srbije u oblasti zaštite ratnih memorijala. Utvrđuju se jačanje, odgovornost, racionalnost i efikasnost jedinice lokalne samouprave i stvaraju se neophodni uslovi za zaštitu našeg kulturnog nasleđa vezanog za ratne periode.

Osnažene, efikasne i odgovorne lokalne samouprave, kakve su danas postale po preuzimanju odgovornosti nad njima od strane ljudi iz Srpske napredne stranke, uspešno će sprovoditi programe redovnog održavanja ratnih memorijala i neće dozvoliti da mesta stradanja i javna obeležja budu zaboravljena i napuštena mesta, da ih ne održavaju, a posebno neće dozvoliti da ih bilo ko uništava i ruši.

Punih 16 godina u opštini Novi Kneževac mesto stradanja, mesto egzekucije devetoro mladih ljudi iz Srpskog Krstura izvršene na pravoslavni Božić 7. januara 1942. godine, koje su fašisti streljali, bilo je prepušteno zubu vremena i vandalskom ponašanju nesavesnih građana.

Predstavnici bivše lokalne vlasti, oni koji su smatrali da istorija počinje sa njima, nijednom to mesto nisu posetili. Danas je to mesto uređeno i redovno se održava. Građani ga svakodnevno posećuju i podsećaju nas na stravične zločine tog vremena.

Vlada Republike Srbije čini sve ne bi li se život naših građana svakodnevno poboljšavao. Nastavlja da sprovodi reforme započete 2012. godine, koje za cilj imaju da Srbija postane razvijena zemlja u kojoj će građani pristojno i mirno živeti.

U danu za glasanje poslanici Srpske napredne stranke podržaće sve predložene zakone. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Desanka Repac.

Da li neko želi reč? (Da.)

Koleginice Repac, izvolite.

DESANKA REPAC: Zahvaljujem, gospodine predsedavajući.

Poštovana ministarsko, poštovane kolege, u članu 3. ovog zakona obrazuje se savet za negovanje tradicije oslobodilačkih ratova Srbije radi davanja mišljenja povodom predloga za uređenje ratnih memorijala. Savet ima sedam članova. Imenuje ga ministar nadležan za poslove negovanja tradicije oslobodilačkih ratova.

Kada govorimo o negovanju tradicije oslobodilačkih ratova Srbije, ne mogu a da ne govorim o Prvom svetskom ratu gde je živote izgubilo 1.300.000 Srba. Srbija je skupo platila veliku pobedu u Prvom svetskom ratu. Izgubila je jednu trećinu stanovništva, 60% muške populacije.

Materijalna šteta, koja je procenjena u Versaju na mirovnoj konferenciji, smatra se da je bila polovina njene tadašnje nacionalne imovine.

U Prvom i Drugom svetskom ratu i ratovima 90-ih godina izgubili smo najveće bogatstvo – ljudske resurse. Velika je golgota Prvog svetskog rata. U Drugom svetskom ratu – velika zverstva nad Srbima od strane Nezavisne Države Hrvatske. Smatra se da je ubijeno od 900.000 do 1.200.000 Srba. Činjena su nezapamćena zverstva. Pitam se da li ljudski um može tako nešto da zamisli, a ne da uradi. Stradanja su bila najveća nad Srbima i srpskim življem, tako da spomen-obeležja iz Drugog svetskog rata na prostorima bivše SFRJ čini oko 15.000 spomen-obeležja u raznim vidovima.

Pobedom Srpske napredne stranke i Aleksandra Vučića vraća se Republika Srbija u svet, bez obzira na to kako se mi razumeli, kako oni nas ili mi njih. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Blaža Knežević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Kolega Kneževiću, izvolite.

BLAŽA KNEŽEVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Veoma je važno da održavanjem i uređenjem ratnih memorijala negujemo tradiciju za budućnost svojih pokolenja. Jedan od najvažnijih jeste projekat spomen-kompleksa za očuvanje kulturno-istorijskih vrednosti Cera.

Cerska bitka je jedna od najvećih pobeda srpskog naroda u istoriji. Preko jednog veka je prošlo otada. Vreme je da živimo za Srbiju, a od zemlje za koju se vredelo žrtvovati napravili smo zemlju za koju vredi živeti.

Takođe, imamo obavezu i dužnost da se isto kako su se vojnici pre više od 100 godina borili za Srbiju i ginuli za nju, mi sada za Srbiju radimo i gradimo. Moramo da shvatimo da smo u obavezi mi i naša pokolenja da damo bar deo onoga što su joj dali oni koji su dali sve i da im se odužimo na način da od Srbije napravimo bezbednu, stabilnu i modernu državu.

Srpska vojska je pod komandom vojvode Stepe Stepanovića izvojevala jednu od najvećih pobeda u srpskoj istoriji, a na Ceru je Srbija našla svoj ponos, stekla svoje ime braneći sebe i svoju slobodu. I zato imamo dužnost da nastavimo da radimo za Srbiju i da ne dozvolimo da na našem tlu ne nastane ništa drugo do bezbedna, moderna i uspešna Srbija koja pamti svoju istoriju. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Krsto Janjušević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Kolega Janjuševiću, izvolite.

KRSTO JANJUŠEVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnikom, dame i gospodo narodni poslanici, kulturno nasleđe kao resurs je veoma važno, zato što u njemu imamo veliku količinu znanja akumuliranog tokom prethodnih decenija i vekova, znanja, veština i informacija koje su nam izuzetno neophodne i značajne za našu kulturu, obrazovanje, privredu, ekonomiju, turizam.

Svakako tome ne doprinose, i našoj ekonomiji ne doprinose oni koji govore da smo sve ratove izgubili, da smo u svim ratovima bili poraženi, iz razloga što iz ugla veličine neprijatelja kroz našu istoriju oni su išli na to da nas unište, a ne da nas poraze. I zato nikada nijedan rat nismo izgubili, zato što postojimo.

Svakako ekonomiji, a vezano za kulturno nasleđe, ne doprinosi ni ovaj podatak, a dolazi sa Zlatibora, sa mesta odakle Milan Stamatović deli lekciju o poštenju, o srpstvu, o tradiciji i svim vrednostima.

Kada odete na portal geoSrbija i pronađete mesto gde počivaju kosti srpskih stradalnika iz Drugog svetskog rata, parcela 4624/1, a onda na sajtu Republičkog geodetskog zavoda ukucate broj te parcele, vidite da je ona pod hipotekom. Dakle, mesto gde počivaju kosti srpskih stradalnika iz Drugog svetskog rata je pod hipotekom, zajedno sa hektarima okolne zemlje namenjene za kredit za nabavku sporne gondole na Zlatiboru. I to je samo jedan primer onih koji nam drže predavanje kako da sačuvamo Kosovo, kako budućnost. Dakle, kako mi živi da očekujemo nešto dobro od onih koji i mrtve stave pod hipoteku? Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Olivera Ognjanović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Koleginice Ognjanović, izvolite.

OLIVERA OGNJANOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Ono što naš narod treba da prenese svetu jeste da je Srbija mala i ponosna zemlja, sa velikom dušom, a buduće generacije treba da čuvaju i neguju svoju istoriju. Realizacijom ovog zakona mi pratimo kurs kojim nas vodi naša vlada i to će nam dati mogućnost da se razvijamo, da se uposlimo, gradimo i rastemo.

Opština Grocka, gde živim, ima ogroman turistički potencijal jer se nalazi uz reku Dunav i veliki broj kulturnih zaostavština, među kojima je najpoznatije vinčansko nalazište, ali je manje poznato da se u naselju Ritopek u oktobru 1944. godine vodila jedna od najvažnijih bitki za oslobođenje Beograda. Ovde se nalazi spomen-kosturnica gde su sahranjeni sovjetski i srpski borci koji su poginuli u Drugom svetskom ratu u borbi protiv fašističke Nemačke.

Iako je opština Grocka tek sa dolaskom Srpske napredne stranke na vlast intenzivno započela sa razvojem turizma i potrebno je još mnogo ulaganja kako bi mogla da zadovolji potrebe gostiju koji je posećuju, za ovo kratko vreme u našim turističkim ponudama je čitav niz različitih manifestacija i obilazaka kulturnih baština, tako da je Grocka dobila svoje mesto u turističkim destinacijama Srbije.

Sve ovo je uticalo da je u planu razvoj seoskog turizma i čitava opština teži ka ubrzanom privrednom razvoju. Hvala na pažnji.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Ivana Stojiljković.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Studenka Kovačević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Koleginice Kovačević, izvolite.

STUDENKA KOVAČEVIĆ: Zahvaljujem, uvaženi predsedavajući.

Dame i gospodo narodni poslanici, kada govorimo o negovanju tradicije, bojim se da je u modernom društvu sve manje onih koji su voljni da je neguju, zato je možda pravi trenutak da se ova oblast uredi i da se jasno znaju zaduženja.

U Timočkoj Krajini se od tradicije nikada nije odustalo, a simbol očuvanja kulturološkog identiteta je svakako Negotin koji je prepun istorije. Negotin je grad hajduk Veljka Petrovića, junaka Prvog srpskog ustanka, čija se obeležja mogu naći na svakom drugom koraku. U centru se nalazi njegov spomenik kao i njegov muzej koji tematski pokazuje detalje njegovog života i čime su se tada, u ono vreme, Negotinci borili protiv Turaka. Lična hrabrost i junaštvo Veljka Petrovića ogledaju se u njegovoj čuvenoj rečenici: „Glavu

dajem, Krajinu ne dajem“. Poginuo je braneći Krajinu od Turaka. Grob hajduk Veljka Petrovića nalazi se u staroj Crkvi Rođenja Presvete Bogorodice. Njegovo ime u Negotinu nose i škole i restorani, pa čak i neka pića i hrana. Toliko je Krajina ponosna na svog junaka.

Uz sve pomenuto, Negotin je ujedno i centar stvaranja Stevana Stojanovića Mokranjca, čuvenog kompozitora gde je i rođen, a njegova kuća je, takođe, pretvorena u muzej. Ponavljam, Negotin je prepun istorije i zato ga turisti često posećuju. Verujem da nema deteta koje u Krajini ne zna ko je bio hajduk Veljko Petrović, a tome je doprineo upravo ovakav odnos građana Negotina prema lokalnim memorijalima. Ovaj primer bi trebalo da slede mnogi. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Nikola Jolović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Kolega Joloviću, izvolite.

NIKOLA JOLOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvažena ministarko, obrazovanjem saveta za negovanje tradicije oslobodilačkih ratova Srbije radi davanja mišljenja povodom predloga za uređenje ratnog memorijala i uklanjanja ratnog memorijala obezbeđuje se razvoj Republike Srbije, kao i bolji pristup ekonomskim resursima.

Naime, osnovni zadatak članova saveta jeste dobro sprovođenje propisa ovog zakona, kao i obezbeđenje negovanja tradicije oslobodilačkih ratova Srbije, unapređenje turističkog potencijala Republike Srbije, kao i proširenje spomenika kulture i ostalih značajnih mesta i oblasti koje su ostale zapamćene kao uporište večite borbe srpskog naroda za mir i stabilnost svoje države. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Jovica Jevtić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Mladen Lukić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Mladen Lukić.

MLADEN LUKIĆ: Zahvaljujem, gospodine predsedavajući.

Dame i gospodo narodni poslanici, savet za negovanje tradicije oslobodilačkih ratova Srbije dobio je tu čast da se bavi uzvišenom misijom vezanom za ratne memorijale tako što daje mišljenje povodom predloga za uređenje ratnog memorijala ili uklanjanje ratnog memorijala.

Na taj način osobe koje su najkompetentnije iz odgovarajuće struke na najbolji način daju doprinos vezan za negovanje tradicije oslobodilačkih ratova i zaštite ratnih memorijala. Na ovaj način mi ispunjavamo obavezu da budemo časni potomci, da bismo bili dostojni naše slavne istorije.

Srbija će uvek pamtit i gde smo bili, gde su naši preci i naši saveznici položili živote za našu slobodu i radi čega, kako bi budućim pokolenjima ostavili ta sećanja u večnom pamćenju.

Moramo biti svesni vrednosti naše istorije i žrtava koje smo dali i koje su dali naši saveznici kako bismo mogli objektivno da gradimo našu budućnost. Zahvaljujem na pažnji.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Jelena Žarić Kovačević.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Nenad Mitrović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Nenad Mitrović.

Izvolite.

NENAD MITROVIĆ: Poštovani predsedavajući, dame i gospodo narodni poslanici, usvajanje Predloga zakona je još jedan pokušaj da se oživi sećanje na učesnike presudnih bojeva i bitaka u srpskoj istoriji. To je ujedno i deo bogatstva materijalne i kulturne baštine koju nasleđujemo.

Podsećanje na ove memorijale svojevrsno je odavanje počasti u široj domaćoj javnosti postradalim pripadnicima srpske vojske u ratovima za odbranu i oslobađanje zemlje.

Čitav niz značajnih istorijskih izvora svedoči o uspostavljanju svojevrsnog kulta ratnika koji svoj život nesebično žrtvuje za dobrobit zajednice, njenu slobodu i odbranu od neprijatelja.

Lokaliteti koji se nalaze u neposrednoj vezi sa presudnim istorijskim događajima, odnosno oružanim sukobima, kao i mesta pogibije, odnosno pogreba ratnika i vojskovođa koji su se istakli svojim junaštvom, ratničkom veštinom ili žrtvovanjem za viši cilj, vremenom su dobijali na značaju kao kulturna, istorijska ili ideološki važna mesta.

Ratovi za oslobađanje Srbije predstavljaju posebnu, značajnu i neobično zanimljivu pojavu nacionalne istorije koja je doprinela nastanku niza vojnih memorijala koji se nalaze ne samo na teritoriji Srbije, već i na području većeg broja drugih država.

Usvajanjem ovakvog zakona Srbija, s jedne strane, odaje počast svojim hrabrim pojedincima, a s druge strane nedvosmisleno pokazuje stepen svog ukupnog razvoja.

Pozivam kolege narodne poslanike da u danu za glasanje podrže Predlog zakona. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Aleksandra Tomić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Vladimir Petković.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Vladimir Petković.

Izvolite.

VLADIMIR PETKOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvažena ministarko, dame i gospodo narodni poslanici, na samom početku ću pozvati sve narodne poslanike da podrže predloženi zakon koji donosimo nakon 40 godina možda po prvi put. Obrazložiću i zbog čega.

Ako uzmemo u obzir to da je na teritoriji koju je sastavljala bivša SFRJ došlo do promene što u političkom, ekonomskom i društvenom smislu, smatramo da je ovaj zakon obavezan i neophodan. Obrazložiću i zbog čega.

Po prvi put se ovim zakonom definišu neke od odredbi, a izdvojiću jednu. To je jedna objedinjena baza stradalnika još iz vremena balkanskih ratova. Navešću vam jedan primer kako bi to moglo da bude definisano, a primer je iz jedinice lokalne samouprave grada Beograda.

Zavod za spomenike i kulturu grada Beograda izvršio je 3D lasersko skeniranje svih spomenika kulture i na taj način može u svakom trenutku da ih predstavi što turistima, što građanima Srbije u elektronskoj formi. Na taj način smatram da bi i ratni memorijali mogli ući u način digitalizacije da bismo mogli kao država predstaviti svima, kako građanima tako i turistima, tako i celom svetu način na koji su se naši građani borili za slobodu Srbije.

Ono što želim još jednom da napomenem jeste da pozovem sve narodne poslanike da u danu za glasanje podrže predloženi zakon. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Stanija Kompirović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Stanija Kompirović.

Izvolite.

STANIJA KOMPIROVIĆ: Zahvaljujem.

Uvažena gospođo Đukić Dejanović, drage kolege poslanici, zakonom o ratnim memorijalima se stvaraju neophodni uslovi za zaštitu našeg kulturnog nasleđa vezanog za ratne periode, za uređenje i održavanje ratnih memorijala, tradiciju za buduća pokolenja, jer pored jezika, pisma, istorije, običaja i verovanja i nepokretna kulturna baština predstavlja jedan od značajnih vidova nacije.

Zakon predviđa da se obrazuje savet za negovanje tradicije oslobođilačkih ratova Srbije. Savet će imenovati ministar i odlučivaće o uređenju i uklanjanju ratnih memorijala.

Srbija pamti svoje heroje, čuva svoju tradiciju i uređenjem ove oblasti pokazuje svoje poštovanje prema žrtvama i palim borcima i prema svima onima koji su nevini izgubili život u oružanim sukobima.

Moj amandman u članu 3. Predloga zakona o ratnim memorijalima ide u pravcu sveukupnog razvoja Srbije, jer negovanjem tradicije razvijamo naše društvo, ali nikada ne zaboravljamo one koji su dali život za slobodu. Zato pozivam kolege narodne poslanike da u danu za glasanje podržimo ovaj zakon, kao i ostali set zakona koje je donelo Ministarstvo za boračka i socijalna pitanja, koji se nalaze ispred nas. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Po amandmanu narodni poslanik Aleksandra Jerkov.

Izvolite.

ALEKSANDRA JERKOV: Zahvaljujem, potpredsedniče.

Koleginica nas je pozvala da podržimo u danu za glasanje zakon. Nije nas pozvala da podržimo njen amandman, koji je, uzgred budi rečeno, lažno predstavila, budući da je rekla da njen amandman ide u pravcu toga da se radom ovog saveta neguje tradicija i da se nikada ne zaborave oni koji su život dali za ovu zemlju. Međutim, koleginica je podnela amandman koji glasi da se obrazovanjem saveta obezbeđuje sveukupni razvoj Republike Srbije s posebnim osvrtom na unapređenje pravosuđa.

Koleginice i kolege, naša koleginica Kompirović smatra da će njen amandman, koji i ne traži od poslanika da podrže, omogućiti da savet koji će voditi računa o ratnim memorijalima obezbedi unapređenje pravosuđa.

Naravno da je jasno da kolege iz Srpske napredne stranke nije sramota što su podneli ove amandmane u nekoliko navrata. U krajnjem, i obrazlažući ove amandmane, oni već tri dana pokazuju da ih nije sramota što na ovaj način vređaju žrtve, vređaju njihove porodice, vređaju njihovu žrtvu, vređaju njihovu hrabrost, vređaju sve ono što su ti ljudi uradili za ovu zemlju. Ali mislim da je građanima i te kako jasno šta se u ovoj skupštini dešava.

Postoje zakoni nad kojima možete da radite ovaj svoj igrokaz. Nije legitimno, ali je legalno. Za ovaj zakon, drage kolege, sramota je ovo što radite.

PREDSEDAVAJUĆI: Po Poslovniku narodni poslanik Srbslav Filipović.

Izvolite.

SRBISLAV FILIPOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Reklamiram povredu člana 107. koji kaže da je govornik na sednici Narodne skupštine dužan da poštuje dostojanstvo Narodne skupštine.

Evidentno je da pripadnici Demokratske stranke ne da ne poštuju dostojanstvo Narodne skupštine, nego ne poštuju dostojanstvo svog naroda i to je normalno kada znamo da sve ono što su oni ostavili iza sebe jesu memorijali pljačke, poniženja i uvreda za građane Srbije, recimo, u vidu „Heterlenda“, recimo u vidu replike krpenih Terazija, recimo u vidu „Pazl grada“. Koliko je miliona plaćen, kolega Markoviću? Sve zatvorene fabrike, svih 400.000 radnih mesta koja su ugasili, sve su to memorijali tuge, žalosti i bede koju je ostavila

DS građanima Srbije i u to ime vas pozivam da se sankcionišu ovakvi prekršaji i ovakvi slučajevi koje predstavlja Demokratska stranka.

PREDSEDAVAJUĆI: Kolega Filipoviću, smatram da nije došlo do kršenja navedene odredbe Poslovnika.

Ne tražite da se glasa? (Ne.) Dobro.

Pravo na repliku, prvo Milanka Jevtović Vukojičić.

Izvolite.

MILANKA JEVTIĆ VUKOJIČIĆ: Zahvaljujem.

Poštovani predsedavajući, uvažena ministarko, ja želim da kažem da narodni poslanici Srpske napredne stranke i te kako smislene amandmane podnose, a oni koji nisu shvatali godinama, i koji su vršili vlast do 2012, da svi segmenti društva jesu međusobno povezani, doveli su Srbiju i njene građane do ambisa.

O tome da li su naši amandmani smisleni i da li imaju neke veze pričaju predstavnici „žutog preduzeća“, njihovi ostaci, koji su samo kroz reformu pravosuđa izvršili direktnu odštetu od 15.000.000 evra građana Srbije. Naravno, da bi urušili zemlju, sem pljačkaških privatizacija oni su išli i korak dalje, pa su urušili i pravosudni sistem. Državu su doveli do dna.

Sa tog dna smo se podigli i sramota je da upravo oni koji su urušavali državu, urušavali pravosuđe, danas drže pridike poslanicima Srpske napredne stranke.

PREDSEDAVAJUĆI: Po amandmanu narodni poslanik Zoran Živković. Izvolite.

ZORAN ŽIVKOVIĆ: Hvala lepo.

U načelu ovaj zakon je dobar i postojala je potreba za njegovim donošenjem. Naravno da postoje mnoge oblasti u životu jedne države, jednog društva koje treba definisati zakonom i ova tema jeste bila, praktično, bez jasne definicije. Ali je problem u tome što je i ovako solidan zakon doveden do besmisla intervencijom kolega iz vladajućih klupa, a to su ovi besmisleni amandmani gde se ovaj zakon povezuje sa poboljšanjem stanja u pravosuđu, poljoprivredi, kulturnom razvoju, ekologiji i ne znam čemu sve.

Ja razumem potrebu za opstrukcijom, razumem i potrebu da se nekad pokaže snaga na takav način, ali onda se bar učini neki napor više, pa se onda napišu amandmani koji bar imaju bilo kakvog smisla. Ovi potpuno besmisleni amandmani i sa teškom mukom iščitanim i lošim tekstovima, koje je neko podelio kolegama, dovode u pitanje da li ima smisla glasati za jedan zakon, koji je, kažem, u načelu dobro postavljen.

Ova rasprava se koristi i za veličanje nekog vremena od 2012. godine, kao da pre toga nije bilo nečega, kao da pre toga i neki koji danas učestvuju u vlasti nisu bili deo neke prethodne vlasti, recimo, u vlasti devedesetih kad se isto neka istorija stvarala, kada su isto bili neki ratovi u koje se ulazilo bez

pameti, a gubilo se teško, u isto vreme kad su velika zverstva rađena prema sopstvenim građanima, prema građanima Srbije. Potpuno poništavanje bilo čega što je uradio bilo ko drugi.

Evo, da kažem, ne u svoju odbranu nego da obavestim kolege i javnost. Mogu da budem potpuno ponosan na ulogu nekih ljudi iz moje porodice u bližoj istoriji Srbije, u modernoj istoriji Srbije. Jedan deda je bio učesnik Prvog svetskog rata, otac je bio ratni vojni invalid sa Sremskog fronta, nesuđeni ujak, pošto je ubijen pre mog rođenja, stradao je 1945. godine, naravno, na pravoj strani, negde na Kozari, kao jedan od kurira komandanta te brigade. Ja sam igrom slučaja morao da nosim uniformu kao predsednik Skupštine grada Niša zato što je tog dana i tih meseci grad bombardovan i za svoj odnos prema toj situaciji dobio sam zahvalnicu za patriotski doprinos borbi protiv agresije NATO-a, a Grad Niš, koji sam tada vodio, dobio je Veliku povelju od Vojske Jugoslavije, tadašnje, za isto delovanje.

U to vreme, dok sam bio na čelu Grada Niša, obnovljeni su svi istorijski spomenici koji su imali bilo kakve veze sa istorijom tog grada ili istorijom Srbije. Godine 1999, negde u drugoj polovini, napravljena je prva spomenkapela žrtvama NATO agresije, koju je podigao Grad Niš, a ja sam imao tu čast da je otvorim. Godine 2002, tada u svojstvu saveznog ministra unutrašnjih poslova, otkrio sam spomenik poginulim pilotima srpskim, koji je napravljen ispred tadašnje Komande vazduhoplovstva Treće armije.

To su normalne stvari. Svako ko je živio na ovom prostoru, imao je u svojoj porodici nekoga ko je ostavio svoje kosti, svoj život za budućnost, za bolju budućnost ove države i zato to ne treba nikako stavljati u funkciju prizemne dnevno-političke borbe.

Ja vas pozivam sve da ovaj dobar zakon, da ovaj dan koji nam sledi sutra, da ovo stanje u kome se sada nalazimo ne kvarimo dodatno time što svojatamo nešto sa čim veze nemamo, neki od vas, da se pravi lažno prikazivanje istorije, da Srbija bude zemlja ne samo u kojoj je neizvesna budućnost, nego u kojoj je neizvesna i prošlost, pa slušamo razne izmišljene stvari koje bi trebalo da definišu da se pre 2012. godine, a neki misle i pre 2016. godine, nije desilo ništa u ovoj državi.

Naravno da se desilo. Ja mogu da budem ponosan bar na dve zahvalnice ili povelje iz 1999. godine, a onaj ko vas vodi može da bude ponosan samo na stanarsko pravo u jednom stanu koji je tada dobio.

(Narodni poslanici SNS dobacuju.)

Da li predsedavajući čuje šta se čuje sa druge strane? Ne čuje. Sređiću vam preko doktora Milisavljevića pregled, on je za ORL. Ali to mi ne smeta. I to što sada radite je dodatna potvrda onoga što sam do sada govorio.

Nemojte više vi da spašavate Srbe. Gde god ste ih vi spašavali, tamo ih više nema, od Knina do Podujeva.

Odakle pare, to me neko pita. Ja sam uvek spreman nadležnim organima da dam izjavu. Može da bude i javno, možete da napravite i bio je predlog za anketni odbor sa tim pitanjem. Ja sam spreman da vas podučim mnogim stvarima, pa i toj stvari.

Dakle, hajde da pokušamo da u ovim ponovo teškim trenucima za našu zemlju imamo bar dovoljno snage, obraza, časti da ne prljamo ono što je svetla istorija ove države, ovog naroda i onih građana koji ovde žive a nisu Srbi, pošto ovo nije samo država srpskog naroda.

Hajde da pokušamo da se bar u trenucima kad je to vrlo potrebno izdignemo iznad primitivizma koji je neke doveo do toga da se bave samo dnevnim politikom. Hajde da učinimo nešto da se precizira, da oni koji su davali život na Kosovu Polju, u balkanskim ratovima, kad su oslobađali Kosovo, u Prvom svetskom ratu kad su branili Srbiju, u Drugom svetskom ratu kad su oslobađali ovu državu, u NATO bombardovanju kad su pokušavali da sačuvaju decu i nejač, da se bar ti ljudi ne stide onoga što je danas srpska politika, odnosno vlast koju vi predstavljate.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Vladimir Orlić, povreda Poslovnika.

VLADIMIR ORLIĆ: Član 107, gospodine Arsiću, zbog ovih stvari koje su izrečene, a tiču se i naše poslaničke grupe i nekakve, kako je opet rečeno ovde onako hrabro i samouvereno, sramote, j l' tako? Dakle, sramota, dame i gospodo, jeste kada neko ovde ustane, pa sam sebe hvali, ili sedi ako mu je teško da ustane, pa sam sebe hvali, u šta neću da ulazim, i onda priča o stradalima za ovu zemlju i onda sam sebi podiže nekakvu kapelu i spomenik zbog velikih zasluga. Nama, nama se obraća čovek, nama se obraća čovek koji je ne jednom, nego mnogo puta te stradale optužio da su sami krivi za to što su stradali, koji je tu zemlju koja je patila optužio da je sama kriva za nesreću koja joj se desila.

Takvim ponašanjem i on i oni koji su se pre njega javljali porušili su svaki spomenik koji su možda negde slučajno otvorili da bi se malo slikali, porušili su svaku kapelu koju su možda podigli da bi se negde malo slikali. Da li im je stalo do tih žrtava? Koji je spomenik tim žrtvama? Ko je „Večnu vatru“ na Novom Beogradu zatvorio? Ko je pustio da zaraste u korov? Da li ti kojima je toliko mnogo stalo, mnogo cene naše žrtve, naše stradale? Videli smo koliko cene i koliko im je do bilo čega stalo. Suština je uvek bila u tim nekim parama koje se ovde pominju. Za te pare neko je u stanju i da bira svoje tekuće postupke i svoje svetonazore, pa i to šta će da radi danas, a šta sutra, šta će da hvali, za šta će da se zalaže.

Parlamentarizam, ako se brinete za njega, ne čuvate vi koji ste, još jednom, ovu skupštinu spalili, ne čuvate vi koji ste pokazali koliko vam je stalo do parlamentarizma kada ste lažirali glasanja iz Soluna, Bodruma itd., ne čuvate vi koji ste pokazali da vam ništa u ovoj zemlji nije sveto, uključujući i ono što

bi trebalo da je najvažnije. To su ljudi koji su za ovu zemlju život dali. Kada govorite o tim ljudima, vaše reči imaju značaj kao da govorite o novom delu za „ajkulu“ ili o poskupljenju nečega u nekom hipermarketu ili benzinskoj pumpi. Toliko vredi bilo šta što vi izgovorite.

(Predsedavajući: Zahvaljujem.)

Kada govorimo o postojanju bilo kakvog smisla u našim amandmanima, kada bude bilo bilo kakvog smisla ne u onome što napišete, nego u onome što pomislite, kažete ili uradite, onda možemo o smislu da pričamo.

(Zoran Živković: Replika.)

PREDSEDAVAJUĆI: Kolega Živkoviću, nemate pravo na repliku.

(Zoran Živković: Po amandmanu.)

Sačekajte, polako.

Reč ima narodni poslanik Neđo Jovanović, povreda Poslovnika.

NEĐO JOVANOVIĆ: Zahvaljujem se, predsedavajući.

Reklamiram član 27. Poslovnika, a u vezi čl. 108. i 109, jer najblaže što je trebalo da se primeni shodno Poslovniku jeste opomena prema narodnom poslaniku Živkoviću koji je najgrublje izvredao građane Republike Srbije, komentarišući da je vlast pre 2000. godine činila zverstva nad svojim građanima, i to je ništa drugo nego uvreda građana. Nijednom prilikom se nije osvrnuo na nešto što je trebalo da se kaže zbog pijeteta prema žrtvama, a to je da je bombardovanje 2000. godine predstavljalo zverski čin, zločinački čin, na hiljade poginulih, dece...

(Zoran Živković: Godine 1999. je bilo bombardovanje.)

Samo vi vičite. To je slika i prilika vas, vašeg lika, vašeg vremena, vaše vladavine. Ono što je bilo te 1999. i 2000. godine je bilo u funkciji dovođenja na vlast ovakvih ljudi. Da nije bilo tog bombardovanja, da nije bilo novca kojim su se kupili mnogi da bi smenili one koji su se borili za državu, da bi rušili one koji su bili patriote, to je uslovilo dolazak ovakvih ljudi, dolazak onih besramnih, dolazak onih koji su uništili državu.

Molim da na ovaj način više niko ne vređa građane Republike Srbije i da poštuje žrtve koje su za Srbiju dale živote. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević, povreda Poslovnika.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, reklamiram čl. 108. i 109. Trebalo je da preduzmete neke mere. Postoji poslovice koja glasi – ko nema sopstvenu vrednost, ne može da ceni tuđu. To se odnosi na mog kolegu poljoprivrednika Živkovića, doduše Poljoprivrednika u Pokušaju. On je ovde više puta rekao da mu seljaci smrde. Memorijali o kojima govorimo su većinom za seljačku vojsku, dakle, za one ljude koji njemu smrde, ali kada doručkuje, ruča, večera,

hrana mu i te kako dobro dođe. Znači, proizvod seljaka njemu godi. Ima i drugih proizvoda o kojima ću malo kasnije, a koje konzumira u tečnom stanju.

Kada se već poziva na lekara, Milisavljević nije tu, ali je tu za njega doktor Rančić, specijalista.

Dakle, rekao je da su nam amandmani besmisleni čovek koji je sa Pavićevićem podneo hiljade, hiljade amandmana i onda ga nazvao političkim nadničarem. Ovde se ponosio nekom uniformom, ali nije rekao da li je dobio pušku. Nisu mu dali pušku. Znači zašto? Nisu znali na koju će stranu pucati 1999. godine.

Govorio je o plaketi zahvalnici. Neka je pokaže i videćete da je bez pečata, iz Podgorice, iz septembra 1999. godine kada se vraćao sa mora. Dakle, ta plaketa je iz Podgorice, ja to odgovorno tvrdim, a on je bio gradonačelnik u Nišu. Kakav je on to doprinos kao gradonačelnik Niša dao Podgorici, to sami recite.

Dalje, spomenici, on je hteo...

(Predsedavajući: Gospodine Ristićeviću, privedite kraju.)

Sačekajte da završim... Da podigne spomenik Đinđiću, u čiju je stolicu seo, a hteo je da podigne spomenik od viljušaka i noževa. Mislim da je za njega primerenije da je pokušao da podigne spomenik od ovih čepova od alkoholnih pića koje je popio. To bi sigurno bio grandiozan spomenik, kao onaj na Avali. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Aleksandar Marković, povreda Poslovnika.

ALEKSANDAR MARKOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Član 106, ali i član 108. Opet smo doživeli od jednog govornika koji je, po ko zna koji put, optužio direktno Srbiju i Srbe za sve ono što se događalo 90-ih godina, pa je govorio – gde smo mi branili Srbe, ne znam, više tu Srba nema itd. i slične besmislice njemu svojstvene. Na taj način omalovažava upravo one svoje pretke o kojima je pričao u svom izlaganju.

Ne mogu da ne primetim neku slučajnost koja to zapravo i nije, da je upravo Plenković juče na isti način napao Srbe. Kaže Plenković – ta država je izvršila agresiju i odgovorna je za ratove. Srbija je izvršila agresiju na Hrvatsku, ali i pre toga na Bosnu, Sloveniju i Kosovo i odgovorna je za sve ratove. Dakle, to kaže Plenković, ali to isto ovde tvrdi narodni poslanik u Narodnoj skupštini Republike Srbije Zoran Živković. Recite mi da li je to sramota za celu Narodnu skupštinu, iako bi sramota trebalo da bude njegova. Na taj način se svrstao zajedno sa svojim saradnikom Stipom Mesićem sa kojim obavlja zajedničku funkciju u slovenačkom institutu „Ifimes“. To je zaboravio da nam kaže. Mislim da je u najmanju ruku trebalo da mu izreknete opomenu za sve ono što je malopre govorio. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Smatram da nije prekršena navedena odredba Poslovnika.

Da li želite da se Skupština u danu za glasanje izjasni o tome? (Ne.)

Reč ima narodni poslanik Vjerica Radeta, povreda Poslovnika.

VJERICA RADETA: Juče i prekjuče u Savetu Evrope narodni poslanik Aleksandar Šešelj je uzburkao proustaške i profašističke duhove u celoj Evropi i u pravu je...

(Predsedavajući: Navedite odredbu Poslovnika.)

Član 32.

U pravu je kolega koji je malopre govorio da je to izazvalo, između ostalog, i reakciju Plenkovića. Kako mu ime? Ustaše Plenkovića. U svakom slučaju, jeste interesantno da danas narodni poslanik u Narodnoj skupštini Republike Srbije na isti način okrivljuje srpski narod za nešto što se dešavalo 90-ih godina, kako oni vole da kažu, za nešto za šta su direktno odgovorni njihovi nalogodavci i ondašnji i sadašnji, za nešto gde su i oni bili odgovorni.

Znate, sećamo se mi ko je pozivao na bombardovanje Srbije i ko se gde krio u vreme bombardovanja Srbije. Nema, ova dva dana dok su narodni poslanici, koji su učestvovali u radu bili prilično istomišljenici kada su u pitanju ratni memorijali i kada smo pominjali razne srpske junake od Kosovskog boja do Gavrila Principa, do Draže Mihailovića, Veselina Misite, koga se ko setio i koliko smo imali vremena da se setimo, u tom periodu kolega koji je danas došao da se ovde predstavi na ovaj način nije bio tu. On na tu temu nema šta da kaže, ali da poruči da su Srbi krivi za nešto za šta su krivi njegovi nalogodavci, tu je uvek. Mi zaista ne možemo dozvoliti u Narodnoj Skupštini, sve češće se ovde čuju antisrpske i proustaške rasprave i komentari i to predsedavajući moraju u svakom slučaju da zaustave. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Smatram da nije prekršena navedena odredba Poslovnika.

Da li želite da se Skupština u danu za glasanje izjasni o tome? (Ne.) Hvala.

Kolega Živković i koleginica Jerkov po amandmanu, ali prvo replika.

Reč ima narodni poslanik Milanka Jevtović Vukojičić.

MILANKA JEVTIĆ VUKOJIČIĆ: Zahvaljujem.

Poštovani predsedavajući, opet ponavljam da poslanici Srpske napredne stranke sve vreme govoreći o svojim amandmanima, govore u stvari o velikom stradanju srpskih ratnika u oslobodilačkim ratovima koji su vođeni. Srbija je uvek bila na strani pobednika i Srbija je antifašistička zemlja.

Nama je pridike pokušao da drži onaj koji na mahove ulazi u salu Narodne skupštine i koji izgleda ne zna šta je na dnevnom redu. Nama je govor pokušao da drži onaj koji je nakon ubistva premijera Zorana Đinđića nogom

upao u 12.000 domova i protivpravno i protivustavno proglašavajući vanredno stanje, priveo i zadržao 12.000 građana Republike Srbije. Naravno, od tih 12.000 građana samo njih stotinu je procesuirano, ali naravno ostalo su platili građani Srbije zato što su ljudi koji su protivpravno i protivustavno privedeni i zadržani, tražili odštetu. Tu odštetu nije platio govornik koji je ovako nadahnuto pričao, već su platili građani Republike Srbije.

Naravno, pridike drže i oni koji su početkom 21. veka izvršili najveći transport, takođe protivustavni i protivpravni, nevidljivih ljudi i to Roma sa područja grada Beograda, oko 300 porodica su raselili, transportovali ne tamo gde su oni želeli, nego tamo gde im je Đilas odredio.

(Predsedavajući: Privedite kraju.)

To je bio najveći stepen ugrožavanja ljudskih prava i osnovnih sloboda prema najranjivijim građanima, prema Romima, koje se desilo u vreme vlasti Dragana Đilasa, vlasti „žutog preduzeća“.

PREDSEDAVAJUĆI: Kolega Rančiću, po kom osnovu?

(Branimir Rančić: Replika. Pomenut sam.)

Pravo na repliku, narodni poslanik Branimir Rančić.

Izvolite.

BRANIMIR RANČIĆ: Zahvaljujem.

S obzirom na to da sam pomenut kao lekar psihijatar, ja moram ovde da kažem da nisam samo ja ovde psihijatar. Nepravedno je da se ne pomene kolega Krivokapić, koji je takođe psihijatar a tu je i ministar Slavica Đukić Dejanović kao profesor psihijatrije. Prema tome, mi ovde u Skupštini imamo dva primarijusa psihijatra i jednog profesora. Sasvim dovoljno za jedan konzilijum.

Što se tiče istine o kapeli u Nišu, moram da kažem sledeće. Tačno je da je Zoran Živković otvorio kapelu u Nišu, ali tu nije tačka. Treba staviti zapetu jer se preko puta te kapele, na svega 10 metara, nalazi drugi spomenik koji je, takođe, posvećen žrtvama NATO bombardovanja u Nišu, gde je taj spomenik otvorila SPS koja je tada bila na vlasti. Prema tome, taj spomenik koji su napravili SPS i Zoran Živković sa svojom kapelom jasno ukazuje na cilj da on hoće da napravi razdor između ljudi, odnosno u srpskom narodu.

Zato je DS, gospodine Živkoviću, da vam kažem, stranka termita koja je stvorena da razjeda Srbiju. Hvala lepo.

PREDSEDAVAJUĆI: Pravo na repliku narodni poslanik Zoran Živković.

ZORAN ŽIVKOVIĆ: Ja sam rekao nekoliko činjenica malopre. Upućene su te činjenice onima koji nisu glupi i onima koji nisu zli, tako da me ne čude mnoge reakcije koje sam čuo posle toga, ali one me ne interesuju.

Zbog pravde i zbog srpske javnosti – tačno je da je napravljen spomenik pored kapele u Nišu. Mislim da je gospodin Mrkonjić bio kreator izgradnje tog spomenika, a i on bi mogao, kao neko ko se bavi obnovom zemlje posle

bombardovanja, da kaže o tome kako je Grad Niš učestvovao u tom procesu, ako ga to interesuje.

Što se tiče mojih izjava vezanih za bombardovanje, ja vas pozivam da guglate, pošto ne znate ništa drugo, pa da nađete moje izjave pre bombardovanja, za vreme bombardovanja, posle bombardovanja i imate na Jutjubu i moj govor na Generalnoj skupštini NATO-a negde na jesen 1999. godine, pa onda možete tu da čujete moje stavove, koji nisu naknadni stavovi, koji nisu stavovi nakon toga da se prvo dobije stan na Vračaru pa da se posle menjaju stavovi nego su to stavovi koji su iz 1999. godine i izrečeni su NATO-u, na njihovoj generalnoj skupštini, ako znate šta je to.

Što se tiče 90-ih i onih ko je kriv za to kako je stradao srpski narod, to je jasno kao dan i to sam ja izrekao. Krivi su, naravno, oni ludaci koji su nas bombardovali i koji su nas napadali svuda okolo, ali i domaći kriminalci, koji prvo znaju kad je bilo bombardovanje. Poštovani kolega, ne 2000. godine, to ste pomešali malo, verovatno ste tek 2000. godine izašli iz rupe u koju ste se sakrili 1999. godine...

(Predsedavajući: Vreme.)

Neki su posle skoro 20 godina kažnjeni pa vam je prvi čovek, prva ličnost ovog režima danas osuđena na godinu dana zatvora... (Isključen mikrofon.)

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega.

(Zoran Živković: Je l' mogu da nastavimo po amandmanu?)

Ne možete sada. Sada već ima povreda Poslovnika. Prvo Vladimir Orlić, pa Vjerica Radeta.

Izvolite, kolega Orliću.

VLADIMIR ORLIĆ: Član 107, gospodine Arsiću.

Sada smo, je li, zato što neko ne može da podnese istinu o samom sebi, mi i glupi i zli. Je l' tako? Mi smo glupi, mi smo zli i sve je to u redu. Ali da neko ima pamćenje koliko i cvrčak pa da ne može da se seti sopstvene izjave od pre minut ili dva, to je za svaku čestitku sa naše strane. Nije reč o izjavama pre 1999. godine, niti 1999. godine, nego pre dva minuta. Ko je u ovoj sali rekao – tamo gde su se ljudi branili, tamo su stradali, zato što su se branili. Ko je na taj način rekao da su ti ljudi sami odgovorni za to što su stradali? Onaj ko očigledno ne može da odmakne dalje od cvrčka kada je reč o različitim nivoima kompetencija ili veština. Neću da ulazim u te stvari dalje. To je stvar za ličnu zabrinutost onih koji te probleme imaju.

Devedesete godine i ko je za šta kriv i pominjao se Knin. Možda nije bio tada u stranci, a možda je bio pa zaboravio. Kada ne može da pamti dva minuta, ne može ni toliki opseg godina. Njegova stranka se u svom prvom programu zalagala upravo za to da taj Knin bude u sklopu srpskih zemalja. Njegova stranka se zalagala i da Srpska Krajina i Republika Srpska budu u sklopu srpskih zemalja. Ako on ima problem sa tim danas, on ima problem sa samim sobom.

Ne može da se seti toga? Ne mora da se seti. Ima nas koji jako dobro te stvari pamtimo i koji te stvari umemo i da izguglamo, ako je u guglanju suština bilo čega.

Šta je pitanje koristi? Pa, na primer, ono čuveno pitanje subvencija koje neko uzme pa dodeli samom sebi. Je l' tako, gospodine Živkoviću? Kada neko na osnovu toga da li će negde dobiti malo para za neki vinograd ili malo para da zameni deo na „ajkuli“ formira i svoje stavove, formira i to šta će reći, šta će misliti, taj je čovek o samom sebi rekao glasnije i jasnije nego bilo šta što bi neko drugi imao da kaže.

Na kraju krajeva, šta je rekao NATO-u? Pa i to ima na Guglu. Eno šta je govorio po raznoraznim ambasadama nadajući se da će postati nešto važniji nego što jeste.

(Predsedavajući: Privedite kraju.)

Ljudi bez ikakvog značaja ne samo političkog, nego ljudskog ne vredi da pričaju nikome ni ovde, ni u ambasadi. Oni su tu gde jesu jer su takvi kakvi jesu.

PRESEDAVAJUĆI: Po Poslovniku narodni poslanik Vjerica Radeta.

VJERICA RADETA: Član 107. stav 1.

Malopre je gospodin Živković rekao da je on u svom obraćanju hteo, zapravo, da se obrati onima koji razumeju, a ne onima koji su glupi i zli. A oni koji su glupi i zli, kaže on, reagovali su na njegovu malopredašnju diskusiju. Mene malopre pita – što se ti, Vjerice, javljaš?

Ja sam reagovala u ime poslaničke grupe na njegovu prethodnu diskusiju i da li smo glupi, da li smo zli, nije mnogo važno.

Važno je da za razliku od gospodina Živkovića i svih onih sa kojima je on bio i sa kojima je danas, nikada nismo bili izdajnici, nikada nismo bili lopovi, nikada nismo bili kukavice i nikada nećemo ni biti.

Dobro znamo svi ko je pozivao, i nikada nismo pozivali na bombardovanje svoje otadžbine, a znamo ko jeste, zna cela Srbija. Ostalo je zapisano. Mi smo za razliku od onih koji su pozivali na bombardovanje, upućivali, tamo gde je bilo potrebno srpskom narodu, dobrovoljce Srpske radikalne stranke i oni su se časno i pošteno borili za interese svog naroda. Da li smo nešto izgubili, ili nismo izgubili, mi smo pokušali da branimo svoj narod. Mi smo pokušali da branimo. Branili smo najbolje što smo mogli, gospodine Živkoviću, a vaš Đinđić je pozivao i pokazivao koje mete tačno treba bombardovati.

Sećate se lokatora? Sećate se „Otpora“? Bilo je poodavno, ali, nažalost, mnogima od nas vrlo urezano u sećanje. Sve je to apsolutna istina i bolje bi vam bilo, zaista, da se vi pokrijete i da se na ovu temu ne javljate.

PRESEDAVAJUĆI: Privodite kraju, kolegice Radeta.

VJERICA RADETA: Što se kletvi tiče, neki su – gledam u vas, Živkoviću – prokleti rođeni.

PREDSEDAVAJUĆI: Po Poslovniku narodni poslanik Neđo Jovanić. Izvolite.

NEĐO JOVANOVIĆ: Zahvaljujem se, predsedavajući.

Opet su iznete uvrede na koje niste reagovali, pa ću se pozvati na član 107. Zbog građana Srbije treba istaći da onaj ko se poziva na etiku, morao bi da ima barem elementarni etički kodeks, a gospodin Živković ga očigledno nema, jer da ga ima, onda bi se setio barem nečega što je za poštovanje prema srpskom narodu, kada je taj isti na koga se on poziva i pljuje po njemu išao na Pale da ubedi poslanike Skupštine Republike Srpske da prihvate Vens–Ovenov plan da prestane rat na teritoriji BiH, da se prestane sa krvoprolićima, da se zaštiti narod u Krajini. Setio bi se još mnogo čega što je u svakom slučaju državničko, ali ne može da se seti...

(Aleksandra Jerkov: Javili ste se po Poslovniku.)

Ovo su, gospođo ili gospođice, svejedno, sve uvrede koje je izneo vaš kolega. A da bi izbegao uvrede, pošto to ne može očigledno, imajući u vidu da je satkan od toga da samo vređa, onda je osnovno da mu se ukaže na nešto što bi trebalo da zna. A zna i te kako dobro kako je došao na vlast.

Ti isti na koje se poziva da su zločinački bombardovali su oni koji su kreirali Vladu posle 5. oktobra 2000. godine, isti oni sa kojima se dogovarao kakvu će politiku da vode, kako unutrašnju, tako i spoljašnju. Ko će na koji način da uništava Srbiju, i privredno i na bilo koji drugi način.

Kako je stvoreno privredno groblje? Kako su uništena preduzeća posle 2000. godine? Kako su ostajali ljudi na ulici? Koliko je bilo nezaposlenih? Šta se sve izdešavalo sa kriminalnim privatizacijama i ko je za to odgovarao?

PREDSEDAVAJUĆI: Privodite kraju, kolega Jovanoviću.

NEĐO JOVANOVIĆ: Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Povreda Poslovnika, narodni poslanik Aleksandar Marković.

Izvolite.

ALEKSANDAR MARKOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući. Član 108. Moram prosto da vas podsetim da su vama na raspolaganju određene mere, kao što su izricanje opomene, oduzimanje reči ili slično, svaki put kada se uvredi srpski narod, država Srbija i Narodna skupština.

Meni je drago što je prethodni govornik Zoran Živković potvrdio sve ono što smo malopre rekli i drago mi je što građani Srbije imaju prilike da vide svojevrsnu koaliciju Živković – Plenković – Stipe Mesić – Ante Gotovina.

E sad, pošto je na delu u poslednje vreme jedna antisrpska histerija sa podizanjem ruku u određenom pravcu, kao što možete da vidite od Stipe Mesića, od Ante Gotovine, ja očekujem od Zorana Živkovića da se u narednim danima slika sa ovom sramnom reakcijom i da se pridruži toj koaliciji. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Poštovane kolege narodni poslanici, nemoguće da sam ja toliko prekršio Poslovnik za nekoliko diskusija, tako da sada, u skladu sa članom 112, određujem pauzu u trajanju od pet minuta, dok se ne uspostavi red na sednici.

(Posle pauze – 11.30)

PREDSEDNIK: Poštovani poslanici, na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Jasmina Obradović.

Da li neko želi reč po amandmanu? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Zoran Živković.

ZORAN ŽIVKOVIĆ: Zahvaljujem.

Pošto ste sada došli u salu, niste pratili ono što se dešavalo ranije, tako da ću dati svoj doprinos diskusiji o amandmanu na član 3. zakona o memorijalima.

Tražio sam i povredu Poslovnika i repliku, ali nije bilo prilike da se dobije, tako da ću sada da iskoristim, uz vaše dopuštenje, da nastavim u onom maniru i na način kao što su kolege pre mene govorile o ovim amandmanima.

Bilo je neko pitanje ko je glup i ko je zao. Glup je onaj ko 16. avgusta 2016. godine nosi majicu...

PREDSEDNIK: Poslaniče, za trenutak ću vas prekinuti. Svakako ćete razumeti razloge.

Poštovani narodni poslanici, pre nego što nastavimo dalji rad, dozvolite mi da u vaše i u svoje ime pozdravim predsednika predstavničkog doma Kraljevine Maroko, Nj.e. gospodina Habiba el Malkija, koji se nalazi sa članovima delegacije u zvaničnoj poseti Republici Srbiji.

Želim da obavestim Narodnu skupštinu Republike Srbije da smo upravo potpisali Sporazum o razumevanju i saradnji sa Parlamentom Kraljevine Maroko. Zahvaljujem još jednom Nj.e. na njegovoj poseti i razgovoru koji smo imali.

Izvolite, poslaniče Živkoviću, možete da nastavite.

ZORAN ŽIVKOVIĆ: Hvala lepo.

Neki su se prepoznali u nekim mojim rečima, pa da bih dao dodatno objašnjenje, smatram glupim i zlim onoga ko 16. avgusta 2016. godine nosi majicu sa likom kandidata za predsednika Amerike Donalda Trampa i poziva da se za njega glasa, a onda posle toga kaže da je to najveći neprijatelj srpskog naroda i onda optužuje mene da sam ja sluga te iste države. Isto je glup i zao onaj ko prezire tu državu, zalaže se za nešto potpuno suprotno, a pare mu propadaju zarobljene u banci u toj državi. Tako da je to jedan deo objašnjenja.

Druge kolege su se prepoznale u onom delu da li su pametni ili su nešto drugo, da li su dobri ili su nešto drugo, tako da ne bih više da ulazim u to.

Nego, da se vratimo na ono što sam govorio malopre, i zbog gostiju koji su tu, ali i kad nisu tu, hajde da ne kvarimo ono što je dobra prošlost, ono na šta treba da budemo ponosni. Ima puno toga. Srpska istorija je puna događaja kojima treba, i jesmo, i moramo biti ponosni. Osim poslednjih 20-30 godina, od negde 1990. godine pa naovamo, mahom možemo da budemo ponosni na istoriju u kojoj su učestvovali Srbi kao narod, i u kojoj su učestvovali drugi građani Srbije.

Bilo je, naravno, i grešaka. Pošto je tako široka tema, hajde da dam i ja neki osvrt. Greška je bila praviti Jugoslaviju. Nije bilo potrebe da se to radi. Pobeda nad Austrougarskom, pobeda nad Turskom u to vreme nije morala da bude završena onako kao što su velike sile htele, a to je da se napravi jedna velika neodrživa država. Moglo je to da se reši kroz Srbiju i neku katoličku varijantu Severnoslavije.

Potpuno se slažem sa tim da su i Srbi, ali ne samo Srbi nego svi, osim nekih izuzetaka, gubili u to vreme, od 1918. do 1990. godine, ali se samo setite ko je vladao tada, čije dinastije – šiptarske, makedonske, bošnjačke ili srpske? Toga se setite. Setite se i ko je posle toga vladao ovom državom. I setite se koje su bile šanse i 1989. godine, kad smo bili pozvani da budemo deo evropske ekonomske zajednice, o čemu... Postoje valjda neki ljudi koji nešto čitaju, to postoji u arhivima. Pa je to propušteno.

Prema tome, hajde da sagledamo i naše greške, ali sigurno rasprava o jednom važnom zakonu, kao i zakonu koji je danas na dnevnom redu, odnosno amandmani na taj zakon, ne treba da bude mesto gde će se pokazati sve neznanje, primitivizam i zla namera ni sa čije strane. Ko se u tome prepoznao već se javio, neću da pričam dalje o tome.

Ali molim vas, zbog tih žrtava, ako hoćete zbog cara Lazara, zbog Miloša Obilića, zbog devet Jugovića, zbog Kosovke Devojke, zbog heroja Prvog svetskog rata, balkanskih ratova, oslobodilačkih ratova i Prvog srpskog ustanka i Drugog srpskog ustanka i oslobođenja u Drugom svetskom ratu i u otporu koji je pružen NATO agresoru 1999. godine, što neki ne znaju, da se ne igramo sa tim svetlim delom srpske istorije i istorije Srbije, nego da imamo dovoljno drugih tema oko kojih možemo da se nadmećemo, možda ne baš uvek najkulturnije. Ali nemojte da kvarimo našu istoriju. Svi, pa čak i vi, možete da budete ponosni na nju do pre 1990. godine.

PREDSEDAVAJUĆI (Veroljub Arsić): Koleginice Jovanović, koleginice Radeta, po kom osnovu samo mi recite.

(Nataša Sp. Jovanović: Po Poslovniku.)

Po Poslovniku narodni poslanik Nataša Jovanović.

NATAŠA Sp. JOVANOVIĆ: Kolega Arsiću, javljam se po članu 107. i po članu 112.

Da ne bismo raznim slučajevima ovde pridavali velikog značaja, složiće se i kolege i kolega doktor iz Niša i razni drugi ljudi iz struke, ja vam predlažem, gospodine Arsiću, da po članu 112. nakratko prekinete sednicu, organizujete jedan mini-test ovde, jednu belu traku postavite. Ako Zoran Živković normalno bude hodao, jer ja smatram da stvarno mnogo... Eto, vi, gospođo Đukić Dejanović, kao vrsni stručnjak za ove koji dolaze u alkoholisanom stanju, ili su posledice lečenja od teškog alkoholizma, jer samo takav čovek može da priča takve stvari, da vređa, da laže, da obmanjuje. Znači, to je već vaša struka, gospođo ministar. Tu je neko pomućenje svesti, jer znate, da neko kaže, izjavi da smo mi, srpski radikali, u kampanji i posle kampanje, kada smo podržavali izbor Donalda Trampa za predsednika Amerike, govorili da je on najveći zlikovac, kao što malopre ovaj slučaj ovde reče, nije ništa drugo nego obična izmišljotina ili pomućenje svesti.

Ali, da podsetim tog istog, možda je bio na početku tog svog neslavnog boravka u raznim zemljama širom sveta, gde su srpski neprijatelji koji su tada bili na vlasti, kako je on razgovarao 2003. godine u julu sa Kolinom Paelom i Kondolizom Rajs. I šta je taj čovek kao premijer Srbije – kratko je bio na toj funkciji jer ga je SRS oborila sa vlasti, već je 2004. godine morao da se povuče sa te funkcije – dakle šta je on obećao u ime srpskog naroda a da za to nije imao mandat? O čemu je razgovarao i pregovarao sa Amerikancima? Obećao im je da će intenzifikovati saradnju...

PREDSEDAVAJUĆI: Privedite kraju, koleginice Jovanović.

NATAŠA Sp. JOVANOVIĆ: Molim vas, ovo je veoma važno... Sa Haškim tribunalom, da se svi srpski junaci izručuju Haškom tribunalu i ko zna šta je sve obećao zarad para, moći i sponzorstva.

PREDSEDAVAJUĆI: Pridržavanje Poslovnika je veoma važno.

Zahvaljujem.

Po Poslovniku, koleginica Radeta.

VJERICA RADETA: Ja na osnovu člana 27, više da skrenem pažnju na neke stvari koje su se ovde čule – ko je glup, ko je zao.

Znate, Zoran Živković je prvi političar u Srbiji čija se diploma tražila prekopavanjem niških ulica. Sećate se, pre mnogo godina je to bilo aktuelno. Da li je zao čovek koji nasledi ovde, nedelju dana posle smrti svog predsednika, u njegovom slučaju Zorana Đinđića, on ga nasledi na funkciji predsednika Vlade i prima čestitke, mnogi ovde su tada bili prisutni u sali, prima čestitke, osmeh od uva do uva, raduje se, aplaudiraju mu kao da je na svadbi Zorana Đinđića a ne pet dana posle njegove sahrane kada mu je nosio sanduk.

Toliko o tim nekim ličnim osobinama i moralnim pre svega, ali ja sam želela pre svega i, kolega Arsiću, vas i sve narodne poslanike, a bogami pre svega javnost Srbije da obavestim kako stranka Zorana Živkovića opet internacionalizuje neke probleme, ili nazovi probleme. Marinika Tepić je

objavila na svom Tviter nalogu, ona je valjda njegov potpredsednik ili šta li mu je, na svom Tviter nalogu je objavila da je obavestila Bundestag o tome kakav je cirkus ova narodna skupština i još štošta je ona, ali ja govorim o onome što je vezano za Narodnu skupštinu.

Ne znam šta sada očekuje. Možda očekuje da će Nemci opet da nas bombarduju zato što se ne dopada Mariniki Tepić njen status u Narodnoj skupštini i ovih drugih što se oko nje okupljaju.

(Predsedavajući: Privodite kraju.)

Evo, privodim kraju. I zaista želim o tome da vas obavestim. Treba da znamo šta može da nas očekuje sad kad se Marinika Tepić obradila Bundestagu.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Povreda Poslovnika, narodni poslanik Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, član 108. Ja verujem da je kolega Živković hteo da preuzme vođenje ove sednice ali, gospodine predsedavajući, njemu je trebalo izreći neke mere, jer je po drugi put govorio da ovde ima glupih i zlih.

Dakle, ja takve ovde u Skupštini ne vidim, čak ne mislim ni za njega da je to. Lukave osobe ne mora da znači da su glupe i zle, a on spada u lukave. Onaj ko se stara o bezbednosti dve federalne jedinice, ko se stara o bezbednosti federalnih predsednika Vlade, onaj ko dopusti da mu se ubije predsednik Vlade Republike Srbije, onaj ko poželi njegovo mesto, svakako nije ni glup, pa ne može se reći ni samo zao, već je lukav, proračunat i na takav način dolazi do ogromne sume novca i da samo za privatizacije koje su vršene za vreme „Sablje“ dobije proviziju od 12 miliona dolara od „Filipa Morisa“.

Takođe, povreda dostojanstva je delimično učinjena. To je reklamirano, ali nije rečeno sve do kraja. On se pozivao ovde na Kosovsku bitku, na devet Jugovića, na Miloša, pa je pomenuo i cara Lazara. Ja moram reći, evo, ja ću priznati, Zoran Živković, moj kolega Poljoprivrednik u Pokušaju, upoznao je cara Lazara i caricu Milicu više puta, ali na punoj flaši vina, na praznoj ih je već izgubio. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Jelena Mijatović.

Koleginice Jelena Mijatović, izvolite.

JELENA MIJATOVIĆ: I ovim amandmanom sam htela da stavim akcenat na važnost postavljanja spone između predaka i potomaka, prošlosti i budućnosti, heroja naše istorije i naše dece.

Rođena sam u Toplici, u Prokuplju i kolega Darko Laketić je juče govorio o herojstvima Drugog pešadijskog puka „Knjaz Mihajlo“, inače poznatijeg kao Gvozdeni puk, u čiju čast će ove godine biti postavljen spomen-park u Prokuplju.

Istorija nas obavezuje i poziva da sačuvamo uspomene i sećanje na velike godine srpskog naroda od 1912. do 1918. godine i ulogu svakog pojedinca u tome. Zato ću izlaganje o svom amandmanu završiti citatom baš iz knjige „Gvozdeni puk“, jer naša je istorijska odgovornost da pamtimo i prenosimo sećanja našim pokolenjima:

„Ali kada budete sledeći put videli nekog Mitića ili Aleksića, jer Mihajlo Aleksić, redov Gvozdenog puka, postrada u Nađmeđeru, ili Ametovića, jer Jašar, vojnik Gvozdenog puka, ostavi svoje kosti u Ašahu, ili Antića, jer Danilo Antić, vojnik Gvozdenog puka, skonča u Ašahu, a saborac mu Velimir u Mathauzenu. Kada vidite nekoga Andrejića, jer Nikola ostavi život u Braunau, ili Anđelkovića, jer redov Petar umre u Boldogasonju, ili kada sretnete nekog Trifunovića, jer vojnik Gvozdenog puka Milutin Trifunović ispusti dušu u logoru 'Fridrih Hafen', možda ga doživite drugačije zbog zajedničkih predaka. I kada budete videli nekog od Pandurevića, jer da ne beše tog roda, ne bi ni bilo onih najpotresnijih svedočenja u ovoj priči, ali kada budete videli Mitića, Aleksića, Ametovića, Antića, Trifunovića, Pandurevića, Anđelkovića, biće vam i čast. Tako nas je malo preostalo, a toliko ih je mnogo stradalo i živelo hrabro da bismo mi mogli da maštamo o slobodi, da nam i ne preostaje ništa drugo nego da jedni druge poštujemo, baš zbog tih predaka. Pa mi mu i dodemo neki rod, po stradanju svakako, po mudrosti to tek treba da postanemo.“
Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Milija Miletić.

Kolega Miletiću, izvolite.

MILIJA MILETIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvažena ministarko, kolege poslanici, građani Srbije, ja sam kao i prethodna dva amandmana podneo treći sa akcentom na nerazvijena područja, na brdsko-planinska područja, na područja u koja treba mnogo više ulagati.

Inače, istoriju svi znamo i govorimo, u istoriji imamo veliki broj naših ljudi koji su dali svoje živote za našu zemlju. Veliki broj tih ljudi dolazi iz mog kraja sa jugoistoka Srbije. To su velike vojskovođe, veliki ratnici. Da pomenemo i Boj na Čegru, vojvodu Sinđelića o kome su pesme pevane, da pomenemo i spomen-kosturnicu u Svrljigu i veliki broj takvih spomenika koje moramo čuvati i negovati, jer ćemo tako dati podršku i našim budućim pokolenjima.

Nešto što je vrlo bitno za sve nas jeste da se setimo i nečega što je bilo i 1999. godine posle bombardovanja, ali i posle 2000. godine, otkada imamo puno spomenika od fabrika koje su upropašćene i gde više nema radnika. I to su neki spomenici koje ne smemo zaboraviti, jer u te spomenike moramo ubaciti radnike da tamo rade. Za to su krivi neki drugi ljudi koji su došli 2000. godine.

Ali, nešto što je za mene najbitnije... Kao predsednik USS podneo sam još dva amandmana posle ovog. Jedan od tih amandmana jeste i davanje akcenta na davanje finansijske pomoći porodicama koje žive na selima sa željom, odnosno tim amandmanom želim da dam podršku, i pozivam kolege poslanike da glasaju za taj amandman zato što je vrlo bitno da se ljudima koji žive na selu, koji stvaraju porodice na selu, obezbedi od 20% do 50% više sredstava u odnosu na ovu finansijsku pomoć koja je predviđena zakonom. Zašto? Da bi ti ljudi ostali da žive tamo, da bi tamo žene ostale da rađaju jer gde ima dece, ima i budućnosti.

Još jednom se zahvaljujem svim kolegama, sa željom da glasaju za moje amandmane i da damo podršku nerazvijenim područjima jugoistoka Srbije i svim našim selima i poljoprivredi Srbije. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Po amandmanu narodni poslanik Zoran Živković. Izvolite.

ZORAN ŽIVKOVIĆ: Interesantna je ideja da se i propalim preduzećima podignu spomenici. Naravno, to ne treba da bude deo ovog zakona. Ovaj zakon, ponavljam i upozoravam kolege, bavi se ozbiljnim stvarima i nečim što se zove ozbiljan deo srpske istorije. A tačno je da je srpska privreda uništena, ali i po logici i po ekonomiji i po zdravom razumu jasno je da je to uništeno u 90-im godinama i da ne postoji nijedno preduzeće koje je bilo uspešno do 2000. godine a da je posle toga postalo neuspešno.

Već sam vam rekao za one privatizacije koje su izvršene u vreme dok sam ja bio deo vlasti, a to znači od novembra 2000. godine do marta 2004. godine, da sam ponosan. Sva ta preduzeća rade, nije osporena zakonitost njihovih privatizacija, a za to možete da proverite kod Siniše Malog koji je u to vreme bio šef Sektora za tenderske privatizacije u Agenciji za privatizaciju Vlade Srbije. Tako da, ako hoćete detalje, ja to znam načelno, ali sve detalje o privatizacijama za period koji sam vam rekao možete da vidite kod gospodina Siniše Malog.

Potpuno je besmisleno i to bi svako ko ne ulazi u one dve kategorije koje sam rekao malopre mogao da shvati da niko neće, makar najprljavijim parama da je kupio nešto, da uništi to što je kupio ako je to dobro. Znači, ako neki kriminalac iz Svrlljiga, recimo neko N.N. lice...

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Živkoviću.

(Zoran Živković: Imao sam vremena.)

Ne, nemate.

(Zoran Živković: Kako nemam? Imam još vremena.)

Pa nemate.

(Zoran Živković: Molim vas, imam još vremena.)

Pričali ste dva ili tri puta, iskoristili ste vreme.

(Zoran Živković: Kako vas nije sramota?)

Pravo na repliku, narodni poslanik Milija Miletić.

MILIJA MILETIĆ: Zahvaljujem se.

Evo, ja ću konkretno reći, firma „Krzno“, koja je radila i u vreme rata, kada je došla vlast te 2000. godine, ta firma je privatizovana, kupila su je dva poslanika koji su bili u to vreme u DOS-u. Uzeli su robu koja je bila u firmi i više je vredela ta roba nego sama ta firma. Zatim firma „Progres“, firma „Elektronska industrija“, to su sve firme koje su upropašćene u periodu 2000. do 2004. godine. Prema tome, to su svedoci koji i sada postoje i ljudi znaju ko je za to kriv.

(Zoran Živković: Replika.)

Nemate pravo, kolega Živkoviću.

Pravo na repliku, Milanka Jevtović Vukojičić.

Izvolite.

MILANKA JEVTIĆ VUKOJIČIĆ: Zahvaljujem.

Za vreme vlasti dosmanlijskog režima izvršene su najveće pljačkaške privatizacije. Prema proceni ne nas iz SNS, nego jednog američkog instituta, iz zemlje Srbije na osnovu pljačkaških privatizacija izneto je 51,4 milijardi dolara. Iza njih je ostalo 2.400 opustošenih preduzeća. Preduzeća se nisu prodavala da bi se nastavila delatnost, već da bi na ulicu bili poslati radnici, a preduzeća dalje preprodavana. Naravno, sve kroz sivu ekonomiju i kroz uglavnom nelegalne tokove novca.

O privatizaciji pričaju oni koji su iza sebe ostavili 26% nezaposlenih lica. O privatizaciji pričaju oni koji su samo Poreskoj upravi na osnovu dugovanja poreza i doprinosa dugovali 600 milijardi dinara, a bilo je naplativo sada samo 7%. Neplaćanjem doprinosa i poreza oni su na najgrublji način narušili dostojanstvo zaposlenih radnika, ali i dostojanstvo njihove dece, iz razloga što ove porodice, nažalost, zbog neplaćenih doprinosa i poreza, nisu imale pravo ni na zdravstvenu negu ni na zdravstveno lečenje. Sramota je sve ovo što danas predstavnici „žutog preduzeća“ iznose.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Goran Pekarski.

Da li neko želi reč? (Da.)

Kolega Pekarski, izvolite.

GORAN PEKARSKI: Hvala, predsedavajući.

Evo, u ušima mi još odzvanjaju neka cinična pitanja koja su postavili pojedini poslanici jednog dela opozicije, i to pitanja – u kojim je to bitkama srpski vojnik učestvovao ili koje je to bitke srpski vojnik dobio a koje je gubio? Setimo se nekih od njih.

Setimo se Maričke bitke 1371. godine, ili Kosovskog boja 1389. godine, ili Kunovičke bitke 1444. godine kod Niša, podno Suve planine, setimo se da je srpska vojska ušla u Kosovski vilajet i odmah posle toga je oslobodila i Bitoljski

i Skadarski vilajet, teritorije Bitoljskog i Skadarskog vilajeta. U novembru 1912. godine srpska vojska je oslobodila Drač, a povlačenjem 1913. godine stvorili su se uslovi za formiranje samostalne albanske države. U Prvom svetskom ratu srpski vojnik je 1914. godine branio svoju zemlju, a 1918. godine ostali smo bez 28% stanovništva.

Na temeljima stradanja srpskog vojnika stvorene su Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca i Kraljevina Jugoslavija. Kad smo kod Jugoslavije, od svih Jugoslovena u Drugom svetskom ratu najviše su stradali Srbi, i to ne od ruke okupatora, nego od ruke onih kojima smo oprostili ono što su nam radili u Prvom svetskom ratu. Isti ti su nam nabili nož u leđa 1991. godine, a jugoslovenski vojnik je opet hteo da brani svoju državu, jer su ga odmah proglasili za srpskog okupatora.

Nije problem kad to čujemo od onih koji su nas iseljavali, koji su nam palili kuće. Boli kad to čujemo od nekih od nas. Boli kada mi sami negiramo sopstvenu istoriju i kada su nam tuđe agresije draže nego sopstvene žrtve. Srećom, istorija srpskog junaštva ne počinje od podgoričke plakete gospodina Živkovića niti od Cijinog kursa koji je pohađala gospođa Jerkov. I, ako ne možemo da se složimo oko onoga što će biti, oko budućnosti, hajde bar da složimo oko onoga što je bilo, oko prošlosti. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Pravo na repliku, narodni poslanik Aleksandra Jerkov.

Izvolite.

ALEKSANDRA JERKOV: Zahvaljujem, gospodine Arsiću.

Ne čudi me da se poslanici SNS informišu na Vikipediji, gde se nalazi informacija da sam ja pohađala nekakav Cijin kurs ili ne znam sad kako tačno piše.

Ne znam, gospodine Pekarski, razumete li kako Vikipedija funkcioniše. To nije nikakva zvanična baza podataka, niti onaj na koga se odnosi ima ikakvu kontrolu nad onim što tamo piše.

Pitajte neke od vaših kolega, verovatno su oni prilikom pisanja doktorata koristili možda neke izvore sa Vikipedije, makar ono što su samostalno napisali a što nisu prepisali.

Čitaću polako da biste mogli da razumete. Vaš amandman glasi – obrazovanjem saveta obezbeđuje se sveukupni razvoj Republike Srbije s posebnim osvrtnom na upošljavanje kapaciteta, tako da sledeći put kada vam bude palo na pamet da nekom držite predavanja da li su nam drage naše žrtve, koliko ih cenimo i koliko poštujemo, a vi se setite da ste podneli amandman kojim tražite da se postavljanjem ratnih memorijala obezbedi upošljavanje kapaciteta. Samo to imajte na umu, pa onda držite predavanja nekome koliko je patriota i koliko ceni ljude koji su za ovaj život dali zemlju i koliko cene njihovu žrtvu i koliko cene ono što su uradili.

Upošljavanje kapaciteta, gospodine Pekarski, to ste predložili da obezbede ratni memorijali. To što vi čak ni o tim ljudima niste u stanju da govorite, a da na najbrutalniji mogući način ne vređate one koji ne misle isto kao vi, to što kolege iz SNS-a vidim već dižu Poslovnike, što će opet biti desetine reklamiranja Poslovnika koji služe kao replike, govori o SNS više nego bilo koji politički protivnik.

(Zoran Živković: Replika.)

PREDSEDAVAJUĆI: Nemate pravo, gospodine Živkoviću.

(Zoran Živković: Kako ona ima, a ja nemam?)

Pa vi ste sami priznali da ste dobili plaketu iz Podgorice.

(Zoran Živković: Tako je.)

Koleginica Jerkov ništa nije priznala.

Narodni poslanik Krsto Janjušević, povreda Poslovnika.

Izvolite.

KRSTO JANJUŠEVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Član 107. dostojanstvo. Molim vas samo zarad istine – koalicioni partner prethodne govornice tvrdi, tačnije radi u pravcu da ratni memorijali i te kako imaju veze sa upošljavanjem i sa kapacitetima i sa svim...

Pazite, mi se ne informišemo sa Vikipedije. Vaš koalicioni partner na svim lokalnim izborima u Zlatiborskom okrugu Milan Stamatović je stavio spomen-obeležje stradalnicima iz Drugog svetskog rata pod hipoteku. Poslanici SNS se informišu sa Republičkog geodetskog zavoda i tamo kada ukucate 4624/1 parcelu, videćete da je vrsta tereta hipoteka – 2014. godina, hipoteka za kredit za, po nalazu revizora, sumnjivu nabavku gondole, tako da iz vašeg ugla to je za upošljavanje kapaciteta, a iz našeg ugla, svaki ovaj amandman dodatno ima smisla, jer od vas nas zaista više ništa ne može iznenaditi. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: U skladu sa članom 112, određujem pauzu u trajanju od pet minuta.

(Posle pauze – 12.00)

PREDSEDNIK: Idemo dalje.

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Vladimir Orlić.

Izvolite.

VLADIMIR ORLIĆ: Hvala vam.

Poštovane dame i gospodo, kao što su poslanici SNS istakli već više puta u dosadašnjoj raspravi, da bi država Srbija mogla da obezbedi sredstva za svoje velike i važne potrebe, u koje svakako spada i dostojan odnos prema memorijalima, ali i sve drugo što je zaista potreba ove države, ona mora da se razvija, ona mora da stiže.

Danas je to u Srbiji realnost. Između ostalog, zbog toga mi sada raspravljamo i o ovom zakonu koji predviđa i tu vrstu brige.

Danas je Srbija po mišljenju znamenite revizorske kuće „Ernst i Jang“ među 15 najuspešnijih zemalja u Evropi kada je reč o broju investicija. U svom zvaničnom nalazu ta kuća je Srbiju pozicionirala na listi top 15 zemalja po prvi put od kada se ova lista izdaje. To dovoljno govori na temu kakve su prilike u našoj zemlji danas, i ako treba da se poredimo sa nekim prošlim vremenima, kakva su bila nekada.

U odnosu na prethodnu godinu Srbija je investicije uvećala za 157% i po ovom osnovu posao je pronašlo 20.000 ljudi. To je, naravno, proces koji ima svoju dinamiku i koji mora da se održava.

U vezi sa tim procesom, pre samo dva dana, i u Pančevu je otvorena nova investicija, odnosno započet je novi dobar projekat koji će obezbediti posao za dodatne stotine ljudi, posao vredan u stotinama miliona evra i posao koji je lično otvorio i koji je svojim prisustvom obeležio predsednik države Aleksandar Vučić. Tom prilikom mi smo utvrdili da će po svim projekcijama planirani rast u Republici Srbiji nadmašiti 3,5% i mi očekujemo da to može biti čak 4%.

To je, dakle, sve ono što je realnost u našoj zemlji danas, to je sve ono što nam omogućava da se dobrim stvarima mi u Srbiji bavimo. Mi ćemo to svakako nastaviti da činimo, a šta rade drugi, neka ostane njihov problem, i one avetinjski prazne klupe „žutog preduzeća“ s druge strane nek budu poruka Draganu Đilasu šta je on to kupio. Hvala lepo.

PREDSEDNIK: Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Dragana Barišić.

Izvolite.

DRAGANA BARIŠIĆ: Zahvaljujem, uvažena predsednice.

Poštovana ministarko sa saradnikom, poštovane kolegice i kolege, i danas raspravljamo o važnom zakonu, zakonu koji se, evo, donosi posle 40 godina, jer svi znamo da se ova oblast definisala propisima koji su doneti davne 1970. i neke godine prethodnog veka, tako da je zaista bilo potrebno doneti jedan novi zakon koji će urediti ove propise i, naravno, najveća novina jeste nadležnost Ministarstva za negovanje tradicije oslobodilačkih ratova Srbije i davanje saglasnosti za podizanje novog ratnog memorijala.

Ono što želim da naglasim jeste to da grad Kruševac, odakle dolazim, upravo sutra otkriva jedan novi spomenik, spomenik kneginji Milici, koja je zaboravljena, eto, šest vekova. Nijedna prethodna vlast, kako u gradu Kruševcu, tako i u Republici, nije se setila da podigne ovaj spomenik. Biće otkriven sutra u 11.15 časova na Trgu Despota Stefana.

Tu inicijativu dao je gospodin Bratislav Gašić, aktuelni direktor BIA, a inače gradonačelnik grada Kruševca u periodu od 2012. do 2014. godine. I ne samo to. Nije to jako bitno, koliko to da je uspeo da sklopi dogovor sa

privrednicima Rasinskog okruga da se donatorskim sredstvima podigne ovaj važan spomenik.

Ono što je jako bitno jeste to da će se do 14. oktobra ove godine podići još jedan spomenik, spomenik palim borcima iz perioda od 1990. do 1999. godine na potezu spomen-parka „Slobodište“, takođe iz sredstava donatora, što znači da smo pokazali da jedna odgovorna politika daje rezultate jer građani i privrednici nam veruju.

Zato ćemo u danu za glasanje podržati ove zakone.

PREDSEDNIK: Hvala.

Reč ima narodni poslanik Aleksandra Jerkov.

Izvolite.

ALEKSANDRA JERKOV: Zahvaljujem, predsednice.

Čini mi se da nam koleginica ne objašnjava na pravi način zašto bi Narodna skupština u danu za glasanje trebalo da usvoji njen amandman, koji glasi – obrazovanjem saveta obezbeđuje se sveukupni razvoj Republike Srbije s posebnim osvrtnom na razvoj zdravstvenog sistema.

Dakle, koleginica smatra da ratni memorijali treba da obezbede funkcionisanje zdravstvenog sistema, i to je njeno pravo, međutim, ona nama ovde ne obrazlaže zbog čega mi to treba da uradimo.

Nama su ovde malopre prebacivali da ne znamo da poštujemo ono što je najsvetije u našoj zemlji, da ne znamo da poštujemo ljude koji su dali živote za ovu zemlju. Ponoviću, svaki put kada to ustvrdite, setite se da ste podneli amandman da ratni memorijali treba da obezbede funkcionisanje zdravstvenog sistema, pa onda pomislite na koji način vi poštujete žrtve ljudi koji su dali živote za ovu zemlju.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Dragana Barišić, replika.

DRAGANA BARIŠIĆ: Zahvaljujem.

Kada se govori o zdravstvenom sistemu i o zdravlju naših građana, prethodna govornica, zaista, mislim da ne sme o tome ni reč da spomene, jer je njeno „žuto preduzeće“ uništilo državu Srbiju, ostavilo građane bez posla, stavilo katance na sve fabrike, tako da su pune ordinacije, pogotovo psihijatrijske, jer su ljudi u depresiji zbog toga što su ih upravo oni ostavili bez posla.

Tako da mislim da je krajnje bezobrazno sa njene strane da govori o tome da li treba da predložimo amandmane koji se tiču i odnose bilo na zdravlje građana Srbije ili na zdravstveni sistem. Uništili su sve, od zdravstvenog sistema, privrede, fabrika, sve, sve što je moglo da se uništi.

Prema tome, bilo bi bolje da češće sedi u ovoj sali i da radi nešto u korist građana, a ne da dođe s vremena na vreme i kaže koju reč. Hvala.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Aleksandra Jerkov, replika.

ALEKSANDRA JERKOV: Mislim da me koleginica ne razume pa ću ponoviti polako.

Mi razgovaramo o zakonu o ratnim memorijalima. Na dnevnom redu je rasprava u pojedinostima prilikom koje narodni poslanici treba da se jave i da obrazlože u čemu se sastoji njihov amandman, zbog čega će on doprineti tome da zakon bude kvalitetniji i da ubede narodne poslanike da u danu za glasanje, ukoliko to Vlada već nije učinila, a ministarka i sada može to da učini, usvoje njihov amandman.

Koleginica je podnela amandman kojim sugerije da se zakonom o ratnim memorijalima može unaprediti funkcionisanje zdravstvenog sistema. Umesto toga, ona drži lekcije ovde o patriotizmu, o stanju u zdravstvu, govori nam iz potpuno nepoznatog razloga da je Gašić inicirao otvaranje spomenika koji nije ratni memorijal. Čak ne mogu ni tu nikakvu vezu da nađem.

Smatram da SNS ne želi da se razgovara o drugim amandmanima, da im uopšte nije cilj da unaprede ovaj zakon. Mislim da je to građanima jasno. Mislim da ne žele da se razgovara o amandmanima koje smo podneli na zakone koji se nalaze na dnevnom redu iza ovog zakona, koji dodatno pogoršavaju položaj onima kojima je pomoć potrebna, koji dodatno smanjuju izdavanja koja se daju za trudnice, koji dodatno smanjuju izdavanja koja se daju za porodice sa decom, koji dodatno otežavaju položaj svih onih građana koje SNS i svakog dana sve više i više ponižava i koji svakoga dana žive sve teže i teže. To je očigledno.

A svaka reč koju izgovorite o zdravstvenim centrima, o situaciji u kojoj pričamo o ratnim memorijalima, neka ide vama na čast.

PREDSEDNIK: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, ja pažljivo čekam da ispravim magistarski lapsus, ako je to uopšte lapsus. Rečeno je pre dva javljanja – za ovaj život dali su zemlju. Doslovce je tako rekla. Ne znam da li su sve kolege čule, ali ja sam čuo. Mislim da je proradila podsvest, zato što su oni za svoj lep život opljačkali „Agrobanku“, „Razvojnu banku“, tamo neki gospodin Elezović je sa unutrašnje strane šaltera pljačkao banku i mislim da je proradila savest i da je, u suštini, rekla istinu. Hvala.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Milanka Jevtović Vukojičić.

MILANKA JEVTIĆ VUKOJIČIĆ: Zahvaljujem, poštovana predsednice.

O porodiljama i trudnicama govori predstavnik ostataka „žutog preduzeća“ koje je samo u gradu Beogradu za vreme vršenja vlasti Dragana Đilasa ostalo upravo dužno porodiljama i trudnicama 390.000.000. Taj dug dolaskom na vlast i preuzimanjem vlasti Srpska napredna stranka je vratila porodiljama i trudnicama. I ne samo to. Za one najranjivije i najugroženije koji

dolaze iz socijalno i materijalno ugroženih porodica povećane su naknade upravo po osnovu rođenja deteta i to na 35.000 za porodilje koje dolaze iz takvih porodica.

Naravno, predstavnici „žutog preduzeća“ apsolutno nisu ni pročitali zakon. Jeste zakon o vojnim memorijalima, ali je ovde u pitanju i obnova i sanacija i izgradnja ratnih vojnih memorijala i njihovo očuvanje. Da bi uopšte država na odgovoran način mogla da pristupi i obnovi i sanaciji i izgradnji, budžet Republike Srbije treba da bude sve puniji. Budžet Republike Srbije postaje puniji i putem zapošljavanja u oblasti zdravstvene zaštite, putem zapošljavanja lekara, što ova vlast na odgovoran način i čini, jer su u prethodnih mesec dana upravo u zdravstveni sistem ušli najbolji studenti medicinskog fakulteta. Zahvaljujem.

PRESEDNIK: Hvala.

Poštovani narodni poslanici, saglasno članu 27. i 87. st. 2. i 3. Poslovnika, obaveštavam vas da će Narodna skupština danas raditi i posle 18.00 časova.

Na član 3. amandman je podnela poslanica Dragana Kostić.

Izvolite.

DRAGANA KOSTIĆ: Zahvaljujem, predsedavajuća.

Uvažena ministarko, narodni poslanici, spomen-obeležja borcima narodnooslobodilačkog rata i žrtvama fašističkog terora na području sokobanjskog kraja postavljena su i otkrivena u nekoj od godišnjica vezano za istorijske događaje iz rata.

Prva spomen-ploča postavljena je ispred amama 7. jula 1951. godine, na mestu gde su bila izložena tela narodnih heroja Alekse Markišića i Rajka Vićentijevića. O njihovom junaštvu znaju ljudi koji su živeli u sokobanjskom kraju.

Druga spomen-ploča postavljena je na Hotelu „Park“ 14. avgusta 1951. godine za podsećanje da je u ovom hotelu grupa boraca NOR-a razoružala okupatorsku bugarsku fašističku diviziju.

Septembra 1944. godine Sokobanjski srez je postao slobodna teritorija, te je 10. septembra iste godine u selu Trgovište nadomak Sokobanje formirana 45. divizija NOR-a. Za podsećanje na ovaj događaj 10. septembra 1951. godine otkrivena je spomen-piramida.

Prva spomen-ploča borcima NOR-a sa imenima i prezimenima otkrivena je 1951. godine, a poslednje obeležje postavljeno je 1988. godine. Posle kapitulacije Kraljevine Jugoslavije 1941. godine u julu, započete su borbe protiv okupatora. U sokobanjskom kraju formiran je Ozrenski partizanski odred koji je zajedno sa Svrljiškim odredom delovao protiv okupatora. Sokobanja je nakratko bila oslobođena oktobra 1941. godine. Za sećanje na te događaje 1969. godine na zgradi opštine otkrivena je spomen-ploča.

I na kraju, „besmrtno onaj živi, kome se narod divi“. Zahvaljujem.

PRESEDNIK: Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Veroljub Matić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Dušica Stojković.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Tijana Davidovac.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Mirko Krlić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Sandra Božić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Boban Birmančević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

BOBAN BIRMANČEVIĆ: Poštovana predsedavajuća, poštovane kolege poslanici, poštovani ministre, zakon o ratnim vojnim memorijalima je upravo zakon koji omogućava Republici Srbiji i svima nama da se o ratnim vojnim memorijalima staramo na način dostojan onih zbog kojih su ti ratni vojni memorijali i podignuti.

Ono što je značajno to je da sam amandmanom koji sam podneo pre svega hteo da usmerim na regionalno povezivanje i razvoj svih regionalnih celina u Srbiji, jer upravo je prilika za to konkretan ratni vojni memorijal, odnosno Memorijalni kompleks „Cer“, koji je formiran i koji će u narednom periodu pokazati i na pravi način omogućiti državi Srbiji da se oduži naših precima pre svega u odnosu na Prvi svetski rat, poznatu Cersku bitku i pobedu nad fašistima, koja je prva pobjeda u Prvom svetskom ratu.

Ono što je bitno to je da se iza ove vlade zna koji su rezultati, a iza „žutog preduzeća“ i onoga što su oni radili ostali su kompleksi, ali ne ratni vojni memorijali, oni nisu obnovljeni, nego suprotno od toga. Problem je što su iza njih ostali rastureni i uništeni hemijski kompleksi, privredni kompleksi, poljoprivredni kompleksi i vojni kompleksi. Ono što je njihov ministar za vrlo kratko vreme uradio, veću štetu je napravio u opremi i naoružanju, pre svega mislim na Šutanovca, a to je da je više uništio nego NATO bombardovanje i svi problemi koje je to NATO bombardovanje izazvalo.

U danu da za glasanje ovaj zakon je zakon koji treba podržati, jer to je zakon kojim se podržava Srbija, kojim se podržavaju građani, a svi oni koji ga ne podrže, neka svojim građanima objasne zašto im ne veruju i zašto ne podržavaju prošlost, a naravno ni budućnost. Hvala.

PRESEDNIK: Hvala.

Reč ima narodni poslanik Aleksandra Jerkov.

Izvolite.

ALEKSANDRA JERKOV: Zahvaljujem, predsednice.

Jedino ko nešto ovde treba da objašnjava građanima jesu poslanici Srpske napredne stranke koji treba da objasne zašto su podneli ove nedostojne amandmane na ovaj zakon i zašto čak ni dva minuta ne mogu da potroše govoreći o ljudima koji su poginuli za ovu zemlju i koji su omogućili da mi danas živimo u zemlji u kakvoj živimo, nego i ta dva minuta koja imaju na raspolaganju za amandmane koje su podneli samo zbog toga da se o drugim amandmanima na zakone koji su iza ovoga ne bi govorilo, ne mogu da provedu govoreći o njihovoj žrtvi, nego rade ono što isključivo znaju da rade, a to je da vređaju, lažu, blate, obmanjuju i lažno optužuju.

Nije problem što to radite Demokratskoj stranci. Navikli smo da nas vređate i da nas blatite i sve drugo što radite. Problem je što to sada radite ljudima koji su mnogo veći, mnogo hrabriji, mnogo važniji i u svakom slučaju i u svakom smislu bolji od vas i od onoga što ćete ikada biti i što na ovaj način vređate sećanje na njih i vređate uspomenu na njih i vrlo sam uverena, vređate i članove njihovih porodica.

PREDSEDNIK: Reč ima narodni poslanik Boban Birmančević, replika.

BOBAN BIRMANČEVIĆ: Poštovana predsedavajuća, u ime istine i u ime građana, ono što je koleginica preko puta sada pričala upravo govori o odnosu njih prema istini, a istina je samo jedna – ostaci tog „žutog preduzeća“ koje je sada u stečaju i koje ne znaju kako da likvidiraju jer Đilas pokušava da ga nekako oživi, da ga otkupi, verovatno je uspeo.

Nije Đilas tema ovog današnjeg zasedanja, nego je tema upravo istina o tome koliko ko misli dobro Republici Srbiji i na današnji dan neki od ostataka „žutog preduzeća“, Dušan Petrović, Nebojša Zelenović pregovaraju u Peći sa ostacima i nepriznatom državom Kosovo sa jedne strane, a sa druge strane ne žele da podrže izgradnju Memorijalnog kompleksa „Cer“ jer smatraju da to nije u njihovom interesu, a nije u njihovom interesu jer Dušan Petrović ne može da se ugradi i ne može da uzme procenat od izgradnje tog memorijalnog kompleksa.

Jedina gradska uprava u Mačvanskom okrugu koja nije prihvatila i koja nije podržala izgradnju memorijalnog kompleksa je gradska uprava u Šapcu, a u toj gradskoj upravi, nažalost, još uvek sede i još uvek su ostaci „žutog preduzeća“ i ono što su oni radili je istina koju znaju građani. Ko je i šta radio vrlo dobro znaju građani Srbije i na osnovu toga i donose odluke kada izlaze na izbore.

Moj amandman je direktno upućen na regionalni razvoj upravo Mačvanskog okruga, a pokazaće vreme koliko smo bili u pravu kada normalna vlast bude u Šapcu. Prvo što ćemo uraditi, podržaćemo izgradnju memorijalnog kompleksa „Cer“. Neka u ime istine izađe Dušan Petrović i neka kaže zašto nije

podržao izgradnju memorijalnog kompleksa „Cer“, neka kaže svojim građanima iz Šapca a i Srbije. Hvala.

PREDSEDNIK: Vladimir Orlić po Poslovniku.

Izvolite.

VLADIMIR ORLIĆ: U vezi sa članom 107, gospođo predsednice. Unapred vam kažem da ne tražim da se izjasnimo, samo želim da skrenem pažnju da pitanje dostojanstva, naravno, uvek bude u snažnoj vezi sa potrebom da se mi u ovoj narodnoj skupštini držimo istine, a u vezi sa onim što je izrečeno malopre, da SNS ruži uspomenu na ljude koji su se borili za ovu zemlju.

Jedna teza je zbog izlaganja. Moram da podsetim, amandmane su narodni poslanici SNS iznosili pristojno, iznosili sa puno pijeteta i uvažavanja i kada smo počeli ovu raspravu u pojedinostima, podsećam vas, to je bilo pre samo dan, i gospodin Filipović i gospodin Rističević i druge naše kolege narodni poslanici govorili su isključivo o temi i o tome zašto je važno da mi uvažavamo one koji su se za ovu zemlju borili. Oni koji su inicirali da ovde bude neke međustranačke rasprave upravo su ovi koji sada kažu da im tu nešto smeta. Dakle, da podsetim, ušli su i verbalno napali SNS, naše narodne poslanike. Ako žele da nivo dijaloga ovde bude bolji zbog teme ili bilo čega drugog, moraju da vode računa o tome šta sami rade.

Ako je reč o izjavama koje se tiču sećanja i uspomena, ako slučajno misle na izjave poput – svi stradali u ovoj zemlji su bili pripadnici tiranskog režima, moram da ih ispravim. Niko od nas to nije rekao. To su govorili njihovi dojučerašnji prvaci, ministri, potpredsednici stranke. Ako misle na to da su preživeli vojnici i policajci ljudi koje treba odstraniti zato što su izobličeni kosovskim iskustvima, to niko od nas nije rekao. Ako je to sporno u smislu sećanja, to je rekao Dragan Šutanovac. Ako misle na sećanje na ljude koji su se za zemlju borili, koje se omalovažava time što se danas kaže da su ti ljudi masakrirali decu i time izazivali nevolje, niko od nas to nikada nije rekao. To su govorili članovi...

(Predsednik: Vreme.)

To su govorili, predsednice, članovi njihovih političkih saveta, izbornih štabova itd.

Dakle, ako ćemo da vodimo računa o nivou, nikakav problem nije, ali obično da počne onaj koji na to ukazuje.

PREDSEDNIK: Aleksandra Jerkov po Poslovniku.

ALEKSANDRA JERKOV: Zahvaljujem, predsednice.

Naravno, član 103. Pa samo da vas pitam – jeste li vi bili pod utiskom da je kolega Orlić vama ukazao na neku povredu u postupanju ili nepoštovanje procedure ili vam se pak čini da je možda zloupotrebio pravo iz Poslovnika i da ste možda i dužni da u skladu sa tim postupite i ne znam da li je njegovoj poslaničkoj grupi ostalo vremena koje možete oduzeti, ali svakako je jasno da

treba makar da ga upozorite na to da je iskoristio pravo koje kao narodni poslanik ima i zapravo replicirao kada na repliku nije imao pravo? Zahvaljujem.

PREDSEDNIK: Pozvao se na član 107.

Na član 3. amandman je podneo poslanik Aleksandar Martinović.

(Aleksandra Jerkov: Niste me pitali da li želim da se Skupština izjasni.)

Da, rekli ste da želite.

(Aleksandra Jerkov: Ne, nisam rekla. Treba da me pitate.)

Dobro, onda nećemo se izjašnjavati.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici...

(Aleksandra Jerkov: Ja želim da se Skupština izjasni.)

PREDSEDNIK: Isključen vam je mikrofoni.

Neka uđe u zapisnik da poslanica Jerkov želi da se izjasnimo o povredi Poslovnika.

Izvolite.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, smatram da se podizanjem i obnovom ratnih memorijala jačaju bezbednosne strukture Republike Srbije. Time se podiže patriotska svest i gaje uspomena i sećanje kod pripadnika naših bezbednosnih struktura. Tu pre svega mislim na pripadnike Vojske Srbije, na sve one koji su u prošlim vekovima dali svoje živote za odbranu otadžbine i odbranu srpskog naroda.

Oni koji ne razumeju amandmane SNS, ne razumeju ih zato što su naše politike dijametralno suprotne. Sada smo, maločas, mogli da čujemo kako se jedna narodna poslanica podsmeva amandmanu u kome se pominje upošljavanje kapaciteta. Pa to je danas najveći patriotizam. Danas je najveći patriotizam otvoriti fabriku, zaposliti ljude. Danas je najveći patriotizam omogućiti da ljudi primaju plate. Danas je najveći patriotizam podržati zakon koji će omogućiti porodicama da imaju više dece, da suzbijemo „belu kugu“, a najveća izdaja zemlje je bila zatvarati fabrike, isterivati ljude na ulicu, ostavljati ljude bez hleba, ostavljati ih bez bilo kakve perspektive da od svoje plate mogu da izdržavaju sebe i članove svojih porodica i zbog toga mene uopšte ne čudi što poslanici Dragana Đilasa ne razumeju amandmane Srpske napredne stranke. Zato što oni ne razumeju našu politiku. Naša politika je politika patriotizma, a danas se patriotizam pokazuje tako što u Subotici, Kraljevu, Nišu, u svakom gradu i svakoj opštini u Srbiji otvorite novu fabriku, otvorite neko novo radno mesto, zaposlite nekog roditelja i tako mu omogućite da izdržava i sebe i svoju porodicu i donesete i izglasate zakon u Narodnoj skupštini koji će da stimuliše te zaposlene roditelje da imaju što više dece.

PREDSEDNIK: Hvala.

Na član 3. amandman je podnela Stanislava Janošević.

Izvolite.

STANISLAVA JANOŠEVIĆ: Hvala, predsednice Skupštine Republike Srbije.

Spomenici koji su posvećeni NOB-u u Drugom svetskom ratu nalaze se na nekoliko lokacija u gradu Zrenjaninu. Oni su podignuti u Karađorđevom parku u samom centru grada, u spomen-parku u naselju Bagljaš, kao i na Žitnom trgu. Ovi spomenici posvećeni su pogubljenim rodoljubima iz 1941. godine, borcima Crvene armije, kao i poginulim za oslobođenje grada oktobra 1944. godine. Širom grada se nalaze spomen-biste, kao i spomen-ploče posvećene ličnostima. Neki od njih su oni po kojima se grad zove Zrenjanin, narodnom heroju Žarku Zrenjaninu, kao i kralju Petru I Karađorđeviću.

Ne smemo zaboraviti sve te žrtve i date živote za našu slobodu, našu bezbednost, i oni su nas zadužili. Mi imamo moralnu obavezu da omogućujemo razvoj naše države Republike Srbije, kao i očuvanje mira i stabilnosti. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 3. amandman je podnela Milanka Jevtović Vukojičić.

MILANKA JEVTIĆ VUKOJIČIĆ: Danas je Srbija zahvaljujući njenom predsedniku Aleksandru Vučiću i SNS i njenim koalicionim partnerima ekonomski ozdravljena država, država u kojoj se radi i gradi.

Predlog zakona o ratnim memorijalima svakako da treba da ima za cilj poštovanje prema svima onima koji su pali za slobodu i nama ostavili državu u kojoj mi danas možemo slobodno da živimo.

Ali moram istaći još nešto. Sem palih boraca iz ratova izlaze i ratni vojni invalidi, a ostaju i porodice onih koji su poginuli. Moram da istaknem da ova vlada kao odgovorna vlada i nadležno ministarstvo iz svog budžeta finansiraju osnovna prava boraca, ratnih vojnih invalida kao i porodica palih boraca upravo kroz davanja, a ta osnovna davanja su mesečna novčana davanja koja se daju za borce, ratne vojne invalide i njihove porodice. Zatim, to je pravo na dodatak za tuđu negu i pomoć, kao i pravo na uvećani dodatak za tuđu negu i pomoć, kao i pravo na porodični dodatak. Jaka i ekonomski snažna Srbija to može. Moram da istaknem još nešto – 14. juna predsednik Republike gospodin Aleksandar Vučić, sa dužnom pažnjom i sa dužnim poštovanjem prema onima koji su učestvovali u ratovima, primio je Udruženje ratnih vojnih invalida kako bi saslušao njihove probleme i kako bi zajedno sa njima otpočeo rešavanje svega onoga što njih muči.

PREDSEDNIK: Zahvaljujem.

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Srblav Filipović.

Izvolite.

SRBISLAV FILIPOVIĆ: Hvala, predsedavajuća.

Uvažena ministarko, dame i gospodo narodni poslanici, uvaženi građani, raspravljamo nekoliko dana o važnom zakonu. Raspravljamo o tome na koji

način i kako treba da se sećamo naših predaka, onih koji su se borili za ovo što mi danas imamo, za slobodu, za našu državu.

Nažalost, ni ova rasprava nije izostavila u sebi to da neki napadnu SNS samo da bi dobili određeni prostor u medijima, da napadnu svoju državu, da napadnu Vladu, da napadnu svoju prošlost, da napadnu slavnu prošlost Srbije, da napadnu svoje pretke i sve radi golog političkog interesa.

Mi smo to videli, građani su to videli, građani će to znati u budućnosti da ocene, a mi ćemo nastaviti da negujemo našu slobodarsku tradiciju, nastavićemo da poštujemo naše pretke, da poštujemo svoju istoriju, nastavićemo da radimo za građane Srbije, vredno, svakoga dana, da ustajemo rano, da ležemo kasno, a ne kao oni koji su nas kritikovali da dođemo kasno u Skupštinu kada se setimo da progovorimo reč, dve da kažemo neku ružnu reč, da odemo onda posle na vinjak, kao što je otišao jedan od naših prethodnika. Nastavićemo da poštujemo cara Lazara, ali kao istorijski lik a ne samo kao ambalažu na flaši vina.

Nastavićemo da posećujemo grobove svojih predaka, ali ćemo pre svega nastaviti da otvaramo fabrike, nastaviti da obnavljamo porodilišta, nastaviti da podstičemo naše porodice da imaju sve više dece, jer samo je u rađanju i u obeležavanju i slavljenju prošlosti, ali kažem, pre svega u rađanju, budućnost ove zemlje.

PREDSEDNIK: Hvala.

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Živan Đurišić.

Izvolite.

ŽIVAN ĐURIŠIĆ: Poštovana predsednice, poštovana ministarko sa saradnikom, poštovani narodni poslanici, amandman sam podneo na član 3. Predloga zakona o ratnim memorijalima. Članom 3. do 5. Predloga ovog zakona propisano je obrazovanje, nadležnost i sastav saveta za negovanje tradicija oslobodilačkih ratova Srbije.

Na teritoriji Velike Plane nalaze se dva veoma važna spomenička kompleksa, direktno vezana za Karađorđa. Prvi je Radovanjski luk, spomenkompleks koji se nalazi u istovetnoj šumi u ataru sela Radovanje. Obuhvata obeleženo mesto ubistva i prvobitan Karađorđev grob, crkvu posvećenu Svetom arhangelu Gavrilu, poznatom pod imenom Crkva Zahvalnica, letnju pozornicu i ulaz u kapiju. Radovanjski luk ima status nepokretnog kulturnog dobra kao znamenito mesto od izuzetnog značaja.

Drugi je Manastir Pokajnica, nastao kod Crkve brvnare u Adžibegovcu, danas Staro Selo. Crkvu prenosa moštiju Svetog Nikole 1818. godine podigao je Vujica Vulićević, knez Smederevske nahije, vojskovođa i narodni starešina. O tome svedoči zapis na ikoni Svetog Đorđa, kao i godina urezana na talpu levo od ulaza u crkvu. Njen nastanak u blizini mesta na kome je Vulićević učestvovao u ubistvu svog kuma Karađorđa tumačen je kao pokajanje, po čemu

je hram dobio narodno ime Pokajnica. Kao mirska crkva služila je do 1954. godine, kada je pretvorena u manastir koji je sedamdesetih godina 20. veka proglašen za nepokretno kulturno dobro od izuzetnog značaja. Lokalna samouprava se uredno stara u održavanju ovog kompleksa, a između ostalog prošle godine u okviru obeležavanja 200 godina od ubistva Karađorđa renovirala je i izgradila asfaltni pristupni put, a izvedeni su radovi i na uređenju i renoviranju letnje pozornice.

U danu za glasanje glasaću za ovaj predlog zakona.

PREDSEDNIK: Hvala.

Na član 3. amandman je podnela Ljubica Mrdaković Todorović.

LJUBICA MRDAKOVIĆ TODOROVIĆ: Hvala, predsednice.

Zakon o ratnim memorijalima će regulisati pitanja koja se tiču zaštite, redovnog i investicionog održavanja, finansiranja održavanja i uređenja ratnih memorijala, uspostavljanja i vođenja evidencije, uklanjanja i izgradnje ili postavljanja novih ratnih memorijala.

Zakonom će se nedvosmisleno definisati nadležnosti svih državnih organa koji se bave ratnim memorijalima, ustanova, privrednih subjekata, fizičkih lica, ko šta radi, kako radi i na koji način, sa jasno definisanom procedurom, tako da će biti prevaziđena zastarela rešenja.

Želim da kažem da je naša istorija jako bogata i burna i da je konstantna borba za slobodom i nezavisnošću ostavila u Srbiji ali i u čitavom svetu vredna kulturna znamenja i istorijske spomenike. Imamo obavezu da dostojno brinemo o ratnim memorijalima svuda gde se oni nalaze, jer time Srbija pokazuje poštovanje prema svojoj prošlosti, prema svima onima koji su nevini izgubili živote u ratnim sukobima. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 3. amandman je podnela Tanja Tomašević Damnjanović.

TANJA TOMAŠEVIĆ DAMNĀNOVIĆ: Hvala, poštovana predsednice.

Poštovana ministarko sa saradnikom, kolege i kolegice narodni poslanici, dosadašnja praksa je ukazala na potrebu da se donese novi zakon kojim bi se pre svega nedvosmisleno definisale nadležnosti, prevaziđena zastarela rešenja zamenila novim, uskladila terminologija i ova oblast uredila u skladu sa ustanovljenim načelima modernog građanskog društva uz poštovanje ljudskih prava.

Razlozi za donošenje zakona o ratnim memorijalima po hitnom postupku jesu potreba da se što brže urede pitanja koja zakon reguliše radi efikasnijeg delovanja državne uprave u postupku zaštite redovnog investicionog održavanja, finansiranja i održavanja i uređenja ratnih memorijala, uspostavljanja i vođenja evidencije, uklanjanja ili izrade ili postavljanja novih ratnih memorijala.

Da bi se postiglo sve ono što se zakonom predviđa, članom 3. propisano je obrazovanje saveta za negovanje tradicije oslobodilačkih ratova Srbije radi davanja mišljenja povodom predloga za uređenje ratnog memorijala i uklanjanja ratnog memorijala. Savet će imenovati ministar nadležan za poslove negovanja tradicije oslobodilačkih ratova Srbije, na period od četiri godine. Negovanjem tradicije oslobodilačkih ratova i čuvanjem ratnih memorijala Srbije čuvaju se od zaborava svetli događaji iz istorije srpskog naroda i mlade generacije upoznaju sa vekovnom borbom svojih predaka za slobodu, sa njihovim stradanjem, junaštvom i beskrajnom odanošću otadžbini. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 3. amandman je podneo Milan Knežević.

MILAN KNEŽEVIĆ: Poštovana predsednice, uvažena ministarko sa saradnikom, kolegice i kolege narodni poslanici, podneo sam amandman na član 3.

Kao što sam kod amandmana na član 1. prekjuče rekao, istorija je učiteljica života. Zašto ovo kažem? Poslanica iz opozicionog tabora je iznela komentar na naše amandmane. Ako računamo vreme sa današnjim danom, da su bili tu prisutni, videli bi da je to bilo 20 sati časova istorije sa uvažavanjem, poštovanjem, pijetetom prema svim našim stradanjima, žrtvama i civilnim i ratnim, koje su se, nažalost, dogodile u našoj istoriji zbog jedne velike slobodarske želje koja je karakteristika našeg naroda. To mogu da proveru u beleškama. Sa uvažavanjem kojim smo mi u svojim diskusijama obraćali, a i građani koji gledaju prenos imali su prilike sami da se uvere, a o njihovom uvažavanju govore ove prazne klupe, danas samo dva, juče po dva-tri. Dođu i kažu par uvredljivih stvari na račun svog naroda i izađu.

Pitam se i kako oni pred onima koji su glasali mogu da opravdaju svoja politička, bilo kakva opredeljenja, kad ne ispunjavaju ni svoju osnovnu poslaničku dužnost. Da su sedeli ovde i da su ćutali, to bi bilo uvažavanje i pijetet prema ovom zakonu i prema svim tim istorijskim trenucima koji su se dogodili u našoj istoriji, tako da, prazne priče, ali građani sve vide, tako i prolaze na izborima. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 3. amandman je podneo poslanik Igor Bečić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podnela Snežana Petrović.

Izvolite.

SNEŽANA PETROVIĆ: Zahvaljujem, predsednice.

Uvažena ministarko, poštovane kolege narodni poslanici, u Zlatiborskom okrugu, u kraju slobodarskog naroda iz koga ja dolazim, u svakoj od deset opština i gradu Užicu nalaze se ratni memorijali koji svedoče o hrabroj borbi naših predaka za današnju slobodu u kojoj živimo i staramo se o budućnosti naše dece. Veliki memorijalni kompleks „Kadinjača“ na brdu Kadinjača kod Užica, podignut u pomen izginulom Radničkom bataljonu 1941.

godine, Memorijalni kompleks „Boško Buha“ u selu Jabuka kod Prijepolja, podignut u pomen svim pionirima i omladincima poginulim u narodnooslobodilačkom ratu, spomen-obeležje i spomen-park palim borcima oslobodilačkih ratova od 1912. do 1914. godine i od 1941. do 1945. godine u Kosjeriću, spomen-kuće narodnih heroja Stevana Čolovića, Milorada Bondžulića, Vladimira Radovanovića, Miodraga Milovanovića, Jezdimira Lovića, Miloša Divca, Momira Pucarevića i Krstine Leković i mnogih drugih, svaka u nekoj od opština okruga, kao i spomen-česme palim borcima u mnogim mestima nesumnjivi su svedoci stradanja i borbe naroda ovog kraja.

Svi ratni memorijali koji su spomenuti u govorima, kao i oni koji nisu, zavređuju podjednaku pažnju da ih pokolenja spominju s poštovanjem u cilju negovanja tradicije oslobodilačkih ratova srpskog naroda. Zato svrha i cilj predloženog zakona da se svi ratni memorijali evidentiraju na jednom mestu i da se o njima podjednako brine i stara, sigurno zaslužuju podršku i u danu za glasanje poslanici Srpske narodne partije podržaće set predloženih zakona. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 3. amandman je podneo Dragan Savkić.

DRAGAN SAVKIĆ: Hvala, predsedavajuća.

Poštovana ministarko sa saradnikom, poštovane kolege narodni poslanici, podneo sam amandman, u članu 3. Predloga zakona dodaje se stav 2, koji glasi – obrazovanjem saveta obezbeđuje se sveukupni razvoj Republike Srbije s posebnim osvrtom na efikasnost pravosudnih institucija.

Predlog zakona predviđa obrazovanje saveta za negovanje tradicije oslobodilačkih ratova Srbije u cilju davanja mišljenja za uređenje i uklanjanje ratnih memorijala. Savet treba da ima sedam članova, a stručnu i administrativno-tehničku podršku savetu pruža nadležno ministarstvo. Bitno je naglasiti da Republika Srbija nije imala dosada propise koji regulišu nadležnost i postupak za donošenje odluka o podizanju novih ratnih memorijala.

Odluku o podizanju novih memorijala donosi ministar nakon što pribavi mišljenje saveta. Predlog za podizanje novih memorijala mora da bude verodostojan, odnosno da odgovara stvarnim i istorijskim činjenicama, ne sme da vređa opšte i državne interese, javni moral, nacionalna i verska osećanja. Između ostalog, nedozvoljeno je podići memorijal licu koje je podržavalo ili zastupalo fašističke, nacističke, šovinstičke, separatističke ideje i ideologije, ili je bilo saradnik okupatora, agresora i njihovih saveznika.

Imajući to u vidu, Predlog zakona o ratnim memorijalima garantuje ujednačenu primenu i značajno doprinosi poštovanju ljudskih i manjinskih prava, kao i nacionalnih i verskih osećanja. Na ovaj način negujemo tradiciju za naredne generacije, poštujemo ljudska i manjinska prava, tako da se definiše nadležnost i jača odgovornost. Time se utiče na sveukupni razvoj Republike

Srbije i efikasnost institucija, te smatram da mora biti izričito naglašeno u članu 3. Predloga zakona.

PREDSEDAVAJUĆI: Vreme, zahvaljujem.

Na član 3. amandman je podneo Milosav Milojević.

MILOSAV MILOJEVIĆ: Hvala.

Uvažena predsednice Narodne skupštine, cenjena ministarko, dame i gospodo poslanici, predlažem da se obrazovanjem saveta obezbeđuje sveukupni razvoj Republike Srbije s posebnim osvrtnom na unapređenje privatnog sektora. Ovim amandmanom dodatno se definišu zadaci i ciljevi saveta za negovanje tradicije oslobodilačkih ratova Srbije.

Zadatak saveta je da daje mišljenja povodom predloga za uređenje ratnog memorijala i uklanjanje ratnog memorijala. Sam savet bi trebalo da bude formiran iz redova stručnjaka iz raznih organizacija i oblasti istorije i državne uprave. To su ljudi koji su kompetentni da svojim mišljenjem pomognu državi i njenim organima da očuvaju spomenike, sećanje na pale žrtve koje čine ratni memorijal.

Svi znamo koliko je ova vlast na čelu sa predsednikom Aleksandrom Vučićem uradila i koliko napora ulaže u podsticaj investicijama, povećanje zaposlenosti i unapređenje standarda života naših građana. Zbog toga moramo nastojati svi zajedno da se ovaj trend nastavi.

Srbija je danas lider u regionu u oblasti privrednog rasta. Opština Arandjelovac je samo jedan od primera lokalne samouprave koja je pod vlašću SNS rasla, napredovala i razvijala se. Pored brojnih oblasti života smatram da je mnogo učinjeno i u razvoju teme o kojoj danas govorimo. Na mestima poput spomen-kosturnice u Arandjelovcu ili Marićevića jaruge u Mesnoj zajednici Orašac, proslavljamo dane oslobođenja u Prvom i Drugom svetskom ratu, obeležavamo sećanje na Kolubarsku bitku i podizanje Prvog srpskog ustanka.

Želja nam je da iz godine u godinu povećavamo broj posetilaca ovih lokaliteta, da ponudu našeg kraja oplemenimo sećanjem na žrtve i učinimo da ovi memorijali budu lepši. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 3. amandman je podnela Aleksandra Majkić.

ALEKSANDRA MAJKIĆ: Zahvaljujem, predsednice.

Dame i gospodo narodni poslanici, Predlog zakona o ratnim memorijalima koji je ispred nas odnosi se na ratne memorijale kako u Srbiji tako i u inostranstvu. Prošle godine prilikom usvajanja Sporazuma o zaštiti ratnih grobova i vojnih memorijala sa Češkom čuli smo da u inostranstvu postoji poznatih 676 ratnih memorijala u 40 različitih država. Međutim, Republika Srbija je dosad potpisala sporazum o uređenju ovih oblasti samo sa Češkom, Slovačkom i Rusijom. Nadam se da će se praksa potpisivanja ovih sporazuma nastaviti.

Jedan od tih ratnih memorijala koji se nalazi u inostranstvu je i ratni memorijal kod norveškog grada Narvika, gde je pedesetak Kikindana internirano u toku Drugog svetskog rata da rade u logorima, da grade put i bunkere u Norveškoj. Iz tadašnje Jugoslavije oko 4.500 ljudi je internirano u te logore. Bila su 32 logora u Norveškoj i može se reći da je smrtnost bila oko 70%. Neki porede je da je ta smrtnost bila veća nego što je bila u Aušvicu.

Bez obzira na neku ružnu prošlost, što se može reći za taj period Drugog svetskog rata, ono što je lepo proizašlo iz toga je da su građani tadašnje Jugoslavije uspostavili dobre odnose sa civilnim stanovništvom u Norveškoj, tako da su danas grad Kikinda i grad Narvik gradovi pobratimi i postoji Udruženje srpsko-norveškog prijateljstva koje nas spaja sa njima kako poslovnim tako i prijateljskim vezama. Zahvaljujem.

PREDSEDNIK: Na član 3. amandman je podneo Miodrag Linta.

MIODRAG LINTA: Poštovana gospođo predsednice, poštovana gospođo ministarko, dame i gospodo narodni poslanici, ja bih želeo još jednom da pohvalim donošenje zakona o ratnim memorijalima, čiji cilj jeste sistematsko uređenje, postavljanje i uklanjanje ratnih memorijala.

Ono što je za mene jedno od suštinskih pitanja vezano za ovaj zakon jeste da li će ovim zakonom biti moguće da se izvrši popis svih stratišta i da se pomogne izgradnji, sanaciji spomen-obeležja na području današnje Bosne i Hercegovine i Hrvatske, dakle na području gde je četiri godine u Drugom svetskom ratu delovala zloglasna Nezavisna Država Hrvatska.

Evo, daću nekoliko primera. Imamo zloglasno stratište srpskog naroda na Garavicama kod Bihaća, gde je za tri meseca 1941. godine poklano oko 12.000 Srba i oko 2.500 Jevreja i Roma. Zatim stratište Šušnjar kod Sanskog Mosta, gde je u leto 1941. godine takođe poklano preko 5.500 Srba i oko 50 Jevreja.

Moje pitanje gospođi ministarki jeste – da li će država Srbija da se na jednak način odnosi prema ovom području, dakle, području BiH, Hrvatske, području, ponavljam, zloglasne NDH?

Zašto to pitam? U članu 3. stoji formulacija – obrazuje se savet za negovanje tradicija oslobodilačkih ratova Srbije. Moje je mišljenje da bi ovu formulaciju trebalo proširiti i da ovde stoji – savet za negovanje tradicije oslobodilačkih ratova Srbije i srpskog naroda.

PREDSEDNIK: Hvala.

Na član 3. amandman je podneo poslanik Zvonimir Đokić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

ZVONIMIR ĐOKIĆ: Zahvaljujem.

Najveća vrednost Predloga zakona o ratnim memorijalima je što on jasno prikazuje odnos sadašnje vlasti prema onima koji su nekada u borbi, u ratovima

za slobodu otadžbine dali ono najvrednije što su imali, u stvari dali su sve što su imali, dali su svoj život. Život samo jednog palog borca, jednog ratnika, oslobodioca, rodoljuba, patriote vredniji je od bilo kog najskupljeg spomenika, vredniji je i od svih materijalnih ili finansijskih troškova, od sveg utrošenog vremena i truda koji ulažemo i koji ćemo ulagati za iskazivanje svog pijeteta i poštovanja prema njima, prema njihovom liku i delu, prema žrtvi koju su dali za nas, za našu slobodu i za naš život.

Zato i čudi ponekad i ponegde što nisu baš svi bili svesni te njihove veličine, te njihove žrtve i što se ponekad i ponegde, u godinama iza nas, žrtva i prebrzo zaboravljala.

Mi danas u ovoj narodnoj skupštini donosimo zakon kojim ćemo regulisati ovu oblast na celovit način sa ciljem efikasnijeg održavanja, uređenja i zaštite ratnih memorijala. Time ćemo pokazati i svoj odgovorniji odnos prema ratnim memorijalima, ali i svoje dužno poštovanje prema svima koji su branili svoju zemlju, borili se i u toj borbi dali svoje živote. Neka nas ti ratni memorijali zauvek podsećaju na žrtve, na živote koje su drugi dali za nas i za našu slobodu. Prema onima koji su im te živote oduzeli odnosićemo se onako kako su sami zaslužili. Oprostićemo ako budemo mogli, a zaboraviti samo ako nas ne bude bilo. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI (Veroljub Arsić): Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Dragan Veljković.

Da li neko želi reč? (Da.)

Kolega Veljkoviću, izvolite.

DRAGAN VELJKOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Dame i gospodo narodni poslanici, kao narod koji je često ratovao ne treba nas iznenaditi činjenica da se oko 6.000 srpskih vojničkih groblja nalazi u oko 50 država širom sveta, od Austrije, gde ih ima najviše – 83, pa preko Italije, Mađarske, Nemačke, Makedonije, Hrvatske, Francuske, Albanije, Tunisa, Alžira, sve do Okeanije i Kanade.

Srpska groblja prilično dobro održavaju naši saveznici iz Prvog svetskog rata, pogotovo u Francuskoj, Grčkoj, ali i u Austriji. Međutim, mnogi srpski memorijali su u nekim stranim zemljama namerno zaboravljani i uništavani. Glavni razlog neodržavanja, skrnavljenja ili čak uništavanja u nekim zemljama jeste politika brisanja srpskog nacionalnog identiteta sa njihovih teritorija. Najviše srpskih tragova uništeno je u Makedoniji, Albaniji i Hrvatskoj.

Radi ilustracije ovakvog faktičkog stanja ističem izveštaj SANU, u kome se navodi da je u Valoni spomen-kosturnica za 302 srpska vojnika i dva generala iz Prvog svetskog rata razorena i prekrivena ljudskim izmetom. Takođe, tragova srpskih vojnih kosturnica u Skadru, Lješuu, Kavaji nema, iako se zna da su tu postojala groblja sahranjenih boraca iz balkanskih i Prvog svetskog rata.

Sve su to razlozi da naša država preduzme ozbiljne korake kako bi se srpska groblja i vojni memorijali oteli od uništenja i zaborava. Posle mnogo godina nemara i zapuštenosti Vlada Republike Srbije krenula je da zaštititi od daljeg urušavanja srpska groblja i vojne memorijale u svetu. To čini putem bilateralnih sporazuma, gde Srbija preuzima na sebe obavezu da brine o memorijalima tih zemalja u Srbiji, a one o srpskim memorijalima na sopstvenoj teritoriji. Tamo gde nije moguće uspostaviti takav uzajaman odnos, o srpskim grobljima brinuće se posredstvom diplomatsko-konzularnih predstavništava, čija je zakonska obaveza da Ministarstvu dostavljaju izveštaje o stanju ratnih memorijala do 30. septembra tekuće kalendarske godine.

U cilju stvaranja takvog pravnog okvira ide i predloženi zakon koji uređuje pitanje zaštite srpskih ratnih memorijala u zemlji i inostranstvu, a u cilju realizacije...

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega.

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Radmilo Kostić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Ana Karadžić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Jovan Palalić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Kolega Palaliću, izvolite.

JOVAN PALALIĆ: Hvala, gospodine potpredsedniče.

Važno je ponoviti još jednom u toku ove rasprave da se u odnosu na neko prethodno vreme poslednjih godina zaista desio značajan preokret kada je u pitanju odnos države prema našoj prošlosti, prema herojskim delima, prema svemu onome što je doprinosilo borbi za slobodu i slobodarskim tradicijama Srbije.

Upravo ova rasprava prethodnih nekoliko dana pokazala je svu tu razliku kakvo shvatanje Srbi i srpski narod treba da imaju prema svojoj istoriji i svojim precima. Prethodno vreme obeležio je samozaborav, samooptuživanje i svesna podela u srpskom narodu na one Srbe koji su u Srbiji i na ostale koji su van Srbije.

Treba istaći da svaki zaborav prošlosti doprinosi tome da nemamo sopstvenu budućnost. Zaborav doprinosi rezignaciji, zaborav doprinosi defetizmu i zaborav doprinosi tome da gubimo odgovornost prema otadžbini. Ali najvažniji doprinos koji se desio prethodnih godina jeste razvijanje svesti o celovitosti srpskog naroda. Razvijanje svesti da je svaki Srbin koji je pao za slobodu bilo da se nalazi u Srbiji, da se nalazi u Republici Srpskoj, da se nalazi u Republici Srpskoj Krajini, u Crnoj Gori, u Makedoniji srpski junak i da je za svakog Srbina gde god živeo, najmlađi heroj Republike Srpske Spomenko Gostović, srpski junak. Da je Mojkovac zajednička herojska bitka slave i

stradanja čitavog srpskog naroda. Da je obeležavanje „Oluje“ od strane Republike Srbije i Republike Srpske primer kako i na koji način doživljavamo celovitost srpske nacije i kako nikada nećemo dozvoliti da se naši heroji, gde god pali za srpsku slobodu, zaborave. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Ognjen Pantović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Kolega Pantoviću, izvolite.

OGNJEN PANTOVIĆ: Hvala vam.

Dame i gospodo narodni poslanici, imali smo priliku u ovim danima rasprave o ovom zakonu da se prisetime naših slavnih vojvoda, vojnika, pobeda koje su zauvek našu zemlju upisale u najbitnije stranice svetske istorije. Ono što je potrebno naglasiti jeste da se u svim tim bitkama srpski narod uvek nalazio na pravoj strani, na strani istine i pravde i danas, za razliku od mnogih država a i nekih u okruženju, možemo sa ponosom da se sećamo tih vremena.

Srpski narod nikada nije vodio osvajačke ratove. Uvek je vodio oslobodilačke ili odbrambene. Danas kada raspravljamo o ovom zakonu, koji će sigurno pomoći da se nikada ne zaboravi naša istorija, želim da se prisetime još jednog događaja koji zauzima posebno mesto u opstanku srpskog naroda. U ovo vreme tačno pre 26 godina srpski narod je oslobodio koridor, tada nazvan „koridor života“, i kada sam u prethodnom govoru pomenuo da međunarodna zajednica često nije imala razumevanja za naš narod, i tada je povod za ovakvu akciju bila odluka da se ne dozvoli dopremanje kiseonika iz Beograda za porodilište u Banjaluci, a posledice takve odluke svi dobro znamo da su bile tragične.

Ova maestralna pobeda srpskog naroda, u kojoj je poginulo 413 vojnika, spojila je istočni i zapadni deo Republike Srpske i učvrstila njen opstanak. Srbija i Republika Srpska danas sa ponosom obeležavaju ove događaje i ne dozvoljavaju da se zaboravi istorija kako bi generacije koje dolaze učile iz nje, a ovaj zakon je najbolje rešenje da se njeno očuvanje dodatno ojača. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Milimir Vujadinović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Kolega Vujadinoviću, izvolite.

MILIMIR VUJADINOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Član 3. ovog zakonskog predloga podrazumeva obrazovanje saveta za negovanje tradicije oslobodilačkih ratova, ali posao saveta je i davanje mišljenja i predloga za uređenje ratnih memorijala.

Godine 1994. u Subotici je, priložima građana, podignut ratni memorijal iliti spomenik koji nosi naziv „Njihovoj vernosti“. Na njemu su upisana imena

svih onih Subotičana koji su, izvršavajući dužnost prema državi, poginuli u tim ratovima devedesetih godina, bez obzira, naravno, na veru i naciju.

Međutim, ono što se desilo nakon toga ne služi na čast ni Subotici ni Srbiji. Memorijal više od deceniju i po nije održavan i zapao je u stanje na koje ne možemo mi Subotičani biti ponosni.

Podsetiću da je čak i tih devedesetih godina subotička vlast bila ponosna na to što je vladajuća koalicija u tom gradu predvođena strankama DOS-a, njihova vladavina se nastavila i 2000. godine, naravno, i trajala je, pa, sve donedavno. Međutim, stanje tog spomenika odslikava verovatno simbolički njihov odnos prema tim ljudima koji su dali živote, ali i njihov odnos uopšte prema društvu.

Iz vlade Aleksandra Vučića potekla je inicijativa 2016. godine za obnovu tog spomenika. Spomenik je restauriran i 2017. godine završeni su radovi na njegovoj obnovi i 2017. gradonačelnik Laban i tadašnji ministar Vulin su posle mnogo, mnogo vremena bili prvi koji su položili vence na tom spomeniku i to, s druge strane, govori o novom odnosu prema tim ljudima i prema događajima iz devedesetih godina.

Nadam se da će ovaj savet doprineti nastavku jednog takvog odnosa uz, naravno, nadu da nećemo imati priliku nikad više da učestvujemo u ratovima i da što manje dižemo te ratne memorijale. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Mihajlo Jokić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Goran Kovačević.

Reč ima narodni poslanik Goran Kovačević.

Izvolite.

GORAN KOVAČEVIĆ: Dame i gospodo, poštovani ministre, u članu 3. zakona o ratnim memorijalima govorimo o formiranju saveta koji će se baviti negovanjem tradicije oslobodilačkih ratova Srbije.

Nije nikako sporno i jasno je da će ova institucija funkcionisati tako da će biti krovna institucija za vođenje računa o ratnim memorijalima ali je takođe nesporna i činjenica je da srpski narod ima duboku tradiciju, kulturu i poštovanje prema ratnim vojnim memorijalima.

Naravno da će u narednom vremenskom periodu kako pojedincima tako i institucijama na lokalnom i republičkom nivou, nevladinom sektoru, biti mnogo lakše da vode računa i u institucionalnom smislu i u fizičkom smislu o održavanju tih memorijala, ako imamo na umu činjenicu da je Republika Srbija danas ekonomski prilično jaka i uređena država.

Ako imate rast BDP-a koji je u prvim mesecima 2018. godine na nivou 4,6% i da je to drugi, praktično, rast u Evropi, onda to govori da o našim precima, a svaka od naših porodica, praktično, ima nekoga u tom memorijalu i

tim memorijalima, može aktivnije i efikasnije da se vodi računa o svojoj tradiciji.

Kada govorimo o rastu BDP-a, onda, u stvari, govorimo o tri stvari u teoretskom smislu. Govorimo o razvoju industrije, o industrijalizaciji, kupovini novih mašina, govorimo o povećanju broja zaposlenosti i te dve kombinacije naravno da daju treću kombinaciju, a to je nivo produktivnosti.

Ako pogledate nivo stranih investicija u Srbiju u 2017. godini, koji iznosi 2.6 milijardi, sa pretpostavkom da će strane investicije u Srbiji iznositi 2,7 milijardi u 2018. godini, to je svakako najveći rast stranih investicija i najveći nivo stranih investicija na Balkanu u ovom trenutku. To, kao i druge pretpostavke ekonomskog razvoja, doprinose da poštovanje i čuvanje naše tradicije budu samo još jače i upečatljivije.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Branko Popović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Ana Čarapić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Ana Čarapić.

Izvolite.

ANA ČARAPIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, amandman sam podnela na član 3. Predloga zakona o ratnim memorijalima sa ciljem da ukažem koliko je značajno negovanje tradicije, ali i delovanje državne uprave u postupku zaštite, čuvanja i restauracije postojećih ali i izgradnje novih ratnih memorijala na sveukupni razvoj Republike Srbije.

Zakonom se predviđa centralna evidencija o poginulim licima, a to svakako ima ogroman značaj za naučnoistraživački rad, a svi znamo da naučnoistraživački rad ima i te kako bitnu ulogu u sveukupnom razvoju svake države, pa i Republike Srbije.

Vlada Republike Srbije i jedinice lokalnih samouprava na čelu sa SNS maksimalno su angažovane na razvoju turizma, bilo da se radi o ratnim memorijalima, bilo da se radi o obeležavanju jubileja, zato što je turizam svakako značajan nosilac privrednog razvoja svake privrede pa i naše.

Ističem da se u opštini Kuršumlija, odakle dolazim, prvi put nakon 850 godina obeležava jubilej prve zadužbine Nemanjića. Dakle, lokalna samouprava na čelu sa SNS je izdvojila značajna sredstva za obeležavanja jubileja osam i po vekova od prve zadužbine Stefana Nemanje, rodonačelnika loze Nemanjića.

Opština Kuršumlija na čelu sa SNS izdvojila je čak milion dinara iz opštinskog budžeta za oslikavanje murala u centru grada i to sa ciljem da prva asocijacija na našu opštinu budu Nemanjići. Dakle, i Vlada Republike Srbije i jedinice lokalnih samouprava na čelu sa SNS sve rade da podstaknu razvoj

turizma, a broj turista iz godine u godinu, bilo da su u pitanju domaći ili strani turisti, svedoči da smo uspeali na tom polju. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Milan Krivokapić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Milovan Krivokapić.

Izvolite.

MILOVAN KRIVOKAPIĆ: Hvala, predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnikom, kolegice i kolege, kroz član 3. odnosno postojeći stav definisano je obrazovanje saveta, na koji sam podneo amandman treći, kojim se dodaje stav 2, koji glasi – obrazovanjem saveta obezbeđuje se sveukupni razvoj Republike Srbije s posebnim akcentom na nerazvijene opštine.

Kroz našu istoriju nikada nismo oskudevali u junacima koji su svojom hrabrošću i svojim ratničkim umećem nadahnjivali generacije Srba. Naša zemlja nalazi se na jednom od najlepših delova sveta, raskrsnici civilizacija, religija i kultura, vojnih i ekonomskih puteva. Upravo zbog toga je naša otadžbina, odnosno naša zemlja u prethodnim vekovima bila na karti svakog osvajača, država koju je trebalo osvojiti i porobiti, zauzeti, a nekima je čak i konačni cilj bio naše uništenje.

Dolazili su osvajači sa svih strana. Nisu nas puštali da sastavimo vek u kome ne bismo ratovali braneći se. Srpski vojnik je branio svoju kuću i svoje ognjište, ali je tako branio istok i zapad i sever i jug. Slabio je i zaustavljao osvajače i silnike. Zato je istorija Srbije istorija odbrambenih i oslobodilačkih ratova, slobodarska snaga za spas svoje države i svog naroda, ali i drugih država i naroda. Uvek je Srbija bila ponosna na svoju vojsku, na svoje ratnike koji nikada u svojoj vekovnoj istoriji nisu vodili osvajačke ratove i svoje ime su upisivali uvek na strani pravednika.

Spomenici iz Prvog svetskog rata se nalaze na čitavoj teritoriji Srbije, ali i šire. O njima se, uglavnom, malo zna, jer su lokacije i informacije o njima u određenoj meri nedostupne javnosti. Mnogo je ovakvih spomenika zaraslih u korov sa izbledelim i izlizanim natpisima. Staze i putevi do njih su neuređeni... (Isključen mikrofoni.)

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Krivokapiću.

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Žarko Bogatinović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Žarko Bogatinović.

Izvolite.

ŽARKO BOGATINOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući Arsiću.

Poštovane dame i gospodo narodni poslanici, poštovani ministre sa saradnikom, u Obiliću kod Bojnika podignuto je spomen-obeležje ratnicima iz

ovih krajeva koji su poginuli u Prvom svetskom ratu. Stanovnici Bojnika i okolnih mesta su teško stradali u bugarskim zverstvima na ovim prostorima, a dali su veliki doprinos Topličkom ustanku kao njegovi učesnici.

Na mestu gde su 17. februara 1942. godine bugarski okupatori streljali više od 500 civila, vojnika, vojnike iz susednog Dragovca, pretežno žene, decu, starije ljude nalazi se spomen-groblje na kome se svake godine održava komemorativni skup i čita „Povelja živih“.

Poslednja decenija XX veka protekla je u znaku građanskih ratova i završena je NATO bombardovanjem Srbije. Mnogi Leskovčani i meštani okolnih sela su poginuli u ovim ratovima, gde su im porodice i zahvalni građani podigli spomen-ploče u mestu življenja.

Posebno teške posledice i trajnu prazninu ostavilo je bombardovanje mosta kod Grdeličke klisure 12. aprila 1999. godine. U putničkom vozu koji je prolazio tuda život je izgubilo 15, a ranjeno je 44 putnika. Na ovom mestu podignut je spomenik žrtvama NATO agresije na SR Jugoslaviju, o kome se grad Leskovac, s obzirom na značaj spomenika, redovno stara.

Jedno od najznačajnijih spomen-obeležja iz vremena Prvog svetskog rata na jugu Srbije nalazi se u Surdulici, gde je novembra 1915. godine pa sve do kraja rata ubijeno i izmasakrirano oko 3.000 Srba iz svih delova Kraljevine Srbije. U Surdulici je formiran Odbor za podizanje spomenika mučki ubijenim Srbima koji je oktobra 1919. godine uputio Proglas svim Srbima, Hrvatima i Slovencima za prikupljanje dobrovoljnih priloga za podizanje spomen-kosturnice. Kamen temeljac je postavljen na Vidovdan, 28. juna 1922. godine i tada je otpočela gradnja jedinstvenog kompleksa škole i spomen-kosturnice.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Veroljub Arsić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Marko Parezanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Ljiljana Malušić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Ljiljana Malušić.

LJILJANA MALUŠIĆ: Hvala, predsedavajući.

Uvaženi ministre, savet za negovanje tradicije oslobodilačkih ratova Srbije se obrazuje radi davanja mišljenja povodom predloga za uređenje ratnog memorijala i uklanjanja ratnog memorijala.

Jedno od svetih mesta ili memorijalni spomenik je i Srpsko vojničko groblje na Zejtinliku, koje se nalazi u Solunu i u njegovom sklopu su smešteni grobovi srpskih, francuskih, italijanskih, engleskih i ruskih vojnika poginulih u borbama i proboju Solunskog fronta u Prvom svetskom ratu.

Kompleks groblja je podignut na prostoru na kome se od 1916. godine nalazila glavna vojna poljska bolnica srpske vojske, u sklopu koje je nastalo i groblje za preminule koje je vremenom preraslo u današnji kompleks. Srpsko groblje predstavlja centralni deo kompleksa na Zejtinliku. U njegovom centru je kapela, ispod koje se nalazi kosturnica u kojoj je sahranjeno 5.580 srpskih ratnika stradalih na Solunskom frontu. Oko mauzoleja kapele sa kosturnicom nalazi se deset parcela, u kojima je sahranjeno 1.448 ratnika.

U sklopu Srpskog groblja nalazi se tzv. Partizansko groblje, na kome je sahranjeno 126 interniraca i zarobljenih partizana koji su izgubili živote u nacističkim logorima „Pavlos Melas“ i „Harmenkaj“ u Solunu tokom Drugog svetskog rata.

Srpsko vojničko groblje u Solunu na Zejtinliku svakog dana poseti više ljudi nego vojničko groblje Francuza, Engleza i Italijana za godinu dana. Na Zejtinliku je sahranjeno više od sedam i po hiljada srpskih junaka. Po priči Đorđa Mihailovića, legendarnog čuvara, jedino su srpski junaci preživeli golgotu, jer nijedan engleski, francuski ili drugi ratnik nije umro od gladi.

Čika Đole, koga svi od milošte tako zovu – čika Đoleta sam lično upoznala na Zejtinliku – jeste patriota nad patriotama. Ovaj nesvakidašnji čovek je čuvar srpskih grobova naših predaka, zbog kojih mi danas živimo u miru. Ovaj raritetni čovek služi za ponos građana.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Ljubiša Stojmirović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Kolega Stojmiroviću, izvolite.

LJUBIŠA STOJMIROVIĆ: Hvala.

Poštovane kolegice i kolege, sve se pitam da li je ovaj zakon samo slamka među vihorove ili je Srbija najzad rešila da se vazdigne iz pepela, da visoko podignutog čela krene u budućnost i da svakom zlotvoru koji joj bude na putu kaže – kuš, u stranu, ide časna Srbija sa svojim slavnim precima! Da se više nikada ne desi da nam brane da čitamo „Knjigu o Milutinu“, da naša pokolenja mogu slobodno da zapevaju „Ko to kaže, ko to laže, Srbija je mala“, „Ja sam ja, Jeremija“, „Oj, vojvodo Sinđeliću“, da ponovo zasija vatra na spomeniku u predsedničkom parku preko puta Palate Srbije i da ta vatra simboliše stradanje nevinih žrtava u brutalnom zločinačkom napadu koji je izveo NATO agresor sa 19 drugih zemalja EU 1999. godine. Da više nikada niko ne može Srbinu da zabrani da se ponosi svojom prošlošću, da se ne desi da mali, nikakvi, mogu da nam kažu da smo mi bili agresori. Kako možemo da budemo agresori u svojoj zemlji? Branili smo svoju zemlju i svoj narod. Mi smo oslobodioci, mi smo branitelji našeg naroda.

Nadam se da ćemo još doći sebi i pameti i da nećemo jedni druge napadati, da nam se neće desiti, kao što se nedavno desilo u ovoj skupštini, kada

je predsednik Parlamenta Slovačke rekao da Slovačka nikada neće da prizna nezavisnost Kosova, da jedan deo ove sale ne aplaudira.

Moramo da budemo jedinstveni. Moramo da shvatimo da je Srbija naša jedina domovina i da se borimo za nju. Moramo prema svojim precima da budemo dostojanstveni da bi budućnost, odnosno potomci i nas poštovali. Hvala lepo.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Marko Atlagić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite, kolega Atlagiću.

MARKO ATLAGIĆ: Poštovani potpredsedniče, poštovani ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, bez uspostavljanja saveta za negovanje tradicija oslobodilačkih ratova Srbije nema efikasnog formiranja moralno-patriotskih osećanja naših učenika i naših studenata.

Da je Saša Janković zvani Sale Prangija posedovao osećaj za negovanje tradicije oslobodilačkih ratova Srbije, ne bi on i njegov stranački kolega prof. dr Rade Veljanovski zvani Rade Jajara izjavili da je „platforma njihovog pokreta priznavanje nezavisnosti Kosova i Metohije i stolica u UN“.

To može izjaviti samo neko ko je potpuno ostao bez uma. A da je Saša Janković – Sale Prangija ostao bez uma potvrdio je i njegov stranački kolega, uvaženi akademik Dušan Teodorović, koji je rekao: „Nikada tokom dugogodišnje karijere u zemlji i inostranstvu nije mi se desilo da tako pogrešim u proceni radnih sposobnosti i moralnog kodeksa kao što se desilo kod Saše Jankovića“.

Dobro je što je uvaženi akademik došao do spoznaje da je Saša Janković moralna nakaza, ali ga pozivam da se izvini Srpskoj naprednoj stranci i Aleksandru Vučiću za uvrede koje im je izrekao. Biće to pošteno i u stilu jednog akademika. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Duško Tarbuk.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite, kolega Tarbuk.

DUŠKO TARBUK: Zahvaljujem, gospodine Arsiću.

Poštovani ministre Đorđeviću, uvaženi građani Srbije, Srbija je vodila oslobodilačke, a ne osvajačke ratove. Bili smo napadnuti, osvajani, gubili smo ali smo se uvek vraćali kao pobednici. Spomen-obeležja moraju biti u duhu oslobodilačkih ratova države Srbije. Niko ko je činio zločine nad srpskim narodom ne može da ima spomen-obeležje u našoj državi.

Mišljenje o predlozima za uređenje ili uklanjanje ratnih memorijala, kako je predviđeno ovim predlogom zakona, davaće savet za negovanje tradicije oslobodilačkih ratova Srbije koji će biti sastavljen od eminentnih istoričara,

univerzitetskih profesora i akademika. Na osnovu mišljenja saveta i nadležnih ustanova za zaštitu spomenika, rešenje o uređenju ili o uklanjanju memorijala donosi isključivo ministar. Zahvaljujući ovom predlogu zakona, kao i njegovim usvajanjem, precizno će se propisati koja spomen-obeležja mogu biti postavljena i više se nećemo nalaziti u situaciji da neka spomen-obeležja narušavaju osećanja građana Srbije.

Jedan od primarnih ciljeva Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja jeste zaštita svih ratnih i vojnih memorijala na teritoriji naše države, ali i izvan naših granica. Time čuvamo našu istoriju i sećanja na sve one koji su dali svoje živote za svoju voljenu otadžbinu.

Pohvalio bih i planiranu rekonstrukciju Groblja oslobodiocima Beograda.

Pozivam svoje poštovane i uvažene kolege da u danu za glasanje podrže ovaj zakon, naravno, ako budete imali snage i vremena, i moj amandman. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Aleksandra Maletić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Žarko Mićin.

Izvolite, kolega Mićin.

ŽARKO MIĆIN: Zahvaljujem.

Poštovani predsedavajući, gospodine ministre, predstavnici Ministarstva, dame i gospodo narodni poslanici, poštovani građani, novi zakon o ratnim memorijalima predstavlja kodifikaciju dosadašnjih važećih propisa, i to tri zakona koja su sadržala ovu materiju. Osnovni cilj ovog zakona je efikasnije delovanje državne uprave u postupku zaštite redovnog i investicionog održavanja ratnih memorijala, kao i uspostavljanje evidencije i uvođenje novih ratnih memorijala.

Ovim zakonom će se obezbediti efikasnije održavanje, uređenje i finansiranje ratnih memorijala, pojačaće se odgovornost i efikasnost jedinica lokalne samouprave, a stvoriće se i uslovi za zaštitu našeg kulturnog nasleđa.

Od dana stupanja na snagu ovog zakona saglasnost za postavljanje ratnih memorijala davaće ministarstvo zaduženo za negovanje tradicije oslobodilačkih ratova Srbije, što svakako pozdravljam, jer smatram da ratni memorijali predstavljaju deo naše prošlosti ali i putokaz za budućnost, i o ovome zaista mora da brine država a ne lokalne samouprave.

Uređeni i očuvani ratni memorijali ne samo da će sačuvati od zaborava velika dela naših predaka koji su dali život za slobodu ove zemlje, nego će i postati deo naše turističke ponude, i to svakako pozdravljam. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Ivana Nikolić.

Koleginice Nikolić, izvolite.

IVANA NIKOLIĆ: Hvala, predsedavajući.

Poštovani ministre, dame i gospodo narodni poslanici, kako je stav Vlade Republike Srbije da uredi oblast koja se bavi negovanjem tradicije oslobodilačkih ratova Republike Srbije, predlog zakona koji je na dnevnom redu definiše u članu 3. da će se za rešavanje pitanja o uređenju ratnog memorijala i uklanjanja ratnog memorijala formirati savet.

U daljem tekstu Predloga zakona, kada se pogleda sastav saveta, koji uključuje između ostalih jednog člana iz reda profesora, jednog člana iz reda istaknutih ličnosti iz oblasti nauke i umetnosti, evidentno je da je dat značaj da se uvažavaju nauka i struka i to je način na koji radi ova vlada.

U donošenju odluka u radu odgovorno rukovodstvo, sprovodeći program SNS, vodi računa o svim oblastima od značaja za život građana, kao što je i ova – negovanje tradicije, negovanje kulturnog nasleđa, i sve je to važno za budućnost našeg naroda.

Sprovodeći ovaj zakon, uključujući sve relevantne institucije, utvrđivanjem nadležnosti, obezbeđivanjem svih elemenata počev od sredstava za rad, od vođenja evidencije, od neophodne infrastrukture do odgovorne realizacije budžeta, svakako se obezbeđuje razvoj Republike Srbije.

Predsednik Republike Srbije Aleksandar Vučić, Vlada Republike Srbije svojim radom, svojom efikasnošću pokazuju i kroz ovakve zakone na dnevnom redu poštovanje prema ljudima koji su život dali za oslobođenje naše države i prema onima koji se suočavaju sa posledicama ratova. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Borka Grubor.

Koleginice Grubor, izvolite.

BORKA GRUBOR: Poštovani predsedavajući, poštovani ministre sa saradnikom, dame i gospodo narodni poslanici, pozitivan efekat ovog zakona može se meriti i nematerijalnim vrednostima, kao što je briga države i dostojanstveno sećanje na poginule kroz zaštitu ratnih memorijala.

Suština zakona je da se isprave decenije nebrige u kojima nije postojalo nikakvo zakonsko rešenje i kada je svaka lokalna samouprava mogla da postavi bilo kakav spomenik a da pritom ne vodi računa koja je poruka koju šalje taj spomenik budućim generacijama.

Obrazovaće se savet za negovanje tradicije oslobodilačkih ratova Srbije radi sveobuhvatnog sagledavanja potreba, davanja mišljenja i inicijativa za unapređenje zaštite ratnih memorijala.

Na teritoriji Podrinja i Mačvanskog okruga nalazi se, nažalost, veliki broj kosturnica i vojnih grobalja iz Prvog i Drugog svetskog rata, a to su sledeće: spomen-kosturnice na Gučevu, na Ceru u selu Tekeriš, na Mačkovom kamenu,

u Majuru, Dragincu, Šapcu, na planini Jagodnji, u Prnjavoru, u Jaloviku; zatim spomen-crkve u Krupnju, na Brezjaku, u Mojkoviću, u Velikoj Reci, u Dublju.

Zaista veliki spisak grobalja i mnogostruko veći broj žrtava koje su dale živote za našu slobodu i zaslužuju da nikada ne budu zaboravljene. „Ti grobovi nisu rake, već kolenke novih snaga!“, napisao je čuveni naš pesnik Jovan Jovanović Zmaj. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Svetlana Nikolić Pavlović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Koleginice Nikolić Pavlović, izvolite.

SVETLANA NIKOLIĆ PAVLOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, poštovani građani Srbije, Kraljevini Srbiji u toku Prvog svetskog rata pomoć srpskom sanitetu prve su pružili škotske žene sa tri bolnice i transportnom jedinicom. Došle su i sanitetske misije iz drugih delova, iz Komonvelta, iz Australije, Novog Zelanda, Kanade. Stiglo je ukupno 60 žena, počev od bolničarki i vozača sanitetskih vozila do lekara i hirurga.

Bile su to odlično opremljene transportne jedinice koje su preuzele najznačajniji deo – evakuaciju ranjenika iz Goričevske bitke i sa Kajmakčalana. Dolaskom na Krf rasformirane su skoro sve dotadašnje srpske sanitetske ustanove, a nova organizacija ustanovljena je posle potpisivanja Sporazuma 6. aprila 1916. godine u Parizu. Delovi tog francusko-srpskog sporazuma koji su se ticali organizacije sanitetske službe bili su za Srbe umnogome nepovoljni.

Ratni napor srpske vojske i srpskog naroda u Prvom svetskom ratu, njen sanitet vojni i građanski podneo je velike žrtve: 122 poginula i umrla lekara, jedan stomatolog, 25 lekara stranaca u srpskoj vojsci, 20 umrlih studenata medicine, četiri starija doktoranda, 11 zarobljenih lekara na radu u srpskim vojnim bolnicama.

Kako su za vreme Prvog svetskog rata pored vojnika i civila stradali domaći i strani zdravstveni radnici, pozivam koleginice i kolege narodne poslanike da u danu za glasanje glasaju za ovaj...

(Isključen mikrofon.)

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Dalibor Radičević.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Darko Laketić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Kolega Laketiću, izvolite.

DARKO LAKETIĆ: Zahvaljujem se.

Poštovani predsjedavajući, poštovani ministre, uvažene kolege narodni poslanici, svoje izlaganje ću započeti jednom rečenicom koja je, rekao bih, veoma značajna – narod koji ne poštuje svoju sopstvenu istoriju, nema ni budućnost.

Naime, svi skupa dakle moramo poštovati sve one pretke, sve one ratnike koji su položili život za našu slobodu. Ja ću se danas posebno osvrnuti na ulogu žena, pogotovo u Prvom svetskom ratu.

Uloga žene u Prvom svetskom ratu je bila naročito teška jer zbog tradicije, zbog patrijarhalnog morala nije bilo dozvoljeno, nije bilo shvaćeno učešće žene u ratu. Međutim, mnoge naše heroine našle su svoj put do prvih borbenih redova. Mnoge žene pre svega tako što su se predstavljale kao muškarci uspele su da dođu do najelitnijih pukova srpske tadašnje vojske.

Pomenuću Milunku Savić, srpsku heroinu koja je rođena u okolini Jošaničke Banje, koja se prijavila u srpsku vojsku 1912. godine kao Milun Savić i koja je do 1913. godine ratovala pod tim imenom Milun Savić, i tek su je bolničari, dakle u bolnici, kada je teško ranjena, tek je tada otkriveno da je reč o osobi ženskog pola.

Pomenuću Milunku Savić zato što je Milunka dobitnik Karađorđeve zvezde sa mačevima, dobitnik francuskog Ordena Legije časti, Ruskog krsta, francuskog ordena Ratni krst sa zlatnom palmom. Ona je jedina žena na svetu koja je dobila to ratno odličje. Pomenuću i Floru Sands, britansku bolničarku, i Sofiju Jovanović.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Laketiću.

Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Vesna Marković.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Branimir Rančić.

Izvolite, kolega Rančiću.

BRANIMIR RANČIĆ: Zahvaljujem, predsjedavajući.

Poštovani ministre, poštovana gospodo narodni poslanici, kod podnošenja amandmana nailazimo na negativne reakcije od strane jednog dela opozicije, tzv. „drugosrbijanskog kruga intelektualaca“. Time što je otvoreno protiv strateških interesa Srbije kvazielita oličena u jednom delu opozicije po ko zna koji put pokazuje da joj nije stalo do opstanka Srba kao naroda, nego isključivo do uzimanja vlasti. Ti ljudi koji su sa ulice ušli u politiku, ta „elita“ i dalje nije naučila razliku između rušenja vlasti i rušenja države.

Pre nego što počnem sa obrazlaganjem amandmana, moram reći da sam dobio mejlove u kojima me građani opštine Gadžin Han mole da kao narodni poslanik koji je radio kao lekar u toj opštini pomenem sa skupštinske govornice i uređenje rodne kuće Dragutina Matića iz sela Kaletinac, s obzirom na to da do

sada nisu imali razumevanja od opštinskih vlasti i predsednika opštine Saše Dorđevića.

Dragutin Matić, poznatiji kao Oko Sokolovo, jeste onaj poznati srpski vojnik-izviđač čija se slika nalazi u svim srpskim istorijskim čitankama i udžbenicima. Njegova rodna kuća je u jadnom urušenom stanju, pa je ovo momenat da se nešto preduzme u smislu njene obnove i čuvanja od daljeg propadanja.

Veoma mi je žao što poslanik Zoran Živković nije danas u sali, jer on, s obzirom na to da potiče sa tih prostora, iz njegovog rodnog sela Čagrovca, iz familije Čubrini...

(Predsedavajući: Zahvaljujem, kolega Rančiću.)

Samo trenutak, da završim. (Isključen mikrofoni.)

PREDSEDAVAJUĆI: Ne možete.

Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Dubravka Filipovski.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Milena Turk.

Da li neko želi reč? (Da.)

Koleginice Turk, izvolite.

MILENA TURK: Hvala, predsedavajući.

Uvaženi ministre, dame i gospodo narodni poslanici, podnela sam amandman na 3. član zakona o ratnim memorijalima kako bi se dodatno definisao sadržaj ovog člana.

S obzirom na to da je u ovom članu reč o uređenju, o zaštiti i održavanju ovih spomenika, veoma je značajno da govorimo o ovoj temi, naročito kada je u pitanju finansiranje i odnos lokalne samouprave i Republike kada su u pitanju ratni memorijali i spomenici.

Član 3. predviđa formiranje saveta za negovanje tradicije oslobodilačkih ratova Srbije i upravo je cilj formiranja ovog saveta razmatranje predloga koji se odnose na uređenje ratnih memorijala.

Naša je dužnost da pamtimo, da se sećamo i cenimo herojske žrtve koje su položene za slobodu, a upravo podizanjem ovih memorijala mi to činimo.

Na ovaj način pokazujemo samo delić zahvalnosti za herojstvo i požrtvovanost, zahvalnost za prerano prekinute, uvek premlade živote, zarad odbrane svoje zemlje, svoje zastave i budućnosti svoje zemlje.

Naša je dužnost da pričamo o podvizima ovih heroja i o njihovim herojskim pogibijama. Dužni smo da se sećamo i da nikada više ne dozvolimo da se ova stradanja i tragedije ponove. Čuvanjem sećanja na žrtve i na izgubljene živote vodimo računa da istoriju ne ponavljamo i vodimo računa o tome da nadalje sve nesuglasice rešavamo isključivo dijalogom i mirnim putem.

Naša zemlja obiluje spomenicima i ovom prilikom zaista moram da pomenem da je u Trsteniku pokrenuta inicijativa da se izradi spomenik u znak

sećanja na žrtve Prvog svetskog rata, jer je samo u Trsteniku poginulo 4.500 vojnika. Zaista ogromna žrtva i do sada nije postojala ovakva inicijativa. Postoji spomenik Raki Ljutovcu, koji je iz topa pogodio neprijateljski avion i oborio ga i tom prilikom bio odlikovan Karađorđevom zvezdom sa dva mača. Ali ovakav spomenik žrtvama Prvog svetskog rata do sada nije postojao i Trstenik će uskoro, 2018. godine, imati jedan ovakav spomenik.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, koleginice Turk.

Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Sonja Vlahović.

Da li neko želi reč?

Koleginice Vlahović, izvolite.

SONJA VLAHOVIĆ: Zahvaljujem, poštovani predsedavajući.

Već sam istakla da su ratni memorijali veoma kvalitetna i atraktivna turistička ponuda. Memorijalni turizam može da bude unosan posao sa značajnim prihodima za lokalne samouprave. Poslednjih nekoliko godina, sa porastom stranih turista i razvojem društvenih mreža interesovanje za ovakve spomenike neprekidno raste i u Srbiji koja u tom segmentu ima i te kako šta da ponudi, pogotovo one koji su posvećeni stradalima u Drugom svetskom ratu, kada su spomen-komplekse podizali naši najznačajniji arhitekti, slikari i vajari posleratnog perioda.

Iskoristila bih priliku, uvaženi ministre, da pohvalim zakon o finansijskoj podršci porodici sa decom. Ovim zakonskim rešenjem iznosi roditeljskog dodatka povećavaju se za drugo, treće i četvrto dete, a period isplate prava za treće i četvrto dete produžava se sa 24 na 120 meseci. Odredbe zakona o finansijskoj podršci porodici sa decom predstavljaju deo ukupne društvene brige o deci i odnose se na poboljšanje uslova za zadovoljavanje osnovnih potreba dece. Posebno je podsticajan za rađanje i podršku materijalno ugroženim porodicama, sa decom sa smetnjama u razvoju, invaliditetom i deci bez roditeljskog staranja. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Marko Zeljug.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Zoran Bojanić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Ivan Manojlović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Kolega Manojloviću, izvolite.

IVAN MANOJLOVIĆ: Zahvaljujem, gospodine predsedavajući.

Uvaženi gospodine ministre, ovim amandmanom se dodatno definiše član 3. ovog zakona. Obrazovanje saveta koji će sačinjavati stručni ljudi dovešće do kvalitetnijeg pristupa u odlučivanju oko postavljanja i održavanja memorijala. Ono što ovaj savet još karakteriše je to što su radna angažovanja

svih sedam članova saveta bez novčane naknade, dakle, nisu plaćene aktivnosti. I to je ono po čemu se mi ovde razlikujemo od one prethodne vlasti, a karakteristično je bilo da kada god čuju predstavnici bivše vlasti da nema novčane nadoknade, da nisu već otišli iz sale, pobegli bi bar sada.

Čuli smo raznorazne stvari, pridike na ove naše amandmane, pa ovde kažu da SNS ne poštuje žrtve jer podnosi amandmane. Samo bih želeo da kažem da upravo zahvaljujući vama, gospodine ministre, koji ste na čelu ovog resornog ministarstva i član SNS-a, ovaj zakon je danas u proceduri i to dovoljno pokazuje brigu SNS o stradalima u ovoj našoj otadžbini, pa samim tim ni ovi naši amandmani ne mogu nikako da ospore tu činjenicu da SNS danas pokazuje da brine o žrtvama, za razliku od onih, s obzirom na to da znamo da se 40 godina nije našao u proceduri. Oni su bili više od jedne decenije na vlasti i nisu nikada ni pomislili da treba da se osvrnu na ovu veoma bitnu temu.

Onda smo ovde imali jednog koji se usuđuje da govori o Lazarevom gradu a koji o Kruševcu i Lazarevom gradu zna jedino po obliku flaše koja mu je najbolji memorijal svako jutro kada se probudi. Hvala puno.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Manojloviću.

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Slaviša Bulatović.

Izvolite, kolega Bulatoviću.

SLAVIŠA BULATOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Amandmanom se dodatno definiše sadržina zakona. Predloženim zakonom stvaraju se neophodni uslovi za zaštitu našeg kulturnog nasleđa vezanog za ratne periode.

Uređenjem i održavanjem ratnih memorijala negujemo tradicije za buduća pokolenja, jer pored jezika, pisma, istorije, običaja i verovanja i nepokretna kulturna baština predstavlja jedan od identifikacionih kodova svake nacije.

Lokalna samouprava u Vranju vrlo aktivno se bavi zaštitom, uređenjem i održavanjem ratnih memorijala. Grad Vranje je za 65 članova porodica boraca i ratnih vojnih invalida obezbedio jednokratnu novčanu pomoć u iznosu od po 12.000 dinara, a pored toga i za tri porodice obezbeđen je i smeštaj.

U cilju negovanja revolucionarnih tradicija svih oslobodilačkih ratova, a povodom sedam decenija SUBNOR-a, gradski odbor SUBNOR-a u Vranju objavljuje monografiju koja predstavlja deo lokalne istorije Vranja i okoline. Bogati sadržaj knjige pokazuje da lokalna samouprava u Vranju sa SUBNOR-om neguje kontinuitet svih oslobodilačkih ratova od Prvog srpskog ustanka i srpsko-turskih ratova do poslednjeg rata 1999. godine.

Posebno poglavlje monografije govori o memorijalima i svim spomen-obeležjima poginulima u oružanim sukobima i NATO agresiji. Izvršen je popis svih spomenika i utvrđeno je da je do Drugog svetskog rata podignuto 32 spomen-obeležja, uključujući i tri ruska spomenika. Nakon Drugog svetskog

rata podignuto je 100 obeležja kako bi se sačuvala sećanja na antifašističku borbu i istaknute borce vranjskog kraja u Drugom svetskom ratu. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Milovan Drecun.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Radoslav Cokić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Kolega Cokiću, izvolite.

RADOSLAV COKIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovani ministre, kolege poslanici, već nekoliko dana razmatramo zakon o ratnim memorijalima koji je, kao što znamo, važio 40 godina, još iz vremena bivše Jugoslavije. Od tog perioda mnogo se promenilo i bilo je potrebno da i zakon promenimo. Ratne memorijale važno je održavati na pravi način iz svih ratova koji su bili oslobodilački, a da bismo to mogli da uradimo, potrebno je da napunimo i budžet. Da bismo druge poslove uradili koje želimo da uradimo, potrebno je napuniti budžet. Da bismo napunili budžet, potrebno je otvoriti što više radnih mesta, koja automatski prouzrokuju i da naša deca ne idu u inostranstvo nego da ostanu ovde. Što imamo više zaposlenih, imaćemo veće zarade i biće teško da nađemo radnika, a ne da ih zaposlimo.

Da bismo ispravili razlike koje postoje u našem društvu, potrebno je da saveti koje imenujemo popišu i one koji su bili junaci u Prvom svetskom ratu i koji su u Prvom svetskom ratu odlikovani a posle Drugog svetskog rata proglašavani za izdajnike. Njihova imena treba popisati kako bismo ih znali. Ne tražim da im se podižu spomenici, ali da se bar zna. Da li će se naći neki kamen na koji će se staviti njihova imena? Ako mi to ne uradimo, uradiće neke generacije koje dolaze posle nas.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Aleksandar Marković. Izvolite.

ALEKSANDAR MARKOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Ministre, dame i gospodo narodni poslanici, mi danima već slušamo ove stručnjake preko puta kako se žale da ne razumeju amandmane koje smo podneli na Predlog zakona o ratnim memorijalima. Potpuno mi je jasno da oni ništa ne razumeju u tom smislu kada je reč o ratnim memorijalima, kada je reč o negovanju tradicije oslobodilačkih ratova, o spomenicima, o nacionalnom identitetu itd.

Znate, dok su oni vodili državu, u Srbiji je bezmalo bilo zabranjeno govoriti o sećanju na naše pretke, sećanju na naše heroje iz svih oslobodilačkih ratova. Ono što je posebno bilo zabranjeno, bilo je zabranjeno govoriti o srpskim žrtvama. To je bilo najstrože zabranjeno. U tom periodu, ne daj bože da neko pomene, da se neko seti srpskih žrtava. To je odmah okarakterisano kao

velikosrpski nacionalizam, kao šovinizam, kao ratnohuškačka politika. Ne daj bože da je neko pomenuo i „Medački džep“ i „Oluju“ i „Bljesak“ i sva ostala stradanja na području bivše SFRJ, odmah bi to bilo okarakterisano kao pozivanje na sukobe, kao primitivizam, kao vraćanje u prošlost itd.

Smelo je da se priča samo o tobožnjoj krivici Srba za sve ono što se dešavalo ikada. Da se razumemo, to bi oni radili i dan-danas da su na vlasti. Na svu sreću nisu niti će biti, i ja pozivam da usvojimo ovakav predlog zakona. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Vera Jovanović.

Izvolite.

VERA JOVANOVIĆ: Uvaženi predsedavajući, ministre Đorđeviću sa saradnikom, donošenje zakona o memorijalima je obaveza prema svim stradanjima u proteklim ratovima, a i obaveza prema budućnosti naše dece i unučićima.

Moram da primetim da se narodu koji brzo zaboravi svoja stradanja, to stradanje može ponoviti, što se u istoriji i dešavalo. Mudrom politikom koju vode ova vlada i njen predsednik Aleksandar Vučić sigurna sam da se više neće dogoditi stradanje našeg naroda ni u Srbiji a ni na drugim prostorima gde žive Srbi.

Živim u Resniku, mestu koje danas ima 20.000 stanovnika, a u trenutku početka balkanskih ratova, zatim i Prvog svetskog rata, Resnik je imao 450 domaćinstava. Nakon završetka Prvog svetskog rata stradanje muških članova domaćinstava beleži cifru od 150 muškaraca. Neki od njih su ostali u logorima Mađarske, Austrije, Poljske i Nemačke. Pojedini nisu preživeli tu golgotu. Mnogi su umrli od tifusa u valjevskoj bolnici, a neki odmah po završetku rata od iscrpljenosti.

Tragedija je bila utoliko veća što se događalo da se iz jedne porodice ne vrati njih troje, npr. otac i dva sina. Po mojim saznanjima, spomenik iza rata napravili su potomci, ali nepažnjom pojedinaca spomenik je srušen, a ploča sa imenima je bačena. Ovaj zakon upravo ide u tom pravcu da se taj spomenik obnovi i isprave sve greške iz prošlosti, onih koji su bili nemarni prema našoj istorijskoj prošlosti. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Maja Mačužić Puzić. Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Bojan Torbica.

Izvolite.

BOJAN TORBICA: Poštovani predsedavajući, cenjeni ministre, kolege narodni poslanici, izuzetno je veliki značaj donošenja zakona o ratnim

memorijalima kao načinu pre svega kvalitetnog rešavanja pitanja brige, održavanja, zaštite i uređenja ratnih memorijala.

Briga o ratnim memorijalima predstavlja naš odnos prema slavnoj, ali mučeničkoj prošlosti našeg naroda i moramo konstatovati da u prethodnom periodu ona nije uvek bila na zavidnom nivou. Za razliku od nekih prethodnih, a naročito onih iz dosovskog perioda, aktuelna republička vlada, kao i ona pre nje su mnogo toga do sada uradile i pokazale svoj odnos prema stotinama hiljada heroja koji su prethodnih decenija i vekova nesebično žrtvovali svoje živote kako bismo mi danas, a i sutra naši potomci, živeli u miru i slobodi.

Srpski narod je u svetskoj istoriji prepoznat kao slobodarski narod sa dubokom tradicijom antifašizma, narod koji je uvek vodio isključivo oslobodilačke ratove. Koliko god su poslednje tri decenije pojedini centri svetske moći pokušavali da satanizuju srpski narod i da mu daju istorijsku ulogu koja mu ni po čemu ne pripada, naša je dužnost da se borimo za istinu koja glasi – srpski narod nikada nije pogrešio i srpski narod nikada nije zauzeo pogrešnu stranu. Srpski narod nikad nije pitao za cenu slobode i mnogi veći narodi od našeg se ne mogu pohvaliti takvom junačkom borbom i takvom žrtvom, i mnogo veći narodi mogu od našeg naroda učiti kako se voli i brani sloboda, a naš odnos prema našim precima jeste putokaz našim potomcima kako da se odnose prema nama.

Tokom ove trodnevne rasprave imali smo priliku da čujemo krajnje neprimerene komentare iz redova jednog dela opozicije, kao i cinična pitanja poput onoga u kojim ratovima je srpski narod pobeđivao. Nije toliko bitno u kojim ratovima je srpski narod pobeđivao, pošto to zavisi od drugih okolnosti.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na naslov iznad člana 4. amandman je podnela narodni poslanik Vjerica Radeta.

Izvolite.

VJERICA RADETA: Šteta je što je dobar deo ove rasprave bio bez direktnog televizijskog prenosa, zato što mislim da je većina rasprave bila svojevrsna edukacija. Podsetili smo se mnogih značajnih događaja, mnogih značajnih ljudi iz naše prošlosti. Na vama je, ministre Đorđeviću, da sada, kada ovaj zakon stupi na snagu, zaista uradite bar ono što u zakonu piše. Da se izborite i za određena sredstva kada se bude pravio budžet, jer ovo sve to zaista zasluhuje.

Nemojte da budete, kao nedavno što se desilo, pre par godina, kada je gradski odbor Beograda SRS vodio kampanju, da se Most na Adi nazove po Draži Mihailoviću, jer je bio poziv iz Skupštine grada da se predlažu nazivi za taj most. Imamo informaciju da je najviše predloga bilo da to bude most Draže Mihailovića. Mi smo i više hiljada potpisa uz taj predlog predali, ali da ne bi

bilo da su to predložili srpski radikali, most je dobio prozaičan naziv Most na Adi. Mogao je i most preko reke.

Mi smo, takođe, inicirali da ovaj bulevar kod Tošinog bunara dobije ime po herojima sa Košara, i to jeste prihvaćeno ali nigde nije napisano da smo mi, takođe, vodili kampanju, prikupljali potpise. Prosto mislim da je važno da se to zna.

Čini mi se da postoji jedna jednodušna poruka ove rasprave. Jednoglasna nije, jer neće biti jednoglasna kod glasanja, ali jednodušna, ne računam ove Đilasove najamnike. Poruka i predsedniku države i Vladi Republike Srbije je da nikome nikada ne sme pasti na pamet da se odrekne Kosova i Metohije... (Isključen mikrofon.)

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 4. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Nenad Konstantinović, Goran Bogdanović i Zdravko Stanković.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Milan Lapčević.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Boško Obradović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Dragan Vesović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podnela narodni poslanik Marija Janjušević.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Srđan Nogo.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Zoran Radojičić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik prof. dr Miladin Ševarlić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Nemanja Šarović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Milorad Mirčić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podnela narodni poslanik Nataša Sp. Jovanović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Koleginice Jovanović, izvolite.

NATAŠA Sp. JOVANOVIĆ: Evo, kraj je rasprave, nema više vremena za amandmane. Ovaj zakon je prilika, gospodine ministre, vi ste mlad čovek, ali

ste potomak verovatno i heroja ili vaših bližih i daljih rođaka, da se ispravi istorijska nepravda.

Zbog toga ću ja sada opet da govorim o jednom delu onoga o čemu smo pričali svih ovih dana, a to je slavna antifašistička uloga đenerala Draže Mihailovića i njegovih četnika.

Prilika je da pomenem sve gradove koje su četnici Draže Mihailovića pod okupiranom nemačkom vlašću oslobodili u Srbiji. To su: Loznica, o čemu je već govorila koleginica Radeta, pod komandom pukovnika vojvode Misite Veselina 31. avgusta 1941. godine, Bogatić 1. septembra 1941. godine, Krupanj 4. septembra 1941. godine, Banja Koviljača 6. septembra 1941. godine, Gornji Milanovac 29. septembra 1941. godine, Čačak 1. oktobra 1941. godine, drago mi je da to kažem zato što je moj deda bio jedan od učesnika te bitke za Čačak, Stragari 4. oktobra 1941. godine, Ljubovija 1. oktobra 1941. godine, Prijepolje 12. septembra 1943. godine, Priboj 12. septembra 1943. godine i Zvornik 12. septembra 1943. godine.

Za razliku od ovakvog herojstva koje su imali četnici pod komandom đenerala Draže Mihailovića, mi smo juče mogli od ovog nesrećnog Boška Obradovića da čujemo da i dalje veliča Ljotića, koji je... A pripadnici njegovog dobrovoljačkog zbora garde su čak bili na frontu protiv ruskih sovjeta. Jedan se hvalio time da će da sakupi 10.000 ljotićevaca da ratuju protiv Rusa. Kako mu to nije uspeo i nije mu pošlo za rukom, njih je ipak nekoliko stotina sakupljeno.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Aleksandar Šešelj.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Miljan Damjanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Dubravko Bojić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Kolega Bojiću, izvolite.

DUBRAVKO BOJIĆ: Što se tiče obrazovanja saveta za negovanje tradicije oslobodilačkih ratova Srbije i njegovog sastava od sedam članova, mi smatramo da je trebalo da bude više stručnih, a manje članova državne uprave.

Dame i gospodo narodni poslanici, evo, pri samom smo kraju ove rasprave, koja je bila prilično konstruktivna bez obzira na sve pokušaje onih koji sebe nazivaju opozicijom. Opozicijom, da, ali opozicijom Srbiji.

Bio sam prilično skeptičan kada sam video dnevni red za ovo zasjedanje i kada ste odabrali baš ovaj zakon da o njemu raspravljamo u pojedinostima. Ali sada, posle ovoliko rasprave, vidim da je ovo dobro rešenje. A zašto? Mislim da sam i sam, a i dosta vas, kao i dosta građana Srbije, mogli da čujemo dosta toga korisnog i da se za trenutak podsetimo naše slavne istorije i visoke cene slobode plaćene stotinama i stotinama hiljada žrtava. Ne treba se podsećati koja

su bila najveća srpska stratišta, ali ovo je jedinstvena prilika da kažemo nešto i o onima o kojima se veoma malo zna.

Ja ću spomenuti Spomen-kapelu „Udovo“ u ataru varoši Valandovo, opštini Valandovo, na samom jugu Makedonije, pored auto-puta Skoplje–Đevdelija–Solun. Spomenik je podigao kralj Aleksandar Karađorđević, posvetivši ga palim srpskim borcima, uglavnom u borbama protiv turskog okupatora. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 4. amandman je podnela narodni poslanik Ružica Nikolić.

Koleginice Nikolić, izvolite.

RUŽICA NIKOLIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, mi smo već kroz raspravu u pojedinostima govorili koliko je važna briga o ratnim memorijalima i koliko je bitno da ukažemo poštovanje prema svim našim precima koji su svoje živote dali za našu slobodu. Žrtve srpskog naroda u svim oslobodilačkim ratovima su ogromne i naša je dužnost da se sa posebnim uvažavanjem i poštovanjem prema njima odnosimo.

O bogatoj i slavnoj istoriji, o žrtvama, o stradanjima i svim srpskim stratištima upravo svedoče svi ovi spomenici o kojima govorimo. Zato bih vas podsetila na Kumanovsku bitku, u kojoj je poginulo 1.207 oficira, podoficira i vojnika, a ranjeno je 5.217 srpskih ratnika.

Spomen-kosturnica „Zebrnjak“ posvećena je palim srpskim vojnicima ove slavne bitke i ova spomen-kosturnica je proglašena za spomenik kulture. Međutim, krajem Drugog svetskog rata bugarski okupatori su srušili obelisk i ostala je sama osnova sa kosturnicom. Kako je ostalo nerešeno pitanje zaštite, objekat je propadao. Čak su i kosti duži vremenski period bile nezaštićene.

Zato bih vas pitala, ministre – da li je planirana rekonstrukcija objekta s obzirom na to da su postojali određeni problemi nerešenih institucionalnih i državnih organa Srbije i Makedonije? Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Sreto Perić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Tomislav Ljubenović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Nikola Savić.

Kolega Saviću, izvolite.

NIKOLA SAVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, podneo sam amandman na član 4. Predloga zakona o ratnim memorijalima.

Nije dovoljno samo to da se u zakonske okvire stave sva memorijalna mesta na teritoriji naše zemlje i van nje. Mi u SRS smatramo da je mnogo značajniji od toga naš svakodnevni odnos prema onima koji su svoje živote

ugradili u temelje naše države. Kakav je taj odnos svi znamo. On nije onakav kakav bi trebalo da bude. Doduše, nije to samo slučaj sa ovom vlašću, to je bilo i ranije.

Taj naš odnos najbolje se ogleda kroz naš obrazovni sistem, jer svako novo izdanje udžbenika istorije devalvira ovo o čemu govori ovaj zakon. Ne samo to da se ne poklanja dovoljno pažnje u udžbenicima istorije o ovim stvarima, nego se u tim udžbenicima čak i falsifikuju istorijske činjenice i sve više se promoviše kultura nekih drugih naroda i neke druge kulture i neke druge vrednosti, a ono što je primereno srpskom narodu i jednom srpskom domaćinu polako se potiskuje.

EU fanatici nas uče da je nacionalni identitet i da su nacionalne vrednosti prevaziđena stvar, a naravno da to nije tako. Da to nije tako, najbolje možemo videti sad na primeru fudbalskog svetskog prvenstva koje se održava u Rusiji, gde možemo primetiti da svi navijači svih zemalja zdušno stoje iza svojih nacionalnih selekcija i da je, recimo, jedna ta pozornica svetskog fudbala jedna svojevrsna šansa i svojevrsna priredba mobilizacije oko nacionalnog jedinstva, nacionalnih ciljeva itd.

Bez obzira na naš evropski put, ipak su nacionalne vrednosti nešto što ne može... (Isključen mikrofoni.)

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 4. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Nataša Vučković, Vesna Marjanović, Maja Videnović i Radoslav Milošević.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Poštovane dame i gospodo narodni poslanici, određujem redovnu pauzu u trajanju od jednog sata. Sa radom nastavljamo u 15.00 časova.

(Posle pauze – 15.00)

PREDSEDAVAJUĆI (Veroljub Arsić): Poštovani narodni poslanici, nastavljamo sa radom.

Na član 4. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Goran Ćirić, Balša Božović, Gordana Čomić, Aleksandra Jerkov, Dejan Nikolić, Goran Ješić, Veroljub Stevanović i Tomislav Žigmanov.

Da li neko želi reč? (Da.)

Kolega Nikoliću, izvolite.

DEJAN NIKOLIĆ: Gospodine Arsiću, uvaženi ministre, dobar dan. Pa da vam kažem, dakle mi smo podneli amandman na član 4, koji se tiče sastava saveta koji treba da da mišljenje na uređenje ili uklanjanje vojnih i ratnih memorijala.

Dakle, šta je naša ideja? Da većinu u tom savetu čine upravo stručnjaci iz sfere nauke, istorije umetnosti, istorije uopšte, ljudi sa univerziteta, ljudi iz

Zavoda za zaštitu spomenika jer je, zapravo, uloga saveta da da mišljenje na predlog o uređenju jednog vojnog memorijala. Samim tim, vrlo je važno da to mišljenje bude bazirano na struci, na istoriji i zato je važno da većinu u ovom savetu imaju upravo ljudi iz naučne sfere, iz istorije, iz Zavoda za zaštitu spomenika, a ne ljudi iz državne uprave. Mislim da je ovaj amandman bolji od vašeg predloženog rešenja i mislim da treba još jednom da razmislite o tome da usvojite ovaj amandman.

Ni sami niste znali, ministre, kada ste došli u Parlament, da ste došli sa jednim multidisciplinarnim zakonom koji će rešiti, otprilike, po amandmanima vladajuće većine sve u ovoj zemlji. Dakle, ja ne mislim da će ovaj zakon rešiti sve u ovoj zemlji. Naročito ne mislim da može da reši digitalizaciju, centralizaciju, decentralizaciju itd., elektronsku upravu, kurs dinara, ekonomiju, ali mislim da o ovom zakonu treba da govorimo sa dignitetom, sa uvažavanjem prema herojstvu koje su žrtve za slobodu našeg naroda i naše države dale unazad kroz istoriju i zato mislim da ovu raspravu treba da vratimo, zapravo, tamo gde joj je mesto. Da sa dignitetom pričamo o ovom zakonu, o ovim rešenjima, jer, ministre, morate da znate da morate da učestvujete...

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Nikoliću.

DEJAN NIKOLIĆ: Pa imam vreme poslaničke grupe.

PREDSEDAVAJUĆI: Nemate, žao mi je.

DEJAN NIKOLIĆ: Imam još pet minuta.

PREDSEDAVAJUĆI: Ne.

DEJAN NIKOLIĆ: Pogledajte elektronsku...

PREDSEDAVAJUĆI: Samo trenutak. Izvinjavam se, imate. Nastavite.

DEJAN NIKOLIĆ: Recite.

PREDSEDAVAJUĆI: Izvinjavam se, rekoh. Nastavite.

DEJAN NIKOLIĆ: Dakle, ministre, morate da se uključite zato što rasprava upravo dva dana, sramna rasprava traje u Parlamentu o ovom zakonu prema kome treba da pokažemo poštovanje. Pre svega, poštovanjem prema ovoj raspravi mi pokazujemo poštovanje prema žrtvama koje su decenijama unazad u Prvom, u Drugom svetskom ratu dale živote za slobodu i za razvoj ovog društva. Mi govorimo sa ovakvim nipodaštavanjem. To je bruka za Parlament. Morate da se uključite.

Pre svega, dali ste obrazloženje da ovi amandmani ne utiču na suštinu. Pa recite to još jednom. Stopirajte takvu vrstu rasprave i treba da je vratimo tamo gde ona zaslužuje, da se sa dignitetom obraćamo prema ovakvim rešenjima.

Još jednom vas pozivam, prvo da prihvatite ovaj amandman, a zatim da se uključite u ovakvu raspravu i otklonite svaku sumnju da ovi amandmani nisu i neće doprineti nikakvom razvoju, ali nikakvom ove vrste koje možemo da čitamo u amandmanima, da će ovakav jedan zakon da donese razvoj i da će

doneti decentralizaciju naše zemlje, da će uticati na kurs dinara, da će uticati na razvoj ne znam čega, turizma u Srbiji. Uključite se u raspravu i otklonite takve sumnje. Recite – sramno je da govorimo na taj način i hajde da govorimo o suštini.

Mi smo podneli nekoliko amandmana i mislimo da će biti važno da o tome raspravljamo i da će značajno poboljšati ovaj predlog zakona. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima ministar, gospodin Đorđević.

Izvolite.

ZORAN ĐORĐEVIĆ: Prvo vas pozivam da pažljivo pročitate zakon. Niste, očigledno, dalje došli od člana 4.

Član 5. kaže da savet donosi poslovnik o radu. Mi imamo dosta stručnih ljudi i svakako institucija koje bi trebalo da budu u savetu, ali to bi predstavljalo jedan konglomerat, a poslovnik najčešće kaže da predsednik saveta ima pravo da pozove, u zavisnosti od teme, i druge stručne ljude iz druge stručne institucije. Najčešće piše, a to piše u članu 5, tako da nema potrebe da pravimo ikakve konglomerate, već da donosimo odluke koje će biti u interesu države Srbije, a odluke će se donositi tako što će stručni ljudi, u zavisnosti od teme, biti pozvani. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Pravo na repliku, prvo narodni poslanik Milanka Jevtović Vukojičić.

Izvolite.

MILANKA JEVTIĆ VUKOJIČIĆ: Zahvaljujem.

Moram da kažem da su se poslanici većine ovde u Narodnoj skupštini, odnosno poslanici SNS i njeni koalicioni partneri, i te kako dva dana, danas je ovo treći dan, sa dužnim poštovanjem i pijetetom odnosili prema svim žrtvama poginulim u narodnooslobodilačkim ratovima. Takođe, s dužnom pažnjom prišli smo i ovom zakonu koji prvi put Vlada posle 40 godina donosi ovde pred narodne poslanike.

Prema tome, mi se ponosimo zato što raspravljamo o ovom zakonu i ponosni smo na sve one žrtve koje su živote svoje dale za slobodu naše otadžbine. Mislim da je sramno što se poslanici „žutog preduzeća“ u različitim pojavnim oblicima nisu udostojili da ova dva dana budu u skupštinskoj sali. Oni su dolazili na mahove, uglavnom da izvrše negodovanje verovatno prema svim onim borcima koji su svoj život dali za našu slobodu.

Takođe, moram da istaknem da članom 4. Predloga zakona, što se tiče sastava saveta, a koji inače broji sedam članova, ni na koji način nije dovedeno u pitanje ni istorijsko znanje, ni znanje istaknutih predstavnika koji dolaze iz sfere nauke i umetnosti, ni znanje onih čiji predstavnik treba da bude iz Republičkog zavoda za zaštitu spomenika kulture.

Možda predstavnicima „žutog preduzeća“ u različitim varijantama smeta samo to što ovim članom zakona za rad saveta nije predviđena nikakva naknada. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Pravo na repliku narodni poslanik Balša Božović.

Izvolite.

BALŠA BOŽOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Ono što je smešno kada je u pitanju ova rasprava i uopšte ovaj predlog zakona jeste činjenica da svaki zakon koji predlažete u poslednjih nekoliko meseci služi da bi se bildovao taj patriotski kapacitet koji je nestao i istopio se onog momenta kada je vaša lista SNS podržala Ramuša Haradinaja da postane predsednik kosovske vlade. Od tada do danas sve što predložite služi isključivo u marketinške svrhe.

Vi ste se malopre pozivali na to da je, kada je u pitanju zaštita spomenika kulture, sa republičkog nivoa dovoljno velika briga prema svemu onome što u Srbiji jeste na neki način i deo kulturnog nasleđa.

Evo, na primer, u Kuršumliji, ne znam da li znate, dok predlažete ovaj zakon, spomen-kosturnica je puna smeća a psi iznose kosti iz kosturnice. Dakle, to je suština i slika i prilika stanja u koje ste doveli Srbiju.

S druge strane predlažete, jer biste isto tako da se odužite malo herojima sa Košara, s jedne strane, pa da im napravite spomen-memorijal zato što su tragično izgubili svoje živote u tom ratu, a s druge strane ne znate baš kako da im objasnite da su uzalud dali svoje živote u ratu pa hoćete malo da im se na ovaj način odužite, što ćete nekome da sagradite spomenik jer je izgubio život u vašoj pogrešnoj politici.

Iz tog razloga je ova rasprava više nego smešna i patetična, sa vaše strane do kraja neiskrena, jer sve što smo čuli jeste „žuto preduzeće“ s jedne strane, a s druge strane, sve što radite je da blatite one koje ste unesrećili devedesetih godina. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Po poslovniku narodni poslanik Srbislav Filipović.

SRBISLAV FILIPOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Reklamiram povredu člana 107, dostojanstvo Narodne skupštine.

Kao što ste mogli da vidite, pa, evo, ceo dan kada stignu u prvoj i u drugoj smeni, jedni odu da se otrezne, pa se drugi vrate ili kasno ustanu, mi ovde vredno radimo ceo dan da bi neko iz potpuno propalog „žutog preduzeća“ vređao sve one ljude koji su te svoje kosti ostavljali na raznim ratištima i stratištima da bi ova zemlja bila slobodna, da bi danas mogla ova zemlja da se razvija, da bi naša deca imala gde da žive, a našao je ko da govori o tome šta je smešno i šta nije smešno.

Pa pamte građani Srbije vrlo dobro politiku tog „žutog preduzeća“ i mog prethodnika Balšu Božovića, kako su oni krećili poslovni prostor u Beogradu, pa kako su onda od para građana Srbije i građana Beograda, para koje su ostali dužni trudnicama, 390 miliona dinara, kako su s tim parama letovali i zimovali po Maldivima, kako šopinguju po najskupljim šoping-molovima u Evropi, kako imaju pašnjake od više miliona evra, kako imaju skupocene automobile, skupocene satove.

Građanima Srbije je toga dosta i građani Srbije više ne žele u direktnim prenosima takve stvari da gledaju i ja vas molim da poštuju Poslovnik i da u narednom periodu svake uvrede, a upućene su uvrede ne samo poslanicima SNS već žrtvama svih okupatora koji su prethodno harali Srbijom, svima koji su ubijali naš narod, da takvima koji kažu da je rasprava o ratnim memorijalima smešna, da takvima izreknete opomenu. To je uvreda za građane Srbije, to je uvreda za naše pretke, to je uvreda za svakog od nas ko je normalan u ovoj skupštinskoj sali i u državi Srbiji. Svakom normalnom čoveku posle njihovog izlaganja ostane samo da se prekrsti. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Kolega Filipoviću, mislim da nisu povređene navedene odredbe Poslovnika. Da li želite da se Skupština izjasni u danu za glasanje?

(Srbislav Filipović: Ne.)

Hvala.

Po Poslovniku narodni poslanik Ana Čarapić.

Izvolite.

ANA ČARAPIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Ja zaista ne znam kada je prethodni govornik zadnji put i da li je uopšte bio u Kuršumliji pa da može da priča kakva je situacija dole.

PREDSEDAVAJUĆI: Koleginice, koji je član povređen?

ANA ČARAPIĆ: Povređeni su članovi 106. i 107, ali prethodni govornik je ukazao na povredu člana 107.

Kada je prethodni govornik Balša Božović bio u Kuršumliji pa da može da govori kakva je situacija i koliko nam je grad čist i da li zaista kućici raznose kosti sa kosturnice? To zaista nije tačno. Grad Kuršumlija nikada nije bio čistiji nego za vreme vladajuće koalicije SNS, a to znaju odlično meštani iz moje opštine.

Što se tiče kulturno-istorijskih spomenika, i te kako ulažemo u održavanje kulturno-istorijskih spomenika. To govori broj turista koji posećuju opštinu Kuršumlija. Iz godine u godinu sve ih je više. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Takođe smatram da nisam povredio navedeni član Poslovnika koji ste reklamirali. Da li želite da se Narodna skupština u danu za glasanje izjašnjava?

(Ana Čarapić: Ne.)

Po Poslovniku narodni poslanik Đorđe Komlenski.

Izvolite.

ĐORĐE KOMLENSKI: Zahvaljujem, predsedavajući.

Ako meni slučajno nešto nije promaklo, ja bih reklamirao povredu člana 104.

Ako se ne varam, vi ste gospodinu Balši dali pravo na repliku ne znam na osnovu čega, jer niti je pomenut po imenu, niti je pomenuta Demokratska stranka. Pomenuto je „žuto preduzeće“. Ako su se oni prepoznali kao „žuto preduzeće“, ja samo vas molim da mi utvrdimo da li to postoji neka nova partija, neka nova poslanička grupa ovde koja se zove „žuto preduzeće“ pa da znamo u stvari o čemu treba da vodimo računa i na koji način.

Mislim da nije bilo osnova nikakvog za repliku i da ste time povredili član 104, jer sutra će oni možda da se nađu i prepoznaju i u slip udruženju. To je ovo što pravi riđobradi, savez lopova i prevaranata. Ja ne vidim da to može da bude osnov za repliku. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Takođe smatram da nisu povređene odredbe Poslovnika koje ste reklamirali. Da li želite da se Skupština u danu za glasanje izjašnjava?

(Đorđe Komlenski: Ne.)

Po Poslovniku narodni poslanik Marko Atlagić.

Izvolite.

MARKO ATLAGIĆ: Poštovani potpredsedniče, član 106 – govornik može da govori samo o tački dnevnog reda i nema dobacivanja.

PRESEDAVAJUĆI: Već je bilo, kolega Atlagiću.

MARKO ATLAGIĆ: I član 108.

Dok je govorio prethodi moj govornik, gospodin Balša Božović je dobacivao dizanjem dva prsta i dizanjem ruku. Trebalo je da ga opomenete. Žalosno je, gospodine predsedavajući, da nam on baš drži pridiku i da sada kaže u ovom visokom domu: „Uzalud su borci devedesetih godina dali svoje živote“.

Gospodine Balša Božoviću, dali su živote za odbranu svoje otadžbine i Milan Tepić i borci na Košarama. Dali su svoju krv i znaju zašto su dali, znaju i građani Srbije.

Vaša uvažena narodna poslanica, koja ponovo iza vas sedi...

(Balša Božović: Kao i vi iz Hrvatske. Pa vi ste...)

Evo ga, dobacuje ponovo.

PRESEDAVAJUĆI: Kolega Božoviću.

MARKO ATLAGIĆ: Rekla je da ne zna koji su to oslobodilački ratovi Srbije. Nema nijednog našeg srpskog seljaka ni u jednom najudaljenijem selu, brdskim selima, koji to ne zna.

Vi se sprdate sa herojstvom naših boraca i oslobodilačkih ratova i ovih iz devedesetih.

(Aleksandra Jerkov: Vi sa ovim amandmanima.)

Može da vas je stid i sramota. Da imate imalo stida, ne biste se javljali u ovom visokom domu. Hvala lepo.

PREDSEDAVAJUĆI: Takođe, kolega Atlagiću, smatram da nisu povređeni navedeni članovi Poslovnika. Da li želite da se Narodna skupština izjasni u danu za glasanje?

(Marko Atlagić: Ne.)

Hvala lepo.

Pravo na repliku, narodni poslanik Milanka Jevtović Vukojičić.

Izvolite.

MILANKA JEVTOVIĆ VUKOJIČIĆ: Zahvaljujem, poštovani predsedavajući.

Ovo govorim sada radi građana pre svega.

Smeće iza sebe ostavljalo je „žuto preduzeće“ danas u različitim pojavnim oblicima do 2012. godine. Smeće iza sebe ostavljao je Đilas gradeći objekat za prvi rijaliti program „Veliki brat“ pod izgovorom da gradi dnevni boravak za decu. Pljačkao je decu, a iza sebe je ostavio smeće. Ostavio je uginule pacove, ostavio je urušeni objekat i sve za svoj sopstveni interes, a obrazlažući to potrebama dnevnog boravka za decu.

Smeće iza sebe ostavilo je „žuto preduzeće“ u različitim pojavnim oblicima, koje je opljačkalo decu ometenu u razvoju gradeći dvorac „Heterlend“, pljačkajući decu, a iza sebe ostavljajući samo ruševine. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Pravo na repliku narodni poslanik Balša Božović.

BALŠA BOŽOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući, na ovoj replici.

Dakle, ono što je pogodilo, očigledno, pošto je istinito, vladajuću većinu danas u Skupštini jeste da je pogrešnom politikom SNS dovela do toga da neko strada, da neki mlad čovek izgubi život, da je njegova porodica ostala unesrećena, a onda 10 godina nakon toga, kada se podrži isti onaj dželat koji im je oduzimao živote, prvo na Košarama, onda i nakon Košara, i kada ga SNS podrži da dođe na vlast, da postane predsednik kosovske vlade, kao optuženi da je civile slao u „Žutu kuću“, vadio organe građanima nealbanske nacionalnosti na Kosovu, prevashodno Srbima, e, onda razumem što vas to toliko boli i razumem što koristite i zloupotrebljavate pravo na repliku da se na neki način osvetite ili da uvredite. Mene lično vi ne možete, u to budite sigurni.

Ali velika je mrlja ostala i ostaće istorijska na vama zato što, sa jedne strane, želite da se odužite ovim zakonom onima koji su zbog vaše pogrešne politike izgubili život, a sa druge strane, ne razumete da ste doveli do toga da se i spomen-kosturnica u Kuršumliji danas tretira na način da je puna smeća, da psi raznose kosti iz nje.

To je slika i prilika vaše vlasti i vašeg poštovanja žrtava iz Drugog rata, i ne samo iz Drugog nego i iz Prvog rata, pa i iz svih ratova koji su nastupili u međuvremenu, a za neke ratove ste, naravno, isključivo odgovorni vi.

Neki od vas imaju pet plata pa im ne pada tako teško da se prave i govore o tome, a ne znam kako neki imaju obraza, s obzirom na to da nemaju, zapravo, ništa od ove vlasti, da brane vas i vaše stavove.

PREDSEDAVAJUĆI: Po Poslovniku narodni poslanik Vladimir Orlić.

VLADIMIR ORLIĆ: Član 107. i pitanje dostojanstva, koje ima veze i sa istinom a i sa načinom kako se govori u Narodnoj skupštini.

Mrlje koje neki ovde pominju, mrlje koje se odnose na heroje sa Košara, svaka čast gospodinu Božoviću, on je bio protiv toga da se taj bulevar zove tako. Ja sam ga slušao svojim ušima kako u Skupštini grada Beograda govori da ne treba da se zove tako, kako pokazuje da ne poštuje heroje sa Košara. Na temu dostojanstva Narodne skupštine i onoga što se govori ovde, on je više voleo da se to zove po jednom njegovom kolegi.

(Predsedavajući: Samo, kolega Orliću, koji član?)

Rekao sam 107. na početku.

To što Božović ne čuje, neka bude njegov problem.

Druga stvar, pitanje da li je srpska lista podržala formiranje Vlade. Srpski narod je iskoristio pravo da odlučuje o sopstvenoj sudbini. Vi morate da se dogovorite, pošto je predsednik spoljnopolitičkog saveta DS rekao da je to ispravna stvar.

Međutim, niko od nas nije rekao, a jesu oni koje DS vodi po svojim mitinzima, da je Kušner imao puno pravo da se smeje na pomen „Žute kuće“, da je to jedna komedija živa, da niko nikada nije trgovao nikakvim organima i nije ih vadio. E, ti i takvi ljudi društvo su onih koji sada ovde pominju i Haradinaja, koga mi, naravno, tražimo preko Interpola i mi od toga nikada ne odustajemo. A oni šta rade? Govore da nikakvih „žutih kuća“ nije bilo. Njima je to sve smešno. I cinično Kušnerovo smejanje njima je smešno.

Kada govore o ratovima, da li im je smešno i to što Kosta Čavoški pre samo par meseci kaže – prvi program DS, koji su pisali Gojko Đogo i on, predviđao je da u slučaju raspada Jugoslavije neće moći pojedini narodi za sobom da vuku teritorije na kojima u većini žive drugi narodi, i kaže – pritom smo mislili na Republiku Srpsku Krajinu, na Srbe u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini? Oni koji su u DS-u danas pojma nemaju da je to bio njihov program. Neka razmisle dobro pre nego što se sledeći put jave. O njima se radi.

PREDSEDAVAJUĆI: Po Poslovniku narodni poslanik Ana Čarapić.

ANA ČARAPIĆ: Povređen je član 108.

S obzirom na to da dolazim iz opštine Kuršumlja, osećam dužnost da pozovem govornika Balšu Božovića da poseti opštinu Kuršumlja, pošto se svi posetioci i turisti slikaju upravo ispred manastira koji se nalazi iznad kosturnice

koju on pominje. To govori koliko je čista kosturnica i da li kućici uopšte raznose smeće ili ne. To nije tačno. A molim javno prethodnog govornika da dođe u opštinu Kuršumlija i da vidi kako to lepo izgleda. Prvi put ove godine obeležićemo jubilej baš manastiru koji se nalazi iznad kosturnice. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Dejan Nikolić po amandmanu.

DEJAN NIKOLIĆ: Turisti se slikaju ispred kosturnice.

Ministre, vi ste me onako kulturno usmerili na član 5, koji glasi – savet donosi poslovnik o radu, i aludirali na to da će, zapravo, to rešiti problem na koji ja ukazujem u članu 4, da takvo jedno telo kao što je savet treba da ima ili će dati veći značaj, zapravo, na njihovo mišljenje koje daju na uređenje ili izmeštanje vojnih memorijala.

Znate i sami da je naše iskustvo sa poslovniciama o radu i sa takvom vrstom dokumenata jako loše. Šta to znači? Zakon ne uređuje nikakve poslovne o radu. Onaj ko donosi poslovnik, može da donese kakav god hoće poslovnik o radu. Znači, on može i ne mora da konsultuje stručnjake.

Ja kažem – ovaj zakon treba da definiše da savet treba da ima većinu od ljudi kojima je to struka, iz nauke, iz Zavoda za zaštitu spomenika, istorije, redova profesora itd. Sada po vašem članu, odnosno kako ste vi definisali, većinu ima državna uprava. Dakle, ona ne mora da da kandidate koji se time bave.

To je naše viđenje člana 4. i člana 5. i ovog zakona i naš doprinos ovoj debati, koja mora da bude drugačija jer nije Parlament, niko nije dostojan da o herojstvima govori na ovakav način poslednja dva dana kako se govori. I tu je u pravu gospođica Vukojević. Dakle, jeste, vi niste govorili o vašim amandmanima. Govorili ste s poštovanjem o herojima, o žrtvama iz vaših krajeva, o spomenicima koji su se u opštini iz koje vi dolazite podizali. Ne bih imao mnogo zamerki na vaše diskusije, ali imam zamerku na to što vi vaše diskusije nikako ne možete da dovedete u vezu sa amandmanima koje ste podneli.

Kako je moguće da ovakav jedan zakon, o kojem treba da govorimo sa dignitetom, može da razvija državu sa posebnim osvrtom na digitalizaciju, na elektronsku upravu, na decentralizaciju, na, pazite sada, kadrovska rešenja Srbije i kadrovsku sliku Srbije? O tome ja govorim. Nisu vaše diskusije sramota, oni su sramota i treba da ih povučete. Nemojte da nas pozivate da glasamo za njih. Mi za njih nećemo da glasamo. Ali vas mi pozivamo da ih povučete, jer oni su sramota.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Aleksandar Martinović, pravo na repliku.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Pre svega, niko ne poziva vas da glasate. Što se mene tiče, baš me briga da li ćete glasati ili nećete glasati. Ono

što mene zanima, ako ste primetili, poštovane kolege, poslanici kojima je novi gazda Dragan Đilas dolaze onako u smenama, pa mene zanima ko je komandir straže, a ko je razvodnik straže. Vidim da se smenjuju otprilike na svaka dva sata. Pretpostavljam da je komandir straže Dragan Đilas, a da je razvodnik straže Vuk Jeremić, a dežurni oficir bi možda mogao da bude, Marijane, Janko Veselinović, je l' tako? I, otprilike, po grupicama dolaze da kažu kako nas treba da bude sramota.

Nas treba da bude sramota zato što smo smanjili stopu nezaposlenosti sa 26% na 12%, što smo za tri godine zaposlili u Srbiji 150.000 ljudi, što nismo sprovedi nijednu pljačkašku privatizaciju, što nismo opljačkali „Razvojnu banku Vojvodine“, „Agrobanku“, što nijedno preduzeće nismo doveli do stečaja. Je l' zbog toga treba da nas bude sramota? Ne, mi smo na to ponosni.

Zbog toga što je budžet Srbije puniji zahvaljujući domaćinskoj politici koju vode Aleksandar Vučić i Srpska napredna stranka, mi možemo da odamo dužno poštovanje, da podignemo i obnovimo ratne memorijale Srbije i srpskog naroda. Jedini memorijali koji su ostali iza vas, nažalost, jesu zatvorene fabrike, uništena radna mesta, opljačkane banke. To su vaši memorijali.

(Predsedavajući: Privodite kraju, kolega Martinoviću.)

A naši memorijali – nove fabrike, nova radna mesta, više novca za naše porodice i za našu decu.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Pravo na repliku, narodni poslanik Milanka Jevtović Vukojičić.

MILANKA JEVTOVIĆ VUKOJIČIĆ: Zahvaljujem.

Apsolutno bih se složila sa diskusijom šefa Poslaničke grupe SNS, gospodinom Aleksandrom Martinovićem, ali, naravno, moram da dodam da mene apsolutno ne iznenađuje to što oni nemaju razumevanja za naše amandmane. Oni nisu imali razumevanja ni za građane do 2012. godine, pa su ih opljačkali za 100 milijardi evra.

Oni ne razumeju da razvoj države podrazumeva razvoj svih segmenata društva. Oni su zato državu doveli do dna. To je bilo 2012. godine. Ali jedini koji su sudija svima nama su građani, a građani Srbije od 2012. godine pa do nedavnih beogradskih izbora pokazuju da veruju odgovornoj politici Aleksandra Vučića i Srpskoj naprednoj stranci, a oni su negde u istorijskoj prošlosti. Sa tim bi trebalo da se pomire.

Naravno, mi imamo čime i da se ponosimo – najvećim investicijama, a investicije iznose oko 2,6 milijardi evra. Naravno, ponosimo se i time što je dinar danas u svetu druga najstabilnija i najcenjenija valuta. U njihovo vreme, u vreme „žutog preduzeća“, Srbija je bila četvrta najgora valuta na svetu, od 186 zemalja.

Ponosni smo na to što strani investitori imaju poverenja u političku stabilnost i ekonomsku sigurnost naše zemlje. Mi nemamo čega da se stidimo, a oni neka razmisle.

PRESEDAVAJUĆI: Kolega Nikoliću, po kom osnovu se javljate?

(Dejan Nikolić: Replika.)

Ko vas je spomenuo?

(Aleksandra Jerkov: Možda Martinović.)

(Dejan Nikolić: Pogrešno sam protumačen.)

Pogrešno ste protumačeni?

U redu, kolega, samo vas molim da se pridržavate člana 163. Poslovnika u vašoj replici.

DEJAN NIKOLIĆ: Hvala vam.

Jasno je već, i mi smo apsolvirali temu da su do 2012. godine crni oblaci bili nadvijeni nad Srbijom, a od 2012. godine sunce počinje jače da sija, bolji je miris cveća i prvi put je proleće stiglo u Srbiju. To smo već apsolvirali pa da ostavimo to po strani.

Dakle, nije sramota govoriti o ovim bestidnim amandmanima, ali je sramota... (Isključen mikrofoni.)

PRESEDAVAJUĆI: Kolega Nikoliću, da vas obavestim nešto.

(Dejan Nikolić: Mogu u replici da govorim?)

Ne možete. Čak i kad je replika, član 163. Poslovnika kaže, lepo sam vas opomenuo na vreme, dakle kaže ovako: „Nadležni odbor će nepotpune i amandmane sa uvredljivom sadržinom odbaciti, o čemu će Narodnoj skupštini podneti izveštaj“.

Jesu ti amandmani odbačeni?

(Dejan Nikolić: Imamo različito viđenje stida i srama.)

Izvinite, ne postoji taj dupli standard. Zaista ne postoji.

(Dejan Nikolić: Očigledno imamo različito viđenje stida i srama.)

PREDSEDNİK: Izvolite.

Reč ima narodni poslanik Neđo Jovanović.

NEĐO JOVANOVIĆ: U ime Poslaničke grupe SPS i svih mojih kolega iz poslaničke grupe zamolio bih da mi se odgovori koji je to naš amandman bestidan i nemoralan. Ko je to od poslanika SPS-a podneo amandman koga bi trebalo da se mi stidimo? Koji je to amandman koji ne zavređuje neku pažnju?

(Dejan Nikolić dobacuje.)

Odnosili ste se, kada ste govorili, prema većini u ovom poslaničkom domu. Tu većinu sačinjava i SPS.

Onoliko koliko smatram da niko od poslanika SPS-a nije podneo bestidan amandman, toliko smatram da niko od kolega koji sede sa ove strane nije podneo bestidne amandmane i ne razumem šta znači bestidan amandman,

pa bih zamolio da i vi, predsednice, prokomentarišete šta je to bestidno kada se pišu amandmani koje ocenjuje Odbor.

Mi ovde s dužnim poštovanjem, sa posebnim pijetetom imamo obavezu da se poklonimo i odamo priznanje onima koji tu zaslugu svakako zavređuju, a to se danas na najgrublji način vređa. To se ponižava, to se baca pod noge. Lično se osećam pogođenim, jer je moj otac učesnik NOR-a. Lično se osećam pogođenim zbog toga što se gaze vrednosti NOB-a i svih rodoljuba koji su bili zajedno u oslobodilačkom ratu, kao što je i moj otac u Drugom svetskom ratu, bez obzira na to kojeg su ideološkog opredeljenja.

Treba da je sramota sve one koji to gaze, bacaju pod noge i nipodaštavaju. I mislim da je krajnje vreme da se takvi komentari više ne iznose jer mi imamo ovde jedan cilj koji mora da bude zajednički, bez obzira na to da li smo pozicija ili opozicija, a to je da poštujemo vrednosti svih onih koji su u otadžbinskim ratovima davali svoje živote i štošta činili za spas svojeg naroda i svoje nacije. Zahvaljujem.

PREDSEDNIK: Zahvaljujem.

Imate minut i četiri sekunde po amandmanu ako želite.

DEJAN NIKOLIĆ: Zaista vi i ja razmišljamo isto. Vaši amandmani, amandmani SPS-a su dobri amandmani, zavređuju dobru diskusiju, pažnju i mnogi od njih zavređuju da budu usvojeni.

Ministre, evo, pozivam vas još jednom da pogledate amandmane SPS-a. Zaista mislim da zavređuju pažnju i odličnu diskusiju.

Gospodine Jovanoviću, ni vaši amandmani ne zaslužuju ovakvu diskusiju, mislim, da trpe ovakvu diskusiju u Parlamentu dva dana. Zaista ne zaslužuju. Mi se ne razlikujemo u razmišljanju. Ali ne možete da mi kažete da amandman koji govori o vojnom memorijalu koji treba da razvije finansijsku bazu zaslužuje dignitet. Ni sam amandman, a ni rasprava o ovakvom jednom zakonu ne može ovako nešto da trpi.

Mi govorimo o amandmanima o vojnim memorijalima koji treba da razviju elektronsku upravu, zamislite, koji treba da razviju, pazite sad, kadrovsku sliku Srbije, vojni memorijali. To, gospodine Jovanoviću, mora... (Isključen mikrofoni.)

PREDSEDNIK: Potrošili ste vreme.

Niste hteli da govorite o svom amandmanu nego o tuđim amandmanima. Govorili ste minut i deset sekundi, a to je šest sekundi više od minut i četiri sekunde. Osnovna škola, prvi razred.

(Aleksandra Jerkov: Rekli ste minut i 40 sekundi.)

Znam šta sam rekla i ne bih da diskutujem o tome. Možete pogledati i proveriti vreme.

Neverovatno, ali istinito. Mogu da vam dozvolim po amandmanu, ali dalje replike ne.

Na član 4. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Gorica Gajić i Dejan Šulkić.

Izvolite.

GORICA GAJIĆ: Hvala, predsednice.

Poštovani gospodine ministre, član 4. Predloga zakona, kao što vidimo, definiše sastav saveta za negovanje tradicije oslobodilačkih ratova Srbije.

Predviđeno je da savet ima sedam članova, da taj savet imenuje ministar. Radi javnosti pročitacu ko bi trebalo da čini taj savet: jednog člana daće Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu, Nišu, Novom Sadu i Prištini sa sedištem u Kosovskoj Mitrovici; jednog člana daće, odnosno predložiće SANU, ličnost iz oblasti nauke i umetnosti; četiri člana daće organi državne uprave, odnosno vaše nadležno ministarstvo dva, po jednog ministarstvo spoljnih poslova i ministarstvo vojno i jednog člana daće Republički zavod za zaštitu spomenika.

Mi smo amandmanom predvideli da u ovaj sastav uđe makar po jedan ili jedan predstavnik nekog udruženja, ratnog, vojnog udruženja. Imamo Udruženje potomaka ratnika Srbije 1912–1918. godine, imamo Udruženje ratnih dobrovoljaca, njihovih potomaka isto 1912–1918. godine i još mnogo udruženja, tako da vas ja pitam uopšte da li su ta udruženja učestvovala u javnoj raspravi kada je bio pripremljen nacrt ovog zakona ili da li su imala neke svoje predloge za sastav ovog odbora, jer savet pre svega daje mišljenje povodom predloga da se izgradi, da se podigne ili da se poruši neki memorijalni centar.

Ja sam više puta učestvovala u raznoraznim manifestacijama, pogotovo ovog ratnog udruženja dobrovoljaca, njihovih potomaka i smatram da su to udruženja koja i te kako neguju te naše slavne datume, pogotovo iz vremena velikog rata 1914–1918. godine i mislim da im je trebalo dati prostora da se izjasne i oko Predloga zakona, a pogotovo... (Isključen mikrofoni.)

PREDSEDNIK: Svakako.

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Petar Jojić.

Na član 4. amandman sa ispravkom podneo je narodni poslanik Đorđe Komlenski.

Izvolite.

ĐORĐE KOMLENSKI: Zahvaljujem, predsedavajuća.

Dame i gospodo, drugarice i drugovi, uvaženi ministre, amandman na član 4. je moje razmišljanje i pokušaj da se savet proširi sa sedam na devet članova, da pored ovih članova koji su Predlogom zakona predloženi da uđu u savet uđu i dva člana koje bi birala Narodna skupština Republike Srbije iz redova narodnih poslanika.

Smatram da tom razmišljanju apsolutno ima mesta, jer bi takav pristup u radu samog saveta dobio značajno na težini, jer bi iza odluka koje on donosi,

praktično, indirektno stajala i Skupština Republike Srbije kao najviše zakonodavno i predstavničko telo u ovoj zemlji.

Razmislite o ovim amandmanima, kao i o amandmanima koje sam predložio na prva tri člana, i ono što treba objasniti je da je ovaj zakon dobar zakon, reguliše pitanje uređenja vojnih grobalja, a uređenje groblja fabrika koja su iza sebe ostavili budući članovi slip udruženja riđobradog gusara, kojem bi ovi golobradi da se pridruže, koji su iza sebe ostavili groblja fabrika, groblja radnih mesta, i ko zna koliko individualnih grobova kao posledica stresova pretrpljenih zbog svega toga, jeste nešto što Vlada Republike Srbije od 2012. godine uređuje na taj način što se bori otvarajući nova radna mesta, od uništenih fabrika stvarajući nove fabrike. Treba još malo vremena i strpljenja da se to sredi, a onda će ta groblja otići u zaborav, kao i oni koji su ih napravili do 2012. godine.

Prepoznavali se oni kao „žuto preduzeće“, kao slip riđobrado udruženje, potpuno je nevažno, a očigledno da njih ta istina stravično boli. Oni bi to da zaborave, ali Srbija pamti, jer je Srbija bila na ivici propasti 2012. godine. Srbija je bila gladna 2012. godine. Srbija to nikada ne sme zaboraviti i nikada više oni niti će, niti smeju doći u priliku da mogu da upravljaju ovom državom. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Božidar Delić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandmane su zajedno podneli narodni poslanici Nenad Čanak, Olena Papuga i Nada Lazić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Josip Broz.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman su zajedno podneli poslanici Zoran Živković, Marinika Tepić, Jovan Jovanović i Sonja Pavlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Zoran Despotović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

ZORAN DESPOTOVIĆ: Zahvaljujem, gospođo Gojković.

Dame i gospodo narodni poslanici, do sada smo čuli kroz amandmane i pozicije i opozicije sećanja na balkanske ratove, Prvi i Drugi svetskom rat, žrtve ratova u okruženju i na NATO agresiju na Srbiju 1999. godine.

Srpska radikalna stranka smatra da je nedopustivo da u sastavu za negovanje tradicije sedi samo jedan istoričar a četiri člana iz državne uprave. Ovakav savet bi bio prihvatljiv da imamo popisana mesta stradanja, da mi znamo broj žrtava, da znamo gde su pojedinačni grobovi, a gde masovne grobnice. Bilo bi prihvatljivo da mi imamo memorijale koje samo treba

održavati i voditi računa da ne padaju u zaborav ali, nažalost, nemamo.

Zato bi ovaj savet trebalo da ima ljude od struke i ovaj predlog zakona trebalo bi da posluži da se dođe do istine i da na neki način popravi dosadašnji odnos u svetu prema onom što je bilo i ostalo srpsko stradanje.

Ovaj posao ozbiljno treba privesti nameni i utvrditi gde je srpski narod doživio golgotu i da se pobrinu da ta mesta budu propisano obeležena. Tek kada ovaj posao bude završen, savet može imati službenike koji će se brinuti da se ratni memorijali sačuvaju i da se bave administracijom. Ovako izražavam sumnju da ovaj predlog zakona neće zaživeti. Voleo bih da nisam u pravu. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala.

Na član 4. amandman je podnela Vesna Nikolić Vukajlović.

Izvolite.

VESNA NIKOLIĆ VUKAJLOVIĆ: Ovaj zakon je dobar i konačno posle 40 godina možemo se uzdati da realizacijom ovog zakona mogu da se zaleče neke rane naših ljudi koji su stvarno pretrpeli ono što su pretrpeli u ranijem periodu.

Evo o čemu se radi. U Drugom svetskom ratu, tačnije 10, 11. i 12. oktobra selo Kriva Reka na visini od 1.200 metara nadmorske visine na Kopaoniku je pretrpelo jedan od najvećih fašističkih zločina za vreme Drugog svetskog rata.

Šta se dogodilo? Dakle, 2.800 vojnika, Nemaca i Bugara, u to vreme 1.800 je bilo Nemaca, kažu da je bilo 1.000 Bugara, ušli su u selo Kriva Reka gde je tada imalo samo 600 stanovnika, 600 ljudi, žena, dece i muškaraca. Od tih 600 ljudi 320 su poubijali, 100 kuća su tada zapalili, oteli su 800 grla krupne stoke i 3.000 grla sitne stoke. Selo je za tri dana postalo zgarište, da bi 12. oktobra sve te poubijane ljude, žene i decu, muškarce, nisu gledali ko je, sve su skupili i zapalili u Crkvi Svetog Petra i Pavla, koja je podignuta još 1618. godine i tada su zajedno sa tim narodom sve to digli u vazduh. Nakon toga, ta crkva se od 1979. godine nalazi pod zaštitom kao spomenik kulture...

(Predsednik: Vreme. Hvala.)

Samo da završim, da država mora da obrati pažnju na taj spomenik i da konačno...

PREDSEDNIK: Na član 4. amandman je podnela poslanica Ljiljana Mihajlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podnela Marina Ristić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo Filip Stojanović.

Izvolite.

FILIP STOJANOVIĆ: Zahvaljujem.

Poštovani narodni poslanici, dame i gospodo, poštovani ministri sa saradnicima, podneo sam amandman na član 4. Predloga zakona o ratnim memorijalima.

Pošto dolazim sa Kosova i Metohije, tačnije iz Gnjilana, u čijoj okolini danas postoji jaka srpska zajednica, želim da podsetim na jedan od najvažnijih datuma u srpskoj istoriji. Sutra je Vidovdan, dan koji je duboko urezan u sećanje svih Srba, dan koji će večito podsećati na herojstvo srpskog naroda i kosovskih junaka. I bez obzira na to šta ko mislio o činjenici da se danas na KiM nalaze neprijateljske trupe, Kosovo i Metohija će za nas uvek biti sveta srpska zemlja.

Mi Srbi sa Kosova i Metohije duboko smo ubeđeni da nećemo dugo čekati dan kada ćemo moći slobodno da živimo na našem Kosovu i Metohiji. Zato smatram da su memorijali koji se nalaze na teritoriji Kosova i Metohije od izuzetnog značaja za naš narod i državu. Država Srbija mora učiniti sve kako bi se zaštitila mesta srpskog stradanja na Kosovu i Metohiji. Moramo odoleti svim pritiscima od strane srpskih neprijatelja koji žele da nas ubede da Kosovo i Metohija nije naše i da Kosovo i Metohija predstavlja teret državi Srbiji.

Danas se u Kraljevu održavaju združene vežbe srpske Vojske i Policije. Mi u SRS nemamo ništa protiv toga, ali to još nije znak da se država na pravi način odnosi prema Kosovu i Metohiji. To treba činiti stalno i na svakom mestu. Zahvaljujem se.

PREDSEDNIK: Hvala.

Na član 4. amandman je podnela Aleksandra Belačić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo Momčilo Mandić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podnela Nataša St. Jovanović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

NATAŠA St. JOVANOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajuća.

Ministarstvo je uočilo neophodnost donošenja zakona o ratnim memorijalima koji se odnosi na oblast zaštite spomenika u zemlji i inostranstvu, s obzirom na to da su propisi doneti još u vreme SFRJ i podeljeni kad je bila podeljena na tri savezne države, tj. pre 40 godina. I drugi su imali prilike da nešto promene, ali su bili preokupirani drugim oblastima – kako se za kratko vreme obogatiti.

Na ovaj način negujemo tradiciju za buduće generacije koje dolaze, jer pored jezika, kulture, pisma, istorije, običaja, i verovanje je svakako identifikacija jedne nacije. Važno je da savet bude od eminentnih osoba koje će se sa punom odgovornošću odnositi prema memorijalima, određivati prioritete, količinu sredstava za ulaganje i imati viziju razvoja okoline oko memorijalnih kompleksa i spomenika.

Kulturni turizam je u funkciji zaštite kulturnog nasleđa zemlje jer se njegovom komercijalizacijom dolazi do preko potrebnih sredstava za ulaganje, održavanje, obnovu i zaštitu spomenika. Ovo, pored materijalnog, donosi i nematerijalnu korist lokalnom stanovništvu ali i čitavoj zemlji, koja jača svoj identitet, jer kulturno nasleđe su materijalni ili nematerijalni resursi koje je čovek stvarao ili podigao spomenike našim slavnim precima nastradalim u borbi za otadžbinu, koji ne smeju nikada da se zaborave. Jer zaboraviti njih znači zaboraviti svoju istoriju, a bez istorije nijedan narod ne postoji. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 4. amandman je podnela poslanica Ljubica Mrdaković Todorović.

Izvolite.

LJUBICA MRDAKOVIĆ TODOROVIĆ: Hvala.

Memorijali predstavljaju nezaobilazni segment nacionalne kulturne baštine i trajni su svedok burne i slobodarske istorije Srbije i podsećaju nas na slavne događaje i ličnosti iz naše istorije. Brigom i zaštitom memorijala mi pokazujemo i civilizacijski nivo i izgrađenu istorijsku svest.

Grad Niš je carski grad, kapija Istoka i Zapada, poznat po svojoj turbulentnoj istoriji i carskom nasleđu. Pomenuću mesta borbi najvećih stradanja našeg naroda u Nišu: Spomen-park palim borcima i žrtvama fašizma na Bubnju, Memorijalni kompleks „12. februar“ – logor „Crveni krst“, „Čelekula“, Čegar, bista Stevana Sinđelića, Spomenik oslobodiocima Niša, Spomenik Aleksandru Ujedinitelju, Spomen-kapela podignuta žrtvama NATO bombardovanja 1999. godine, Spomenik žrtvama NATO agresije na SRJ, Spomenik knezu Milanu, oslobodiocu Niša u Niškoj tvrđavi, Spomenik obešenima 1821. godine, bista vojvode Petra Bojovića, oslobodioca Niša u Prvom svetskom ratu, Spomenik palim pilotima, grobovi sovjetskih vojnika, Spomenik napadu na Nemce u hotelu „Niš“ 1941. godine, Spomen-dom narodnog heroja Mije Stanimirovića, Spomenik narodnom heroju Đuki Diniću, Spomenik narodnom heroju Jelisaveti Aneti Andrejević – Mileni i mnogim drugima. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 4. amandman je podneo Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, sutra je veliki praznik. Sutra je i dan oštrog oka i sigurne ruke u Sarajevu 28. juna 1914. godine. Možda bismo bolje prošli da toga nije bilo, ali možda, sloboda ima svoju cenu.

Kosti seljaka su rasute maltene svuda po svetu. Dakle, prošle generacije seljaka dokazuju da i te kako ovi spomenici imaju veze sa poljoprivredom. Mi moramo negovati ono što su oni stvorili. Oni su stvaraoci, oni su stecioci ove države. Karađorđe i Miloš Obrenović o svom ruhu i kruhu su stvarali državu koju je ovaj savez mutibarića i varajića od 2000. godine uništavao.

Oni zaslužuju da budu pomenuti. Oni su išli na Kajmakčalan, osvajali ga, veoma visok vrh. Nisu se penjali na Karakorum i igrali se heli skijanja za velike pare. Oni su umirali na Krfu i valjda zato ovom pokretu lopuža, pokretu Đilasove levice, danas oni smrde. Seljaci im smrde, osećaju se. Valjda zato što su umirali na Krfu, a nisu letovali na Maldivima. Valjda zato što su poslednju banku ulagali da bi država Srbija opstala, a nisu ih nosili na Devičanska, Sejšelska i druga ostrva. Nisu taj novac, za razliku od ovih koji su izneli za 10 godina 51 milijardu dolara na ta ostrva, nisu odneli novac na Kukova ostrva. Pa kada vratite, gospodo iz saveza lopuža i prevaranata, te pare sa Kukovih ostrva, onda možete da računate na simpatije. U suprotnom, pobićete na kukovo leto.

PREDSEDNIK: Hvala. Vreme.

Na član 4. amandman je podneo poslanik Goran Nikolić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo poslanik Radoslav Jović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podnela poslanik Jasmina Obradović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo poslanik Blaža Knežević.

Izvolite.

BLAŽA KNEŽEVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajuća.

Slušali smo ovih dana kako istorija počinje 5. oktobra i kako se pre toga ništa ne priznaje, kao da mi nemamo pretke koji su branili srpski narod. Upravo je suprotno. Da, moj deda je učesnik Prvog svetskog rata. Učestvovao je u svim bitkama u Prvom svetskom ratu, svešteno lice protijeraj Stavrfor i nosilac je Albanske spomenice. Moj otac, učesnik Drugog svetskog rata u narodnooslobodilačkoj borbi, borio se protiv fašista i ustaških koljača. Između ostalog, učesnik je Sremskog fronta i oslobodilac Beograda. Ja sam lično učestvovao dva puta kada je trebalo odbraniti srpski narod. Moji po majci su rodом iz Knina i nekoliko puta su bežali od ustaškog noža. Mi danas živimo u jednoj mirnoj i bezbednoj Srbiji i ja sam svoje četvoro dece naučio da nikoga ne mrze, ali da pre svega vole svoju državu Srbiju i srpski narod. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 4. amandman je podneo Krsto Janjušević.

Izvolite.

KRSTO JANJUŠEVIĆ: Hvala, predsednice.

Poštovani ministre, uvažene kolege, posmatranje kulturnog nasleđa kao resursa je svakako u funkciji ekonomskog razvoja i ovim zakonom jačamo učešće memorijalnog korpusa u kulturnom nasleđu. Naravno da ekonomiji ne doprinosi pljuvanje po Srbiji pojedinaca koji su otišli trenutno iz sale, došla im je smena i bar u tom preuzimanju straže mogu jedni drugima da kažu šta su prethodno govorili zato što je prethodna ekipa tvrdila da smo sve ratove izgubili.

Sledeća ekipa kaže da su borci na Košarama izgubili ratove, a mi smatramo da su oni pobedili, da su oni jedni od najvećih pobednika.

Ne može se doprineti ekonomskom razvoju ako pljujete po svojoj državi svugde po svetu. Ako na mikrofону to kažete u javnosti, šta tek govorite sa onima sa kojima se sastajete? Hajde da čujemo šta su neki ljudi rekli o našoj vojsci i našoj zemlji.

Nemački car Vilhelm: „Junaci! Šaljem vas u rat protiv jednog malog ali veoma hrabrog naroda. To su Srbi, koji su u vreme tri nedavna i vrlo teška okršaja sa Turskom, Bugarskom i Austro-Ugarskom pružili svetu dokaza o najubedljivijim vrlinama i sjajnim vojničkim sposobnostima, i koji su, na svojim zastavama, uprskanim krvlju, upisali tokom četiri godine samo nenadmašne i slavne pobeđe“. Franc Tirfalder: „Mnogo su mi puta učesnici u tamošnjem ratu saopštili koliko su ih duboko dirnuli hrabrost Srba, njihovo viteško ponašanje prema pobednicima i prema pobeđenima, njihova izdržljivost i vojničko držanje“. Boris Tadić: „Šta će nam vojska?“ Zahvaljujem.

PREDSEDNİK: Hvala.

Na član 4. amandman je podnela Olivera Ognjanović.

OLIVERA OGNJANOVIĆ: Zahvaljujem.

Činjenica da članovi saveta daju mišljenje na način očuvanja ratnih memorijala Republike Srbije ukazuje nam na to da ćemo kroz očuvanje istorije i negovanje tradicije oslobodilačkih ratova otvoriti mogućnosti za kontinuitet, ali i razvoj novih grana turizma.

Turizam značajno doprinosi sprovođenju strategije razvoja jer omogućava lokalnim zajednicama da prepoznaju širi značaj svoje tradicije, da je učine održivom, prepoznatljivom i da je prenesu na sledeće generacije.

Beograd ima vodeće mesto u poseti turista i interesovanju za znamenitosti i smatram da je izuzetno značajno što će „Staro sajmište“ postati regionalni centar za istraživanje Holokausta. Projekat memorijalnog centra uključuje tri muzeja: jedan koji se odnosi na stradanje Jevreja, drugi na stradanje Srba i treći na stradanje Roma. Vlada kroz razne konkurse omogućuje lokalnim zajednicama da unaprede svoju sredinu, pa je tako prošle godine Zavod za zaštitu spomenika kulture Kraljevo dobio sredstva za rekonstrukciju spomen-obeležja na teritoriji Čačka, Kraljeva, Vrnjačke Banje i Raške.

Ovakva ulaganja su doprinela upotpunjavanju turističkih ponuda na ovim destinacijama. Mi sada imamo postojanje jasne politike razvoja turizma, razvijamo efikasnu promocionu politiku. Kulturni turizam je prepoznat kao primarni turistički proizvod i ulaže se u uređenje lokaliteta kulturnoistorijskog nasleđa.

Neophodno je planski iskoristiti sve turističke resurse i time učiniti ponudu raznovrsnom i kvalitetnom. Time turizam ima značajan učinak u ukupnom privrednom razvoju i doprinosi finansijskoj stabilnosti. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 4. amandman je podnela Ivana Stojilković.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podnela Studenka Kovačević.

Izvolite.

STUDENKA KOVAČEVIĆ: Zahvaljujem, uvažena predsedavajuća.

Dame i gospodo narodni poslanici, u Boru je Komisija za utvrđivanje naziva ulica i trgova objavila javni poziv na osnovu kog sva zainteresovana lica mogu uputiti svoje predloge za utvrđivanje naziva. Ja sam Komisiji uputila jedan predlog u kome navodim da je potrebno promeniti naziv glavne ulice u Boru, odnosno iz sadašnjeg naziva Moše Pijade preimenovati je u Ulicu Milunke Savić.

Mislim da su razlozi ovog predloga svima jasni, a ako mene pitate zašto Milunka Savić, pokušaću da obrazložim u ova dva minuta vremena koliko imam.

Srpska ratna heroína Milunka Savić je bila simbol junaštva kako u ratu, tako i u miru. U balkanskim ratovima i Prvom svetskom ratu bila je žena sa najviše odlikovanja u istoriji ratovanja. Jedina žena na svetu koja je odlikovana francuskim ordenom Ratni krst sa zlatnom palmom. Ranjavana je u borbama devet puta. Zbog neizmerne hrabrosti Francuzi su je prozvali srpska Jovanka Orleanka, a general i predsednik Francuske Šarl de Gol pred njom je iz poštovanja stajao mirno. Ipak, Milunka Savić je odbila ponudu da se preseli u Francusku. Ostala je u Srbiji i bavila se humanitarnim radom.

Iako kada je demobilisana nije imala gde da stanuje, petnaest godina je radila najteže poslove. Nakon što se udala i dobila ćerku, usvojila je još tri devojčice. Brak joj se ugasio, a ona je sama odgajala četvoro dece. I to nije sve. Zanemarena i napuštena od svih, penziju je stekla radeći kao čistačica. Za sve to vreme školovala je i odgajala još tridesetoro dece koju je dovođila iz svog rodnog sela. Bila je žena za koju poraz nije postojao. Zato tvrdim da u svakom gradu u Srbiji mora postojati barem jedno obeležje koje seća na srpsku heroínu Milunku Savić. Zahvaljujem.

PREDSEDNIK: Na član 4. amandman je podneo poslanik Nikola Jolović.

Da li želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo poslanik Jovica Jevtić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo poslanik Mladen Lukić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podnela Jelena Žarić Kovačević.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo Nenad Mitrović.

Izvolite.

NENAD MITROVIĆ: Poštovana predsednice, gospodine ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, najveća novina u odnosu na postojeći pravni režim je nadležnost ministarstva zaduženog za negovanje tradicije i oslobodilačkih ratova Srbije za davanje saglasnosti za podizanje novog ratnog memorijala, ali i davanje predloga za uklanjanje ratnog memorijala, koji mora da sadrži relevantne dokaze da svojom sadržinom ne odgovara istorijskim ili stvarnim činjenicama, da vređa opšte i državne interese, nacionalna i verska osećanja ili javni moral, da je posvećen događaju koji nije u skladu sa tekovinama oslobodilačkih ratova Srbije ili simbolizuje gubitak suvereniteta, teritorijalnog integriteta, celokupnosti i nezavisnosti i slobode Republike Srbije, da je podignut licu koje je zastupalo fašističke, nacionalističke, šovinističke, separatističke ideje ili ideologije, ili koje je bilo saradnik agresora, okupatora, njihovih saveznika ili pomagača.

Ovakav uređen sistem će doneti ujednačenu primenu koja doprinosi unapređenju poštovanja ljudskih prava, nacionalnih i verskih osećanja.

Pozivam kolege poslanike da u danu za glasanje podrže Predlog zakona. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala.

Na član 4. amandman je podnela Aleksandra Tomić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo Vladimir Petković.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podnela Stanija Kompirović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

STANIJA KOMPIROVIĆ: Zahvaljujem, predsednice.

Uvaženi ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, donošenjem zakona o ratnim memorijalima pokazujemo svoje poštovanje prema palim borcima, žrtvama rata, prema svojoj prošlosti i prema onima koji su izgubili život braneći svoju zemlju.

Srbija pamti herojstvo svog naroda, odaje počast i spomen-obeležjima na dostojanstven način čuvamo sećanja na njih i čuvamo svoju istoriju. Ali ne gledaju tako svi na istoriju, na prošlost. Žele da nam je unište mnogi, a na prostorima Kosova i Metohije u martu 2004. godine, u nasilju koje su izvršili Albanci, a sve u želji da uništavanjem verskog i kulturnog nasleđa, znači uništavanjem spomenika i crkava, ispolje neprijateljstvo nad srpskim narodom i njihova želja je brisanje istorijskog prisustva srpskog i drugog nealbanskog naroda na prostorima Kosova i Metohije.

Ta njihova želja traje vekovima, ali naša želja za opstankom na tim prostorima i za slobodom i pravdom je veća. Skupo je plaćena, ali nas to čini

još odlučnijim da čuvamo ono što je naše. Kosovo je u duši svakog Srbina, a posebno nas koji smo sa tih prostora.

Vera u Srbiju i Aleksandra Vučića je ono što nas čini jakim da verujemo u budućnost. Zahvaljujem.

PREDSEDNIK: Na član 4. amandman je podnela poslanica Olivera Pešić.

Izvolite.

OLIVERA PEŠIĆ: Zahvaljujem, predsednice.

Uvaženi ministre sa saradnikom, dame i gospodo narodni poslanici, član 4. definiše sastav saveta za negovanje tradicije oslobodilačkih ratova Srbije, koji se obrazuje radi davanja mišljenja povodom predloga za uređenje i uklanjanje ratnih memorijala.

Predlogom zakona definisano je da savet imenuje ministar nadležan za poslove negovanja tradicije oslobodilačkih ratova i to na period od četiri godine. Ovaj savet će imati jasno definisane kriterijume vezane za podizanje novih memorijala. Tačno će se znati kome će se spomenici podizati, zašto će se podizati i čije sećanje treba da slave.

Srbija ima oko 600 spomenika i memorijala u zemlji i inostranstvu, a ova oblast je bila decenijama unazad neuređena. Naša je obaveza da čuvamo ratne memorijale. Naša je obaveza da pamtimo i prenosimo sećanja budućim generacijama i ovaj predlog zakona će nam pomoći u tome. Zahvaljujem.

PREDSEDNIK: Na član 4. amandman je podnela Jelena Mijatović.

Izvolite.

JELENA MIJATOVIĆ: Zahvaljujem.

To što danas hodamo uspravno, što imamo svoju državu nije zato što smo posebni. Tek treba da dokažemo da smo dostojni svega toga. To je zasluga naših predaka i nikada ne smemo da ne pomislimo da im nije bilo lako, ali ih teškoće nisu zaustavljale. Ono što danas nama ostaje jeste da očevima zahvalimo, ali da se zamislimo kako želimo da hodaju i žive naši potomci. To zavisi isključivo od nas.

Kroz istoriju, veliki i moćni, kad su osvajali jedan narod, nisu činili to samo oružjem već izmenom istorije i brisanjem kulture sećanja. Moramo da pamtimo gde smo bili, gde su naši preci položili svoje živote i radi čega su to uradili da bi našim mladim pokolenjima ostavili ta sećanja u amanet. Naša sećanja jesu naši ratni memorijali. Ako izgubimo sećanje na svoju istoriju i prošlost, izgubićemo svoju budućnost.

Da li se znali da je patriotizam nastao od reči *patros*, koja u prevodu znači otac? Uz reč otac uvrštena je i reč dedovina, nastala od reči deda, što znači očev otac, kome je ova otadžbina opet bila dedovina. Srbija jeste dedina dedovina i to svakog dede unazad, sve do prvog srpskog dede. Zbog svih naših dedova koji su živote dali u oslobodilačkim ratovima zbog naše dece i dece koja

će se tek roditi, zbog herojske prošlosti, zarad budućnosti obaveza nam je da negujemo našu kulturnu baštinu, naše spomenike.

Svako dete u sebi nosi moć da stvori bolji svet od onog u kome živimo. Pomozimo našoj deci da nauče više o svojoj istoriji, jer kako je Brana Crnčević jednom rekao – svi mi dugujemo sebe nekoj deci. Budimo potomci da bismo bili preci. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Milija Miletić.

Izvolite, poslaniče.

MILIJA MILETIĆ: Zahvaljujem se, predsednice.

Uvaženi ministre, kolege poslanici, građani Srbije, ja sam podneo amandman na član 4. sa željom da se čuje za nerazvijena područja, za brdsko-planinska područja, za ona područja iz kojih dolazi veliki broj ljudi koji su ratovali i dali svoje živote za našu zemlju. Zbog toga smo ovim zakonom sada dali mogućnost da sve to sačuvamo, da pazimo i normalno je da pomenemo sve te naše ljude, sve te spomenike, sve te spomen-kosturnice i sve ono što vredi. Kako je koleginica malopre rekla – dedovi naših dedova su stvarali ovu zemlju. Mi je moramo čuvati.

Naši ljudi, poljoprivredni proizvođači, naši seljaci su bili veliki borci i hranili su i branili našu zemlju. Veliki broj naših ljudi iz naše sredine kao što je Svrljig, Bela Palanka, Gadžin Han, Sokobanja, Niš, jugoistok Srbije, iz cele Srbije su ratovali i radili za našu zemlju, a mi ćemo sada ovim zakonom dati mogućnost da se to sačuva, da se zna.

Inače, spomen-kosturnica je u selu Grbače, gde je Bogoljub Miletić 1917. godine krenuo, organizovao se i oslobodio Svrljig. Kao posledica toga jeste bila odmazda Bugara gde je 63 rodoljuba iz tog sela ubijeno. Spomen-kosturnica je izgrađena i 1988. godine to je osveštano i tamo su sahranili borce iz Drugog svetskog rata jedne pored drugih. Nema tu razlike, to su sve naši ljudi koji su branili našu zemlju. Nije bitno da li je to bio Prvi svetski rat, Drugi svetski rat, da li su to bili neki drugi ratovi.

Još jednom napominjem da ćemo mi kao ljudi veliku podršku dati ako sve to pamtimo, ako znamo da je seljak bio čovek koji je štitio, branio našu zemlju i hranio našu zemlju.

Još jednom pozivam sve kolege poslanike da daju podršku mojim amandmanima, jer želim da damo podršku selu i poljoprivredi i celoj Srbiji.

PREDSEDNIK: Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Goran Pekarski.

Izvolite.

GORAN PEKARSKI: Hvala, predsednice.

Pa evo, ovaj zakon se našao još davne 1976. godine pred Parlamentom tadašnje SFRJ i bilo je potrebno 40 godina da bi se on opet pojavio pred

Parlamentom. Da budemo iskreni, bilo je pokušaja da se nešto uradi po ovom zakonu, po tadašnjem zakonu i tada je evidentirano 2003. godine da se u 40 zemalja nalazi preko 550 spomenika, odnosno ratnih memorijala. Eto, samo tu možemo da angažujemo deo svojih kapaciteta, ako ništa više, onda i oko održavanja.

I tu se stalo. Očigledno tadašnja politička klima nije baš bila naklonjena ni prema živim herojima, a kamoli prema onima koji su položili svoje živote. Znamo kakav je odnos počeo 2003. godine prema Vojsci Srbije. Trebalo je da na vlast dođu SNS i njeni koalicioni partneri pa da se 2014. godine otpočne sa javnom raspravom tadašnjeg Nacrta zakona o spomen-obeležjima. Ubrzo taj nacrt zakona o spomen-obeležjima menja naziv u Nacrt zakona o ratnim memorijalima i kao takav se danas nalazi i našao se pred Parlamentom.

Dobro je da ovu državu vode ljudi koji imaju jaka patriotska osećanja i dobro je da ovu državu vode ljudi koji ne žele da Srbija zaboravlja svoje korene i svoju istoriju, i dobro je da u ovom parlamentu sede patriote i njih je većina. Zato sam ubeđen da će ovaj zakon u danu za glasanje biti usvojen. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Vladimir Orlić.

Izvolite.

VLADIMIR ORLIĆ: Da bi mogla da brine o svojim potrebama, što naravno uključuje i brigu o memorijalima a i sve drugo, Srbija mora da se razvija i to je, dame i gospodo, naravno, potpuno jasno svima osim malobrojnoj agresivnoj manjini.

Na koga se tu misli? Pa pre svega na one koji u Narodnoj skupštini provedu po pola sata dnevno u proseku, one koji u principu znaju malo šta, između ostalog ne znaju ni kako glasi izvorni program njihove stranke što, naravno, nije najveća briga ovde. Na one koji gube hrabrost da učestvuju u raspravi onda kada ih se podseti da su sami protiv pijeteta prema herojima sa Košara i one koji tu hrabrost iskaljuju posle samo, koliko ja sada vidim, na društvenim mrežama. Oni koji su se podsmevali kada mi kažemo da postoje optužnice koje smo podigli protiv Haradinaja u Interpolu. Zašto je to njima zabavno? Mislite zbog toga što su, onda kada je Haradinaj po tim optužnicama bio uhapšen u Francuskoj, bili i protiv svoje države, a na njegojoj strani?

Ipak mislim da je stvar u tome što Dragan Šutanovac ima jako dobar razlog kada se zalaže da tzv. Kosovo bude primljeno u Interpol. Sigurno je dobar način da te optužnice nestaju i da ljudi poput Haradinaja mogu da se osećaju dovoljno sigurno i dovoljno bezbedno. Umesto što to raspravljaju po društvenim mrežama, umesto da sučelimo mišljenja, možda bi ponajbolje za njih same bilo da se povuku iz bilo kakve rasprave na bilo koju temu, da ne pokazuju Draganu Đilasu da je kupio jedno veliko ništa. Koliko jeftino, to nije

bitno. Da li za novu turu krećenja Beograda ili za novi odlazak na Maldive, nije važno. Važno je da je to jedno veliko ništa.

PREDSEDNIK: Na član 4. amandman je podneo Dalibor Radičević.

Na član 4. amandman je podnela Dragana Kostić.

Izvolite.

DRAGANA KOSTIĆ: Zahvaljujem, predsednice.

Uvaženi ministri, narodni poslanici, upravo na sutrašnji dan, to nije slučajno da je Vidovdan, rođena je, kako su je Francuzi prozvali srpska Jovanka Orleanka. Naša Milunka Savić bila je srpska heroina balkanskih ratova i Prvog svetskog rata, narednik u Drugom puku srpske vojske „Knjaz Mihailo“, žena sa najviše odlikovanja u istoriji ratovanja i jedina je žena na svetu koja je odlikovana francuskim ordenom Ratni krst sa zlatnom palmom.

Pred njom su uglavnom svi stajali mirno, pa čak i predsednik Francuske Šarl de Gol. Ranjavana je devet puta, i upravo pri prvom njenom ranjavanju u Bregalničkoj bici, skoro godinu dana posle pristupanja srpskoj vojsci, otkriven je njen pravi pol, jer se uvek predstavljala kao Milun. Nijedna rana je nije sprečila da se vrati u bitku. Tako se 1916. godine istakla u bici na Kajmakčalanu kada je „Gvozdeni puk“ bio priključen 122. francuskoj konvojnoj diviziji. Tada je zarobila 23 bugarska vojnika.

Sem što je bila ratnik, junak, heroj, bila je i majka. Možda treba biti uzor svima nama ženama danas. Usvojila je tri deteta, a othranila je preko tridesetoro dece. Na njenoj bivšoj kući na Voždovcu, u ulici koja danas nosi njeno ime, postavljena je spomen-ploča. U Jošaničkoj Banji, nadomak njenog rodnog sela Koprivnica 1995. godine podignut je spomenik u prirodnoj veličini.

Ja sa ponosom mogu da kažem da svake godine otkako je postavljen ovaj spomenik odlazim i poklanjam se toj ženi, ženi koja je meni uzor i koja će, nadam se, biti uzor i mojoj deci. Hvala vam.

PREDSEDNIK: Na član 4. amandman je podneo Veroljub Matić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podnela Dušica Stojković.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podnela Tijana Davidovac.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo poslanik Mirko Krlić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podnela poslanica Ljibuška Lakatoš.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

LJIBUŠKA LAKATOŠ: Zahvaljujem, predsednice.

Uvaženi ministre, uvažene kolege i kolegice narodni poslanici, zakoni koji su regulisali oblast ratnih memorijala doneti su pre 40 godina i upravo to

ukazuje na potrebu donošenja ovog zakona kojim se tačno definišu nadležnosti lokalnih samouprava i nadležnosti Republike Srbije u pogledu investicionih održavanja memorijala i u Srbiji i u inostranstvu.

Mnogi ratni memorijali na teritoriji naše države simbolizuju jedan istorijski period, ukazuju na istoriju kojom se ponosimo u uvek ćemo čuvati uspomenu na sve heroje koji su položili živote za oslobađanje naše zemlje. Pored održavanja, saniranja svih memorijala kroz osnovno, srednjoškolsko i visokoškolsko obrazovanje moramo obezbediti određen nivo znanja o istorijskim činjenicama i ratnim memorijalima koji simbolizuju određen vremenski period i koji pored jezika i pisma predstavljaju kulturno nasleđe našeg naroda.

Odgovornim odnosom, odnosno adekvatnim održavanjem naših ratnih memorijala, ukazujemo na to da nikada nećemo zaboraviti mnoge žrtve oslobodilačkih ratova koje je vodio srpski narod kroz istoriju.

Ovim zakonom Vlada Republike Srbije pokazuje da je odlučna da zaštiti bogato kulturno nasleđe iz ratnih perioda i uredi oblast vezanu za ratne memorijale i time sačuva od zaborava žrtve i heroje oslobodilačkih ratova koje je naša država vodila.

U danu za glasanje poslanici SNS podržaće sve predložene zakone. Zahvaljujem.

PREDSESEDNIK: Po amandmanu narodni poslanik Balša Božović.

BALŠA BOŽOVIĆ: Predsednice, hvala vam što ste mi dali reč.

Ponovio bih samo još jednom ono što su moje kolege i ono što sam ja govorio u prvom delu ove sednice.

Ono što je veoma važno jeste da imamo jedan tragičan događaj koji se dešava ovde ispred Skupštine. Dakle, neki ljudi štrajkuju glađu, neki su od njih postavljali jedan od memorijala na ceradama koje se valjaju po blatu kada pada kiša, a na dnevnom redu je zakon koji se upravo tiče ratnih memorijala i koji će, kako vi govorite, poboljšati i ekonomsko stanje u zemlji i finansijske prilike građana.

Ono što je veoma loše jeste da se na taj način SNS očigledno ne odriče svoje politike devedesetih, za koju smo zaista bili sigurni da će se, ako ništa drugo, svim onim žrtvama ratnim, tim porodicama, neko u ime vladajuće većine danas makar izviniti i reći – ne, to je bila pogrešna politika. Ta politika je dovela do žrtava. Danas im se na ovaj način mi negde odužujemo.

Ne, vi i dalje tvrdite da su ti ratovi bili ispravni, da je ta politika bila ispravna, a s druge strane donosite zakon kako biste se na neki način odužili, jer su, eto, potpuno bespotrebno svoje živote dali zarad neke i nečije pogrešne politike.

Ovako izgledaju memorijalni centri, spomen-kosturnica u Kuršumliji, o kojoj smo malopre čuli da se tamo slikaju, je l' tako, turisti, da se grad Kuršumlija ponosi...

PREDSEDNIK: Hvala.

(Balša Božović: Nisam potrošio vreme.)

Vreme ste potrošili iako niste govorili o memorijalu.

Narodni poslanik Aleksandar Martinović, replika.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, ovo što je pokazao čovek koji ima bogatog tatu, a mi ga, nažalost, nemamo, evo, ovako izgledaju te zapuštene spomen-kosturnice u Kuršumliji.

(Balša Božović: To nije spomen-kosturnica.)

Evo, vidite. Ovako izgledaju zapuštene spomen-kosturnice u Kuršumliji. To je fotografija od 3. maja.

(Balša Božović: To je manastir. To je crkva.)

Gde vam je ona slika sa onim mladencima?

Znači, ispred te spomen-kosturnice koja je do te mere lepo uređena slikaju se mladi ljudi koji stupaju u brak i treba da vas je sramota što obmanjujete građane Srbije.

(Balša Božović: Ljudi koji stupaju u brak slikaju se ispred kosturnice?)

Pa vi ne znate kako se do Kuršumlije dolazi. Vi ne znate kako se do Kuršumlije dolazi.

Ali da vas pitam ja nešto drugo. Stalno govorite o nekim ratovima. Hajde da stvari izvedemo na čistac. Da li je trebalo da dozvolimo mi kao narod da nam se u Hrvatskoj desi 1990. godine ono što nam se desilo 1941. godine?

(Aleksandra Jerkov: I 1993. godine.)

Da li je besmisleno bilo stvaranje Republike Srpske? Da li je besmislena bila odbrana Kosova i Metohije od NATO bombardovanja? Za vas je besmisleno, za nas nije. Za nas je...

(Aleksandra Jerkov: Vučić je branio.)

Pa jeste. Vučić je branio Srbe i u Republici Srpskoj Krajini i u Republici Srpskoj i na Kosovu i Metohiji.

Vučić je sa Pala još 1992. godine izveštavao o ratnim dejstvima u Republici Srpskoj, o tome kako se srpski narod brani od udružene hrvatsko-muslimanke koalicije. Vas treba da bude sramota. Gde ste bili tih godina?

PREDSEDNIK: Hvala, vreme.

(Balša Božović: Replika.)

Ne, nema osnova za repliku. Ne želim da u tom pravcu ode diskusija.

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Vlado Babić.

Ostavite me samo malo da u miru vodim sednicu.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Vlado Babić.

Izvolite.

VLADO BABIĆ: Zahvaljujem, predsednice.

Poštovane kolegice i kolege narodni poslanici, uvaženi ministre, Trg Svetog Trojstva u Somboru dobio je ime po spomeniku koji ga je ukrašavao od 1774. godine u znak zahvalnosti za prestanak jedne od brojnih epidemija zaraznih bolesti na ovim prostorima.

Spomenik se nalazi ispred stare Gradske kuće, a uništen je 1947. godine. Spomenik je, između ostalog, bio i središte mere udaljenosti okolnih sela, tako da su mesta iz prvog kruga bila udaljena 13 kilometara od spomenika Svete Trojice, drugog kruga 20 i trećeg 25 kilometara.

Najveći broj Somboraca i ne zna da su taj spomenik podigli Somborci koji su pripadali trima veroispovestima, i to pravoslavnoj, katoličkoj i protestantskoj. Spomenik je podignut u znak zahvalnosti Bogu što je spasio Sombor od velike epidemije kuge, koja je pokosila dosta građana te 1763. godine.

O tome koliko je Somboraca u epidemijama 1738, 1739. i 1774. godine umrlo od kuge govori nam podatak da su tada u Somboru podignuta četiri groblja na četiri kraja grada, gde je svaki kraj sahranjivao svoje mrtve na svom groblju. Takav raspored groblja preventivno je uticao da se smanje susreti ljudi sa umrlima od kuge, kako u gradu tako i na pojedinačnim grobljima.

Trg Svetog Trojstva danas predstavlja zaštićenu prostornu kulturnu celinu od velikog značaja. U poslednje vreme postoji jedna inicijativa da se vrati porušeni Spomenik Svetog Trojstva, ali i Spomenik kralju Aleksandru Karađorđeviću, koji se nalazi na Trgu Svetog Đorđa. Istovetan spomenik Svetog Trojstva postoji očuvan na trgu u Mađarskoj, tako da je moguće uraditi kopiju.

Zahvaljujući ovom zakonu o memorijalima, stvoriće se uslovi da se vrata porušeni spomenici. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala.

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Radovan Jančić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Radovan Jančić.

Izvolite.

RADOVAN JANČIĆ: Poštovana predsednice, uvaženi gospodine ministre, poštovani narodni poslanici, višedecenijski nemaran odnos prema kulturnoj baštini doveo je do toga da se ona na početku 21. veka u pojedinim svojim segmentima može smatrati veoma ugroženom, što je svakako prisutno i kod kulturnog nasleđa vezanog za ratne periode. Upravo je to razlog donošenja zakona o ratnim memorijalima, kojim ćemo obezbediti visok stepen zaštite, redovno investiciono održavanje i obezbeđeno finansiranje sa ciljem da uređenjem i održavanjem ratnih memorijala negujemo tradicije za buduća pokolenja.

Uloga saveta za negovanje tradicije oslobodilačkih ratova je od posebne važnosti i ključna je u usmeravanju i davanju mišljenja na predloge za uređenje i uklanjanje ratnog memorijala.

Ubeđen sam da će se savet suočiti sa brojnim zahtevima, posebno za uklanjanje ratnih memorijala, jer postoje i oni koji vređaju opšte i državne interese, nacionalna i verska osećanja, kao i oni posvećeni događajima koji nisu u skladu sa tekovinama oslobodilačkih ratova Srbije.

Na kraju, važno je napomenuti da je odnos prema kulturnom nasleđu iz ratnih perioda podignut na nivo koji zaslužuje slavna i svetla srpska istorija, koji zaslužuju žrtve oslobodilačkih ratova i heroji ratova koji su svoje živote položili za mir i slobodu Srbije. To je takođe jedan od rezultata politike SNS i njenog predsednika gospodina Aleksandra Vučića.

U danu za glasanje poslanici SNS podržaće sve predložene zakone. Zahvaljujem.

PREDSEDNIK: Na član 4. amandman je podnela narodni poslanik Desanka Repac.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podnela narodni poslanik Sandra Božić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Boban Birmančević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Boban Birmančević.

Izvolite.

BOBAN BIRMANČEVIĆ: Poštovana predsedavajuća, poštovani ministre, poštovane kolege poslanici, poštovani građani Srbije, zakon o ratnim memorijalima stvara uslove za regionalni razvoj i regionalno povezivanje i upravo pravi uslove da postojeće memorijale uredimo i podignemo na nivo kako zaslužuju naši preci i žrtve koje su obuhvaćene tim memorijalima, ali i stvara uslove da otvorimo neke nove, kao što će biti kompleks na Ceru.

Pozvao bih i insistirao upravo na NATO agresiji koja je 1999. godine obeležila jednu sramnu epizodu u istoriji Evropske unije, odnosno Evrope, a to je NATO agresija na Republiku Srbiju i, pre svega, na nevine žrtve. Da je bila ijedna nevina žrtva pa bi bilo mnogo, a u konkretnom slučaju bilo ih je mnogo više i nemoguće je da neko opravda rušenje RTS-a, mostova, civilnih žrtava, vozova sa civilima. Upravo za dobrobit i Srbije i te EU i NATO treba podići spomenike koji će opominjati i njih da su uradili nešto sramno i nešto što nije dostojno poštenih, odgovornih i, pre svega, ljudi koji misle dobro čovečanstvu.

Da li i koliko ćemo u narednom periodu forsirati izgradnju takvih memorijala i sećanja na one koji su nevino stradali zavisi isključivo od nas, ali zavisi i od toga koliko želimo da ova Srbija i naši građani idu napred.

Ono što moram da ponovim, i jako je bitno, to je da će uslovi koje ćemo kroz ovaj zakon ostvariti svakako obezbediti i građanima Srbije, ali i našim pokolenjima pravi odnos prema memorijalima i pokazati da znamo da cenimo naše žrtve. U budućnost idemo podignute glave. Građani neće oprostiti onima koji su podržali NATO agresiju, i upravo oni nemaju pravo da govore o poštenju i pravdi.

PREDSEDNIK: Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Aleksandar Martinović.

Izvolite.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, donošenje ovog zakona će svakako uticati na jačanje bezbednosnih struktura Republike Srbije. O tome govori i današnja zajednička združena vežba Vojske Srbije i Ministarstva unutrašnjih poslova, koja je održana u Kraljevu pod nazivom „Zajednički udar 2018. godine“. Ova vežba je pokazala da je Vojska Srbije i da su pripadnici Ministarstva unutrašnjih poslova apsolutno sposobni da obezbede mir i bezbednost svih građana Srbije, uključujući i srpski narod na Kosovu i Metohiji.

Ono što, takođe, želim da kažem jeste to da ćemo upravo mi iz SNS, predvođeni predsednikom Republike Aleksandrom Vučićem, u ovoj godini u gradu Kraljevu zaista podići dva velika memorijala. U septembru ove godine otvoriće se turska fabrika „Tajp tekstil“, koja će da zaposli 1.800 građana Kraljeva i fabrika „Leoni“, koja će zaposliti 5.000 ljudi, i to će biti najveća fabrika „Leonijeva“ na Balkanu.

Grad Kraljevo je ovo zaista zaslužio. Kraljevo je u Drugom svetskom ratu, odnosno na početku Drugog svetskog rata... Za vreme neprijateljske okupacije, kao što znate, oko Kraljeva su vođene teške borbe. Oba antifašistička pokreta su izgubila mnogo ljudi u borbama oko Kraljeva.

Grad Kraljevo je, nažalost, doživeo ekonomsku devastaciju od 2000. do 2012. godine i mi sa ponosom možemo da kažemo da ćemo grad Kraljevo da podignemo iz pepela, ekonomskog pepela. Ove dve fabrike doneće prosperitet svima onima koji žive u Kraljevu i koji žive na teritoriji Raškog okruga.

PREDSEDNIK: Hvala.

Na član 4. amandman je podnela Stanislava Janošević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Stanislava Janošević.

Izvolite.

STANISLAVA JANOŠEVIĆ: Hvala, predsednice Skupštine.

Poštovani ministre, dame i gospodo narodni poslanici, prošlo je skoro sedam i po decenija od završetka Drugog svetskog rata i mi imamo problema sa

stanjem u kom se nalaze spomenici koji su podignuti u čast onima koji su žrtve NOR-a.

Moram vam reći, nemojte da obraćate toliko pažnju kada idu neke negativne strelice, mada mnogi ih hvale sa suprotne strane, ali su imali priliku da donesu ovakav zakon. Međutim, ministre Đorđeviću, za vreme vašeg mandata će ovako dobar zakon biti usvojen.

Nije dovoljno, kao što ste rekli, da samo izlazimo ispred tih spomenika, posvetimo im pažnju nakratko, položimo venac. Neophodno je da se uvek staramo o onima koji su dali život zarad naše sigurne budućnosti.

Imamo situaciju da ne samo u gradovima, već i u selima spomenici nisu u najboljem stanju. Znaju biti obezglavljeni ili uništeni.

Grad Zrenjanin je nedavno uradio sanaciju spomenika koji je podignut u čast onih koji su pali u ratovima devedesetih i vodimo računa o stanju njihovom, jer najviše su pogođeni članovi njihovih porodica koji i dalje pate najviše za njima. Odnosno, mi najviše moramo voditi računa o tome kako se ophodimo prema antifašizmu, a ophodimo se onako kako antifašizam i zaslužuje. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 4. amandman je podnela Milanka Jevtović Vukojičić.

Izvolite.

MILANKA JEVTIĆ VUKOJIČIĆ: Zahvaljujem.

Podnela sam amandman na član 4. i najpre moram da kažem da su kosti srpskih ratnika rasute kako u našoj zemlji tako i u preko 40 zemalja širom sveta. Ovaj predlog zakona svojim članom 14. i te kako daje značaj u cilju održavanja i investicionog ulaganja upravo u memorijalne centre koji se nalaze u drugim zemljama. Ja ću navesti samo neke od njih.

U Rumuniji na dve lokacije, a ja ću navesti lokaciju „Arad“, nalaze se grobovi umrlih srpskih ratnika, zarobljenika, njih je oko 2.000 koji su umrli u logoru od tifusa i drugih teških bolesti za vreme zarobljeništva. Ova vlada kao odgovorna vlada, a u okviru obeležavanja 14. koliko ukupno ima državnih ceremonijala i dana sećanja, svakog 16. oktobra se upravo obeležava godišnjica stradanja interniraca upravo u logoru „Arad“ u Rumuniji.

U Rumuniji se, takođe, nalazi i spomen-kosturnica ratnika Prve dobrovoljačke srpske divizije u Prvom svetskom ratu 1916. godine, koji su junački dali svoje živote u borbi protiv Austrougarske. Nažalost, na toj lokaciji život je izgubilo 8.000 srpskih ratnika.

Takođe moram da pomenem i 22.000 srpskih ratnika koji su izgubili živote u Kumanovskoj bici. Takođe moram da kažem da Ministarstvo rada i ova Vlada obeležava i 24. oktobar kao dan koji je posvećen godišnjici Kumanovske bitke.

Sem toga, hoću da naglasim da su srpski ratnici kao zarobljenici stradali u Slovačkoj. Taj broj iznosi oko 7.000 srpskih ratnika, a u Tunisu se nalazi

spomen-groblje i spomen-kosturnica za oko 1.800 srpskih ratnika koji su svoj život izgubili.

Sve ovo svakako zaslužuje da imamo posle 40 godina prvi put jedan ovakav zakon.

Ali moram da istaknem još nešto. Prvi put 2015. godine vlada sadašnjeg predsednika, a tada premijera Aleksandra Vučića, donela je odluku da 4. avgust obeležava kao Dan sećanja na sve stradale i prognane Srbe, pre svega one koji su u akciji „Oluja“ bežali od ustaškog noža, ali i na sve Srbe koji su proterani i prognani samo zato što su Srbi sa svojih ognjišta iz svih republika bivše SFRJ. Godine 2015. ta svečanost obeležavanja održana je u Rači, zatim je održana u Busijama i 2017. godine održana je u Veterniku.

Srbija i te kako vodi računa o svojoj prošlosti, ali krupnim koracima korača u budućnost. Zahvaljujem.

PREDSEDNIK: Na član 4. amandman je podneo Srbslav Filipović.

Izvolite.

SRBISLAV FILIPOVIĆ: Hvala, predsednice.

Ministre, dame i gospodo narodni poslanici, narod kaže da politikanti iza sebe ostave bedu, siromaštvo, dugove, razočarane građane, ljude bez posla, opustošene fabrike, puste gradove, pusta sela i to je tako i činio i ostavio iza sebe bivši režim.

Državnici kao što je Aleksandar Vučić, i odgovorne političke stranke kao što je SNS zajedno sa svojim partnerima iza sebe imaju novih 180.000 radnih mesta, iza sebe imaju novih 90 fabrika, kao što smo čuli malopre, i „Leoni“ sa 5.000 radnih mesta. Državnici i odgovorne političke stranke kao što je SNS čuvaju ratne memorijale, čuvaju sećanja svog naroda, odgovorni su prema deci koja treba da se rode i da žive u ovoj zemlji, odgovorni su kako prema svojoj prošlosti, tako najviše prema budućnosti, onoj budućnosti koju deca treba da žive u ovoj zemlji, da rade i da stvaraju svoje porodice.

Ovaj zakon je nama važan i zbog sećanja i zbog naše budućnosti i zbog opstanka ovog naroda, jer ako budemo zaboravili sve one koji su ginuli za ovu zemlju, onda neće više biti u ovoj zemlji ni onih koji će se zbog nje radati, koji će u njoj živeti i koji će u njoj stvarati svoje porodice.

Uveren sam da ćemo politikom kakvu vodi Srpska napredna stranka predvođena Aleksandrom Vučićem u budućnosti imati sve više dece, sve više fabrika i sve više novootvorenih radnih mesta. Hvala vam.

PREDSEDNIK: Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Živan Đurišić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podnela narodna poslanica Tanja Tomašević Damnjanović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

TANJA TOMAŠEVIĆ DAMNJANOVIĆ: Hvala, poštovana predsednice.

Poštovani ministre sa saradnikom, kolege i kolegice narodni poslanici, prvih dana oktobra 1944. godine vodile su se borbe za oslobođenje sela i gradova južnog Banata, počev od mesta uz granicu sa Rumunijom. Tako je 2. oktobra oslobođen Vršac. Grad Vršac nije zaboravio ruske borce. Spomen-kosturnica na gradskom groblju podignuta je 1955. godine i u njoj su sahranjena tela izginulih crvenoarmejaca koji su stradali u samom gradu ali i okolnim mestima.

Tu počivaju i tela 36 vojnika narodnooslobodilačke vojske Jugoslavije, 11 vojnika poginulih 1941. i 11 streljanih rodoljuba-civila. Drugi oktobar u Vršcu se već 69 godina obeležava kao dan odavanja pošte i dan sećanja na pripadnike Južnobanatskog partizanskog odreda, kao i građane Vršca koji su se tih dana uključili u borbu za oslobođenje i koji su položili svoje živote i dali svoj doprinos za slobodu. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Milan Knežević.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Igor Bečić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podnela narodna poslanica Snežana Petrović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

SNEŽANA PETROVIĆ: Zahvaljujem, predsednice.

Poštovani ministre, kolege narodni poslanici, sa ciljem davanja mišljenja povodom predloga za uređenje ratnog memorijala formiran je savet za negovanje tradicije oslobodilačkih ratova Srbije.

S obzirom na to da je oblast zaštite i uređenja ratnih memorijala regulisalo više pravnih akata, ali i da su oni doneti još u davno vreme postojanja SFRJ, bilo je neophodno predložiti novi zakon kojim će se ova oblast urediti i, pre svega, smisleno definisati nadležnosti svih u ovoj oblasti. Zastarela rešenja bilo je potrebno zameniti novim i ovu oblast urediti u skladu sa uspostavljenim načelima modernog građanskog društva uz poštovanje ljudskih prava.

Značajna novina predloženog zakona je definisanje elemenata za donošenje odluka o izgradnji novih ratnih memorijala, što do sada nije bilo definisano postojećim aktima. Navedeno će doprineti uređenju državnog sistema koji će, pak, doneti ujednačenu primenu i doprineti unapređenju poštovanja ljudskih prava, nacionalnih i verskih osećanja, tradicije, kao i poboljšanja turističke ponude zemlje.

Uređeni ratni memorijali kao važan segment kulturne baštine Republike Srbije postaće i deo kvalitetne turističke ponude. Nesumnjivo je da će i ova oblast uređena na ovakav način, u okvirima zakonskih rešenja, doprineti razvoju zemlje i doprineti njenom boljem ugledu u svetu.

U danu za glasanje podržaćemo set predloženih zakona. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Dragan Savkić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

DRAGAN SAVKIĆ: Hvala, predsedavajuća.

Poštovani ministre sa saradnicima, poštovane kolege narodni poslanici, podneo sam amandman na član 4. Predloga zakona o ratnim memorijalima, koji glasi – radom saveta obezbeđuje se sveukupni razvoj Republike Srbije s posebnim osvrtnom na efikasnost pravosudnih institucija.

U Republici Srbiji do sada nije postojao propis koji je regulisao nadležnost ministarstva za donošenje odluka o podizanju novih ratnih memorijala. Predlog zakona predviđa nadležnost ministra uz prethodno dobijanje mišljenja saveta, tako da je uloga saveta od izuzetnog značaja.

Savet ima sedam članova, koje čine: jedan član iz redova profesora istorije, jedan član iz oblasti nauke i umetnosti, četiri člana iz redova državne uprave, i to član na predlog ministarstva nadležnog za negovanje tradicije oslobodilačkih ratova Srbije, a po jedan član na predlog Ministarstva spoljnih poslova i Ministarstva nadležnog za poslove odbrane i jedan član kojeg predlaže Republički zavod za zaštitu spomenika.

Članovi saveta iz svojih redova biraju predsednika i, što je jako bitno naglasiti, nemaju pravo na naknadu za rad. Stručnu i administrativno-tehničku podršku savetu pruža ministarstvo, kome je savet dužan da podnosi izveštaj o svom radu najmanje jednom godišnje. Savet donosi pravilnik o svom radu.

Takođe, Predlog zakona predviđa vođenje jedinstvene evidencije o srpskim ratnim memorijalima u zemlji i inostranstvu, kao i o poginulim licima počevši od Prvog balkanskog rata. To predstavlja jednu od najznačajnijih novina pošto su do sada postojale samo delimične evidencije. Na taj način Predlog zakona o ratnim memorijalima stvara neophodne uslove za negovanje tradicije, zaštitu kulturnog nasleđa za buduće generacije, te doprinosi sveukupnom razvoju Republike Srbije. Smatram da se to mora istaći u članu 4. Predloga zakona. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Milosav Milojević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

MILOSAV MILOJEVIĆ: Hvala, uvažena predsednice Narodne skupštine.

Čenjeni ministre, dame i gospodo poslanici, ovim amandmanom sveukupni razvoj Republike Srbije i unapređenje privatnog sektora se određuje kao jedan od parametara kojim se rukovodi savet za negovanje tradicije oslobodilačkih ratova Srbije u svom radu.

Ne treba trošiti mnogo reči o značaju spomen-kompleksa u Marićevića jaruzi, mestu podizanja slavnog Prvog srpskog ustanka. Takođe, postoje brojni zapisi o stradanjima naroda šumadijskog kraja u Arandjelovcu i okolini.

Ono što je posebno važno za temu ratnih memorijala jeste spomen-kosturnica u Arandjelovcu, koja je rađena od bukovičkog granita po uzoru na kapelu čuvenog Zejtinlika. U toj spomen-kosturnici sahranjeno je oko 4.000 srpskih i austrougarskih vojnika koji su stradali u bitkama vođenim 1915. godine, pre svega u Kolubarskoj bici. Rađena je u periodu od 1933. do 1938. godine i postojali su brojni otpori toj izgradnji od strane lokalnog stanovništva, jer su u njoj sahranjeni naši vojnici zajedno sa neprijateljima. Ipak, tokom Drugog svetskog rata, kada su nemački vojnici saznali za zajedničku kosturnicu, prema pričama starosedelaca, oslobodili su grad od zloglasne odmazde „100 za jednog“.

Ovaj sam primer naveo kao paradoks rata i onoga što se može desiti u nekim potonjim vremenima. Opština Arandjelovac u saradnji sa Narodnim muzejom u Arandjelovcu godinama konkuriše za projekte koji unapređuju ponudu naših ratnih memorijala, izdvajamo sredstva za njihovu sanaciju, održavanje i želja nam je da kroz brojne manifestacije, koje organizujemo tokom godine, otrgnemo od zaborava ove svedoke istorije. Radom saveta i donošenjem zakona ubeđen sam da će taj posao biti mnogo lakši.

Ovo su samo neki od primera želja da spojimo baštinu i tradiciju sa turističkom ponudom i razvojem privrede i privatnog sektora. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 4. amandman je podnela narodni poslanik Aleksandra Majkić.

Da li neko želi reč? (Da.)

ALEKSANDRA MAJKIĆ: Zahvaljujem, predsednice.

Dame i gospodo narodni poslanici, poštovani ministre, kažu da istoriju pišu pobednici i obično se prilikom ispisivanja nove istorije ona prethodna briše i u tom novom ispisivanju često stradaju upravo ratni memorijali. Obično se ratni memorijali prethodnika, bilo da su oni druge nacije ili drugog režima zaboravljaju, ali često se i ruše i zapostavljaju.

Da bismo ispoštovali staru izreku da je istorija učiteljica života, o ratnim memorijalima treba izuzetno da brinemo, treba da ih čuvamo bez obzira na to koji period naše istorije oni predstavljali. Zbog toga je značajno da podržimo ovaj zakon kojim se uvodi obavezno evidentiranje svih ratnih memorijala na

teritoriji Srbije. Obavezu da vode evidenciju imaju lokalne samouprave, ustanove koje se bave zaštitom spomenika, takođe i nadležno ministarstvo.

S obzirom na to da sadržinu i izgled evidencije propisuje ministar, nadam se da će ove evidencije biti javne, da će biti dostupne širokim masama i objavljene na internet portalima da bi svako mogao da ima uvid u ono što svaki ratni memorijal iza sebe ima i kako bismo imali osnovno znanje za građenje i svoje i srpske budućnosti. Zahvaljujem.

PREDSEDNIK: Na član 4. amandman je podneo Miodrag Linta.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo Zvonimir Đokić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

ZVONIMIR ĐOKIĆ: Zahvaljujem.

Najveći deo svog radnog veka proveo sam radeći kao profesionalni pripadnik Vojske, kao oficir u jedinicama i komandama artiljerijsko-raketnih jedinica PVO, našeg ratnog vazduhoplovstva i protivvazdušne odbrane.

Menjajući dužnosti i formacijska mesta i položaje, menjajući kasarne i garnizone u kojima smo radili i živeli, od one bivše SFRJ pa do Republike Srbije, meni i svim mojim kolegama oficirima, podoficirima i vojnicima nikada nije bilo teško da radimo to za šta smo se opredelili, a opredelili smo se da časno branimo nezavisnost, ustavni poredak, nepovredivost i celokupnost svoje otadžbine i da budemo spremni da se borimo za njenu slobodu i čast ne žaleći da u toj borbi damo i svoj život.

Države su se menjale. I granice država su se menjale. I ustavi su se menjali. I pretnje ovom narodu bile su različitog intenziteta. Bilo je i ratova i stradanja i raznih izazova, ali nam nije bilo teško, ni u miru ni u ratu. Naime, 41 pripadnik RV I PVO dao je svoj život u NATO agresiji na SRJ. Poginuli su kao heroji, jer su bili i ostali heroji i jer im do poslednjeg trenutka života nije bilo teško da rade to što rade i da ginu za narod i zemlju za koju vredi ginuti.

Njih se uvek moramo sećati dok smo živi. Njih i svih drugih žrtava tog nepravednog rata, ali i svih drugih država, drugih ratova i stradanja koja su iza nas. Moramo ih se sećati i poštovati ne samo zbog prošlosti, nego upravo zbog naše budućnosti. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 4. amandman je podneo Dragan Veljković.

Izvolite.

DRAGAN VELJKOVIĆ: Hvala, predsednice.

Uvaženi ministre, dame i gospodo narodni poslanici, pored činjenice da su u ovoj oblasti egzistirali pravni propisi stariji više od 40 godina, što je nametalo potrebu donošenja novih zakona u cilju prevazilaženja zastarelih rešenja i uređenja u skladu sa principima modernog građanskog društva, bilo je neophodno da se novim zakonom preciziraju razgraničenja nadležnosti između

ministarstva i jedinica lokalne samouprave na čijoj se teritoriji nalaze ratni memorijali.

Dosadašnji norešeni odnosi dovođili su do konfuzije i onemogućavali su efikasnu i kvalitetnu kontrolu utroška sredstava koje Republika Srbija obezbeđuje u budžetu za ovu namenu.

U cilju otklanjanja ove anomalije predložena rešenja eksplicitno utvrđuju dužnost jedinica lokalnih samouprava za redovno održavanje ratnih memorijala na njihovoj teritoriji dok, s druge strane, ostaje obaveza Republike Srbije u pogledu investicionog održavanja, kao i način prevazilaženja problema kada jedinica lokalne samouprave nije u mogućnosti da obezbedi finansiranje redovnog održavanja ratnih memorijala koji su od značaja za negovanje tradicije oslobodilačkih ratova.

Pored ova dva subjekta, čije obaveze proizilaze iz zakonskih propisa, želim da ukažem i odam priznanje jednom broju udruženja građana koja se volonterski bave pronalaženjem i čišćenjem srpskih vojnih grobalja. U volonterskim akcijama pronalaženja i čišćenja srpskih vojnih grobalja članovi udruženja, rukovođeni isključivo ljubavlju i patriotizmom, pronalaze, čiste i uređuju na desetine srpskih vojnih memorijala, pa u tom smislu molim nadležne državne organe da pomognu ovo i slična udruženja u njihovom nastojanju da otrgnu od zaborava naše pretke koji su položili svoje živote za našu slobodu. Hvala.

PREDSEDNİK: Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Radmilo Kostić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podnela narodni poslanik Ana Karadžić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Jovan Palalić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Ognjen Pantović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

OGNjEN PANTOVİĆ: Hvala.

Dame i gospodo narodni poslanici, podsetili smo se danas naših slavniĥ predaka koji su, osvajajući Kajmakčalan, Bregalnicu, odnoseći pobede na Ceru i Kolubari, zadužili nas, a i čitavu Evropu i svet. Takođe, podsetili smo se i onih hrabriĥ vojnika koji su branili naš narod i u Srpskoj Krajini i u Republici Srpskoj i na Kosovu i Metohiji. U našoj istoriji, a pretežno u ovoj novijoj, bilo je onih perioda kada su pokušali da nas ubede da treba da se stidimo te naše slavne istorije, ali nisu uspeli da iz sećanja srpskog naroda izbrišu ove slavne junake.

Danas je dosta drugačije. Danas Srbija sa ponosom obeležava sve praznike. Danas naši vojnici mogu sa ponosom da se sećaju svojih hrabriĥ

prethodnika i da na taj način jačaju svoj borbeni duh, isti onaj koji su im neke prethodne vlasti, uništavajući vojsku, pokušale da unište. Danas vlast razume da samo jak nacionalni identitet donosi ubrzan ekonomski razvoj, i to su pokazale mnoge zemlje u Evropi i u svetu. Zbog toga Srbija danas može da otvara nove fabrike, nova radna mesta, da zadržava mlade u svojoj zemlji.

I ne samo to, Srbija danas može da pomogne i Republici Srpskoj i upravo ova vlada i predsednik države su to konkretno i uradili na taj način, odgovorno se ponašajući prema Srbima i u regionu. Zahvaljujem.

PREDSEDNIK: Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Milimir Vujadinović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

MILIMIR VUJADINOVIĆ: Hvala, predsednice.

U četvrtom članu se definišu renomirane institucije i pojedinci koji će imati zadatak da vode računa o negovanju tradicije oslobodilačkih ratova Srbije.

Ja moram da se vratim unazad, jer čuo sam i čuli smo svi mi poslednja dva dana mnogo zloradih komentara da će ovo značiti odbacivanje svih onih tradicija oslobodilačkih ratova srpskog naroda u okruženju, a to su u stvari samo zloradi komentari i pokušaj sejanja semena razdora u jedinstveni korpus srpskog naroda na Balkanu. Mnogo ljudi iz Republike Srpske i BiH pozvalo me je u poslednja dva dana tražeći od mene da demantujem nešto ovako i da se javno u njihovo ime zahvalim Vladi Republike Srbije i predsedniku na svemu onome što čine kada su u pitanju Srbi u okruženju.

Najbolje govore dela, a dela su zaista velika, za razliku od onog teatralnog grljenja i ljubljenja kakvo smo imali, na primer, u vreme Borisa Tadića. Evo kakva su dela. Pored svega onoga što Vlada čini ili je činila u prethodnom periodu za opštine Drvar, Glamoč, Grahovo i pored onoga što čini za izgradnju spomenika i obnovu spomen-kuće Gavрила Principa, pomaže i Republiku Srpsku i to izdašno. Neki dan je na inicijativu predsednika doneta odluka o pomoći izgradnje hrama u Mostaru u visini od milion maraka, izgradnje Doma kulture u Nevesinju 300.000 maraka, magistralnog puta Foča–Gacko pet miliona maraka, vrtića u Trebinju u iznosu od milion maraka. Tako je i na Sokocu, na Palama, Zvorniku. Nemam više vremena.

Sada, pitam se da li ovi koji su kritičari, i kojih nema danas, a i ovi koji su danas tu, da li uopšte znaju gde se ta mesta nalaze. Siguran sam da ne znaju. Ukoliko mi nastavimo da se borimo protiv kriminala i kroz ova i kroz druga zakonska rešenja, siguran sam da ćemo stvoriti uslove i stvoriti finansijska sredstva da ove i ovakve projekte nastavimo u budućnosti. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 4. amandman je podneo Mihailo Jokić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo Goran Kovačević.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo poslanik Branko Popović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podnela poslanica Ana Čarapić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

ANA ČARAPIĆ: Zahvaljujem, predsednice.

Uvaženi ministri sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, amandman sam počela na član 4. Predloga zakona o ratnim memorijalima sa ciljem da ukažem na veliki značaj zakona koji smo čekali više od 40 godina. Zakon o ratnim memorijalima koji smo toliko dugo čekali više nam je nego potreban, zato što cela Srbija je bogata istorijom, ali i mi, srpska nacija, kroz vekove imamo veliki broj žrtava, nažalost.

Pošto su se kolege sa druge strane sale dotakle teme o spomen-kosturnici koja se nalazi u porti Manastira Svetog Nikole, inače Manastir Sveti Nikola je prva zadužbina Stefana Nemanje, rodonačelnika loze Nemanjića, ističem da se u Manastir Svetog Nikole danas i te kako ulaže i da manastirsko dvorište nikada nije bilo lepše, a spomen-kosturnica se nalazi na dvadesetak metara ispod manastira. U spomen-kosturnici se nalazi oko 30 lobanja za koje arheolozi pretpostavljaju da potiču iz 19. veka, odnosno iz 1878. godine, a to je iz oslobodilačkih ratova iz tog perioda, boraca oslobodilaca od turske okupacije. Takođe ističem da se Javno komunalno preduzeće u Kuršumliji maksimalno trudi da održava prostor oko manastira i manastirsko dvorište. Kao što je Hram Svetog Save na Vračaru za Beograd, tako je Manastir Svetog Nikole za Kuršumliju.

To sve govori da naša vlada, ali i lokalne samouprave na čelu sa SNS i te kako neguju tradiciju, ali i spomen-obeležja palim borcima. Zahvaljujem.

PREDSEDNIK: Zahvaljujem.

Poštovani poslanici vreme predviđeno članom 158. stav 4. Poslovnika u trajanju od 10 časova je ovom diskusijom potrošeno.

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Milovan Krivokapić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Žarko Bogatinović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Veroljub Arsić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Marko Parezanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podnela narodni poslanik Ljiljana Malušić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Ljubiša Stojmirović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Marko Atlagić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Duško Tarbuk.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podnela narodni poslanik Aleksandra Maletić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Žarko Mićin.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podnela narodni poslanik Ivana Nikolić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podnela narodni poslanik Borka Grubor.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podnela narodni poslanik Svetlana Nikolić
Pavlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podnela narodni poslanik Dragana Barišić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Darko Laketić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podnela narodni poslanik Vesna Marković.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Branimir Rančić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podnela narodni poslanik Dubravka Filipovski.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podnela narodni poslanik Milena Turk.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podnela narodni poslanik Sonja Vlahović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

PREDSEDAVAJUĆI (Veroljub Arsić): Na član 4. amandman je podneo
narodni poslanik Marko Zeljug.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Zoran Bojanić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Ivan Manojlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Slaviša Bulatović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Milovan Drecun.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Radoslav Cokić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Aleksandar Marković.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podnela narodni poslanik Vera Jovanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podnela narodni poslanik Maja Mačužić Puzić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman sa ispravkom je podneo narodni poslanik Bojan Torbica.

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, kao narodni poslanik podržaću amandman koji je podneo gospodin Torbica i amandman koji je podneo gospodin Atlagić, koji je bio pre 10 navrata zato što su njih dvojica danas bili veoma živi i zato što su zaslužili da se za njihove amandmane glasa. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 5. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 5. amandman je podnela narodni poslanik Nataša Sp. Jovanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 5. amandman je podnela narodni poslanik Vjerica Radeta.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 5. amandman je podneo narodni poslanik Nikola Savić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 5. amandman je podneo narodni poslanik Dubravko Bojić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 5. amandman je podnela narodni poslanik Ružica Nikolić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 5. amandman je podneo narodni poslanik Sreto Perić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 5. amandman je podneo narodni poslanik Tomislav Ljubenović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 5. amandman je podneo narodni poslanik Zoran Despotović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 5. amandman je podneo narodni poslanik Milorad Mirčić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 5. amandman je podnela narodni poslanik Marina Ristić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naziv Glave III amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 6. amandman je podneo narodni poslanik Miletić Mihajlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 7. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 7. amandman je podneo narodni poslanik Aleksandar Šešelj.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 8. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 9. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 10. amandman sa ispravkom je podneo narodni poslanik Milan Lapčević.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 10. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 11. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 12. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 13. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe DS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 13. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naziv iznad član i član 14. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 14. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Nenad Čanak, Olena Papuga i Nada Lazić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 15. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naziv iznad člana i član 16. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 16. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe DS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 17. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Glave IV amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe DS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naziv Glave IV i član 18. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naziv Glave IV i član 18. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe DS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 19. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 19. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Zoran Živković, Marinika Tepić, Jovan Jovanović i Sonja Pavlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 20. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Nataša Vučković, Vesna Marjanović, Maja Videnović i Radoslav Milojević.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 20. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe DS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 20. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 21. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe DS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 21. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 22. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Zoran Živković, Marinika Tepić, Aleksandra Čabraja i Jovan Jovanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 22. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 23. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 23. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Nenad Čanak, Olena Papuga i Nada Lazić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 23. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Zoran Živković, Marinika Tepić, Jovan Jovanović i Sonja Pavlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 25. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Jasmina Karanac, Branimir Jovanović i dr Predrag Jelenković.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima Predrag Jelenković.

PREDRAG JELENKOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnikom, kolegice i kolege, ovaj predlog zakona predstavlja skup važećih propisa čiji je cilj efikasnije delovanje državne uprave u postupku zaštite redovnog investicionog održavanja i uređenja.

Između ostalog, Predlogom zakona se jasno razgraničava, kako piše, nadležnost jedinice lokalne samouprave i ministarstva nadležnog za poslove negovanja tradicije oslobodilačkih ratova Srbije u oblasti zaštite ratnih memorijala. U tom smislu predloženim amandmanom u članu 25. od stava 1. do stava 7. se strože kazne predviđaju za prekršaje odgovornog lica u organu jedinica lokalne samouprave, jer smatramo da će veća kazna biti adekvatnija prekršaju, odnosno da će veća kazna proizvesti veći efekat u preventivi. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Pošto smo završili pretres o svim amandmanima, zaključujem pretres Predloga zakona u pojedinostima.

Pošto smo obavili pretres Predloga zakona u načelu i u pojedinostima, Narodna skupština će u danu za glasanje odlučivati o Predlogu zakona u načelu, pojedinostima i u celini.

Prelazimo na 2. tačku dnevnog reda – PREDLOG ZAKONA O POJEDNOSTAVLJENOM RADNOM ANGAŽOVANJU NA SEZONSKIM POSLOVIMA U ODREĐENIM DELATNOSTIMA (pretres u pojedinostima).

Primili ste amandmane koje su na Predlog zakona podneli narodni poslanici.

Primali ste izveštaje Odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo i Odbora za rad, socijalna pitanja, društvenu uključenost i smanjenje siromaštva, kao i mišljenje Vlade o podnetim amandmanima.

Pošto je Narodna skupština obavila načelni pretres, saglasno članu 157. stav 3. Poslovnika Narodne skupštine otvaram pretres Predloga zakona u pojedinostima.

Na naziv Predloga zakona amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman su zajedno podneli narodni poslanici Gorica Gajić i Dejan Šulkić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podnela narodni poslanik Vjerica Radeta.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podnela narodni poslanik Nataša Jovanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Milorad Mirčić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Nemanja Šarović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Aleksandar Šešelj.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Miljan Damjanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Dubravko Bojić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podnela narodni poslanik Ružica Nikolić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Sreto Perić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Tomislav Ljubenović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Nikola Savić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podnela narodni poslanik Vesna Nikolić Vukajlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Zoran Despotović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podnela narodni poslanik Marina Ristić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Momčilo Mandić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podnela narodni poslanik Aleksandra Belačić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Božidar Delić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podnela narodni poslanik Ljiljana Mihajlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Filip Stojanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Petar Jojić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na nadnaslov iznad člana 1. amandman je podneo narodni poslanik Zoran Despotović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov iznad člana 1. amandman je podneo narodni poslanik Nikola Savić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov iznad člana 1. amandman je podneo narodni poslanik Petar Jojić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanici Vjerica Radeta, zajedno narodni poslanici Poslaničke grupe SDS i zajedno Zoran Živković, Marinika Tepić, Aleksandra Čabraja, Jovan Jovanović i Sonja Pavlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Milorad Mirčić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Nemanja Šarović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Ružica Nikolić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Tomislav Ljubenović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Božidar Delić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Ljiljana Mihajlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Gorica Gajić i Dejan Šulkić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Momčilo Mandić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Dubravko Bojić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Aleksandar Šešelj.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Miljan Damjanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Nataša Jovanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Vesna Nikolić Vukajlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Marina Ristić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Aleksandra Belačić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Filip Stojanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Sreto Perić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov iznad člana 2. amandman je podneo narodni poslanik Nemanja Šarović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanici Vjerica Radeta, zajedno narodni poslanici Poslaničke grupe SDS i zajedno Zoran Živković, Marinika Tepić, Aleksandra Čabraja, Jovan Jovanović i Sonja Pavlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Nataša Jovanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Ružica Nikolić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Petar Jojić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Ljiljana Mihajlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Gorica Gajić i Dejan Šulkić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Aleksandra Belačić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Miljan Damjanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Nikola Savić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Dubravko Bojić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Aleksandar Šešelj.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Božidar Delić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Milorad Mirčić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Zoran Despotović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Filip Stojanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Marina Ristić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Sreto Perić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Momčilo Mandić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Tomislav Ljubenović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Vesna Nikolić Vukajlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanici Vjerica Radeta, zajedno narodni poslanici Poslaničke grupe SDS i zajedno Zoran Živković, Marinika Tepić, Aleksandra Čabraja, Jovan Jovanović i Sonja Pavlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Nataša Jovanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Sreto Perić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Dubravko Bojić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Miljan Damjanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Milorad Mirčić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Ružica Nikolić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Božidar Delić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Tomislav Ljubenović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Nemanja Šarović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Ljiljana Mihajlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Nikola Savić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Vesna Nikolić Vukajlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Aleksandra Belačić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Aleksandar Šešelj.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Petar Jojić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Zoran Despotović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Filip Stojanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Momčilo Mandić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Marina Ristić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov iznad člana 4. amandman je podneo narodni poslanik Miljan Damjanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov iznad člana 4. amandman je podneo narodni poslanik Dubravko Bojić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov iznad člana 4. amandman je podneo narodni poslanik Petar Jojić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanici Vjerica Radeta, zajedno narodni poslanici Poslaničke grupe SDS i zajedno Zoran Živković, Marinika Tepić, Aleksandra Čabraja, Jovan Jovanović i Sonja Pavlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podnela narodni poslanik Nataša Jovanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Sreto Perić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podnela narodni poslanik Ružica Nikolić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Tomislav Ljubenović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Aleksandar Šešelj.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Božidar Delić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Milorad Mirčić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Filip Stojanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Nikola Savić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podnela narodni poslanik Vesna Nikolić Vukajlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Nemanja Šarović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Zoran Despotović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podnela narodni poslanik Aleksandra Belačić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Momčilo Mandić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podnela narodni poslanik Marina Ristić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podnela narodni poslanik Ljiljana Mihajlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 5. amandman u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanici zajedno Poslaničke grupe SDS i zajedno Zoran Živković, Marinika Tepić, Aleksandra Čabreja, Jovan Jovanović i Sonja Pavlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 5. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe DS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 5. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Vjerica Radeta i Nataša Jovanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 5. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Ružica Nikolić i Miljan Damjanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 5. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Gorica Gajić i Dejan Šulkić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 6. amandman u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanici zajedno Poslaničke grupe SDS i zajedno Zoran Živković, Marinika Tepić, Aleksandra Čabreja, Jovan Jovanović i Sonja Pavlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 6. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Gorica Gajić i Dejan Šulkić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 6. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Milorad Mirčić i Dubravko Bojić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 6. amandman sa ispravkom su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe DS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 7. amandman u istovetnom tekstu podneli su zajedno narodni poslanici Poslaničke grupe SDS i zajedno Zoran Živković, Marinika Tepić, Aleksandra Čabraja, Jovan Jovanović i Sonja Pavlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 8. amandman u istovetnom tekstu podneli su zajedno narodni poslanici Poslaničke grupe SDS i zajedno Zoran Živković, Marinika Tepić, Aleksandra Čabraja, Jovan Jovanović i Sonja Pavlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 9. amandman u istovetnom tekstu podneli su zajedno narodni poslanici Poslaničke grupe SDS i zajedno Zoran Živković, Marinika Tepić, Aleksandra Čabraja, Jovan Jovanović i Sonja Pavlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 9. amandman je podneo narodni poslanik Zoran Despotović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 9. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Gorica Gajić i Dejan Šulkić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 10. amandman u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanici zajedno Poslaničke grupe SDS i zajedno Zoran Živković, Marinika Tepić, Aleksandra Čabraja, Jovan Jovanović i Sonja Pavlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 11. amandman u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanici zajedno Gorica Gajić i Dejan Šulkić, zajedno poslanici Poslaničke grupe SDS i zajedno Zoran Živković, Marinika Tepić, Aleksandra Čabraja, Jovan Jovanović i Sonja Pavlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 12. amandman u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanici zajedno Poslaničke grupe SDS i zajedno narodni poslanici Poslaničke grupe Samostalni poslanici.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 13. amandman, u istovetnom tekstu, podneli su narodni poslanici zajedno Poslaničke grupe SDS i zajedno Poslaničke grupe Samostalni poslanici.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 14. amandman u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanici zajedno Poslaničke grupe SDS i zajedno narodni poslanici Poslaničke grupe Samostalni poslanici.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 15. amandman u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanici zajedno Poslaničke grupe SDS i zajedno narodni poslanici Poslaničke grupe Slobodni poslanici.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 16. amandman u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanici zajedno Poslaničke grupe SDS i zajedno narodni poslanici Poslaničke grupe Samostalni poslanici.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 17. amandman u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanici zajedno Poslaničke grupe SDS i zajedno narodni poslanici Poslaničke grupe Samostalni poslanici.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 18. amandman u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanici zajedno Poslaničke grupe SDS i zajedno Poslaničke grupe Samostalni poslanici.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 19. amandman u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanici zajedno Poslaničke grupe SDS i zajedno narodni poslanici Poslaničke grupe Samostalni poslanici.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 20. amandman u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanici zajedno Poslaničke grupe SDS i zajedno narodni poslanici Poslaničke grupe Samostalni poslanici.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 21. amandman u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanici zajedno Poslaničke grupe SDS i zajedno Poslaničke grupe Samostalni poslanici.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 22. amandman u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanici zajedno Poslaničke grupe SDS i zajedno narodni poslanici Poslaničke grupe Samostalni poslanici.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 23. amandman u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanici zajedno Poslaničke grupe SDS i zajedno narodni poslanici Poslaničke grupe Samostalni poslanici.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 24. amandman u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanici zajedno Poslaničke grupe SDS i zajedno narodni poslanici Poslaničke grupe Samostalni poslanici.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 25. amandman u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanici zajedno Poslaničke grupe SDS i zajedno Poslaničke grupe Samostalni poslanici.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Pošto smo završili pretres o amandmanima, zaključujem pretres Predloga zakona u pojedinostima.

Pošto smo obavili pretres Predloga zakona u načelu i u pojedinostima, Narodna skupština će u danu za glasanje odlučivati o Predlogu zakona u načelu, pojedinostima i u celini.

Prelazimo na 3. tačku dnevnog reda – PREDLOG ZAKONA O IZMENI I DOPUNI ZAKONA O ZAPOSŁJAVANjU STRANACA (pretres u pojedinostima).

Primili ste amandmane koje su na Predlog zakona podneli narodni poslanici.

Primili ste izveštaje Odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo i Odbora za rad, socijalna pitanja, društvenu uključenost i smanjenje siromaštva, kao i mišljenje Vlade o podnetim amandmanima.

Pošto je Narodna skupština obavila načelni pretres, saglasno članu 157. stav 3. Poslovnika Narodne skupštine otvaram pretres Predloga zakona u pojedinostima.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Vjerica Radeta.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Nataša Jovanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Ružica Nikolić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Pošto smo završili pretres o svim amandmanima, zaključujem pretres Predloga zakona u pojedinostima.

Pošto smo obavili pretres Predloga zakona u načelu i u pojedinostima, Narodna skupština će u danu za glasanje odlučivati o Predlogu zakona u načelu, pojedinostima i u celini.

Prelazimo na 4. tačku dnevnog reda – PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O USLOVIMA ZA UPUĆIVANjE ZAPOSLENIH NA PRIVREMENI RAD U INOSTRANSTVO I NjiHOVOJ ZAŠTITI (pretres u pojedinostima). Primili ste amandmane koje su na Predlog zakona podneli narodni poslanici.

Primili ste izveštaje Odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo i Odbora za rad, socijalna pitanja, društvenu uključenost i smanjenje siromaštva, kao i mišljenje Vlade o podnetim amandmanima.

Pošto je Narodna skupština obavila načelni pretres, saglasno članu 157. stav 3. Poslovnika Narodne skupštine otvaram pretres Predloga zakona u pojedinostima.

Na član 1. amandmane u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanici Vjerica Radeta i zajedno narodni poslanici Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandmane u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanici Nataša Jovanović i zajedno narodni poslanici Poslaničke grupe SDS:

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Ružica Nikolić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe Samostalni poslanici.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanici Sreto Perić, zajedno narodni poslanici Poslaničke grupe SDS i zajedno narodni poslanici Poslaničke grupe DS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 5. amandman u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanici Aleksandar Šešelj, zajedno narodni poslanici Poslaničke grupe SDS i zajedno narodni poslanici Poslaničke grupe DS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 6. amandman u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanici Nemanja Šarović, zajedno narodni poslanici Poslaničke grupe SDS i zajedno narodni poslanici Poslaničke grupe DS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 7. amandman je podnela narodni poslanik Aleksandra Belačić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 7. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe Samostalni poslanici.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 8. amandman je podneo narodni poslanik Dubravko Bojić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 8. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 9. amandman u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanici Miljan Damjanović i zajedno narodni poslanici Poslaničke grupe DS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 9. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 10. amandman je podneo narodni poslanik Božidar Delić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 10. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Branimir Jovanović, Predrag Jelenković i Jasmina Karanac.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 10. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 11. amandman u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanici Zoran Despotović i zajedno narodni poslanici Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 12. amandman je podneo narodni poslanik Milorad Mirčić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Pošto smo završili pretres o svim amandmanima, zaključujem pretres Predloga zakona u pojedinostima.

Pošto smo obavili pretres Predloga zakona u načelu i u pojedinostima, Narodna skupština će u danu za glasanje odlučivati o Predlogu zakona u načelu, pojedinostima i u celini.

Prelazimo na 5. tačku dnevnog reda – PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O FINANSIJSKOJ PODRŠCI PORODICI SA DECOM (pretres u pojedinostima).

Primili ste amandmane koje su na Predlog zakona podneli narodni poslanici.

Primili ste izveštaje Odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo i Odbora za rad, socijalna pitanja, društvenu uključenost i smanjenje siromaštva, kao i mišljenje Vlade o podnetim amandmanima.

Pošto je Narodna skupština obavila načelni pretres, saglasno članu 157. stav 3. Poslovnika Narodne skupštine otvaram pretres Predloga zakona u pojedinostima.

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Nemanja Šarović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podnela narodni poslanik Vesna Nikolić Vukajlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Filip Stojanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Miljan Damjanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Božidar Delić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Momčilo Mandić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Ljiljana Mihajlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podnela narodni poslanik Aleksandra Belačić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Petar Jojić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Milorad Mirčić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Dubravko Bojić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podnela narodni poslanik Marina Ristić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Zoran Despotović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Nikola Savić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Tomislav Ljubenović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Aleksandar Šešelj.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Sreto Perić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podnela narodni poslanik Ružica Nikolić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podnela narodni poslanik Vjerica Radeta.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podnela narodni poslanik Nataša Jovanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Dubravko Bojić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Marina Ristić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Zoran Despotović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Tomislav Ljubenović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Nikola Savić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Aleksandar Šešelj.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Sreto Perić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Vjerica Radeta.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Nataša Jovanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Ružica Nikolić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Aleksandra Belačić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Božidar Delić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Petar Jojić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Miljan Damjanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Milorad Mirčić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Momčilo Mandić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Ljiljana Mihajlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Nemanja Šarović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Vesna Nikolić Vukajlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Filip Stojanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Tatjana Macura, Vladimir Đurić, Aleksandra Stevanović i Nenad Božić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Momčilo Mandić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Vjerica Radeta.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Nataša Jovanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Ružica Nikolić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Sreto Perić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Zoran Despotović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Ljiljana Mihajlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Nikola Savić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Tomislav Ljubenović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Aleksandar Šešelj.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Aleksandra Belačić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Vesna Nikolić Vukajlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Dubravko Bojić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Marina Ristić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Petar Jojić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanici Božidar Delić i Miljan Damjanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Milorad Mirčić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Filip Stojanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Nemanja Šarović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Vjerica Radeta.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Marina Ristić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Dubravko Bojić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Zoran Despotović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Tomislav Ljubenović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Aleksandar Šešelj.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Nikola Savić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Sreto Perić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Ružica Nikolić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Nataša Jovanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Tatjana Macura, Vladimir Đurić, Aleksandar Stevanović i Nenad Božić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe DS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Milorad Mirčić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Aleksandra Belačić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Miljan Damjanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Petar Jojić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Božidar Delić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Momčilo Mandić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Vesna Nikolić Vukajlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Ljiljana Mihajlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Nemanja Šarović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Filip Stojanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Radoslav Jović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podnela narodni poslanik Vjerica Radeta.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podnela narodni poslanik Ružica Nikolić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podnela narodni poslanik Nataša Sp. Jovanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Sreto Perić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Tatjana Macura, Vladimir Đurić, Aleksandar Stevanović i Nenad Božić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Aleksandar Šešelj.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Nikola Savić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Tomislav Ljubenović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Zoran Despotović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podnela narodni poslanik Marina Ristić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Dubravko Bojić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Petar Jojić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Milorad Mirčić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podnela narodni poslanik Aleksandra Belačić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Miljan Damjanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Nemanja Šarović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe Demokratska stranka.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Božidar Delić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podnela narodni poslanik Vesna Nikolić Vukajlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Filip Stojanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Momčilo Mandić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podnela narodni poslanik Ljiljana Mihajlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 5. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 6. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe Dveri.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 6. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 6. amandman je podnela narodni poslanik Vjerica Radeta.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 6. amandman je podnela narodni poslanik Nataša Jovanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 6. amandman je podnela narodni poslanik Ružica Nikolić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 6. amandman je podneo narodni poslanik Milorad Mirčić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 6. amandman je podneo narodni poslanik Miliija Miletić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 6. amandman je podneo narodni poslanik Aleksandar Šešelj.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 6. amandman je podneo narodni poslanik Miljan Damjanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 6. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Tatjana Macura, Vladimir Đurić, Aleksandar Stevanović i Nenad Božić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 7. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe Dveri.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 7. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 7. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Tatjana Macura, Vladimir Đurić, Aleksandar Stevanović i Nenad Božić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 8. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe Dveri.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 8. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Tatjana Macura, Vladimir Đurić, Aleksandar Stevanović i Nenad Božić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 8. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 9. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 9. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Tatjana Macura, Vladimir Đurić, Aleksandar Stevanović i Nenad Božić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 12. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Pošto smo završili pretres o amandmanima, zaključujem pretres Predloga zakona u pojedinostima.

Pošto smo obavili pretres Predloga zakona u načelu i u pojedinostima, Narodna skupština će u danu za glasanje odlučivati o Predlogu zakona u načelu, pojedinostima i u celini.

Prelazimo na 6. tačku dnevnog reda – PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OSNOVNIM PRAVIMA BORACA, VOJNIH INVALIDA I PORODICA PALIH BORACA (pretres u pojedinostima).

Primili ste amandmane koje su na Predlog zakona podneli narodni poslanici.

Primili ste izveštaje Odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo i Odbora za rad, socijalna pitanja, društvenu uključenost i smanjenje siromaštva, kao i mišljenje Vlade o podnetim amandmanima.

Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo, saglasno članu 163. stav 2. Poslovnika Narodne skupštine, odbacio je kao nepotpune amandmane narodnih poslanika: Hadži Milorada Stošića na član 5, Zorana Despotovića i Momčila Mandića na član 103. i Aleksandra Šešelja i Nemanje Šarovića na član 106.

Odbačeni amandmani ne mogu biti predmet rasprave i o njima se ne glasa.

Pošto je Narodna skupština obavila načelni pretres, saglasno članu 157. stav 3. Poslovnika Narodne skupštine, otvaram pretres o Predloga zakona u pojedinostima.

Na član 1. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Petar Jojić, Božidar Delić i Nemanja Šarović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe Samostalni poslanici.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Tomislav Ljubenović, Sreto Perić i Aleksandar Šešelj.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Momčilo Mandić, Božidar Delić i Miljan Damjanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Milorad Mirčić, Nikola Savić i Nemanja Šarović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe Samostalni poslanici.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Vesna Nikolić Vukajlović i Ljiljana Mihajlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Zoran Despotović i Ružica Nikolić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Vesna Nikolić Vukajlović, Zoran Despotović i Dubravko Bojić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe Samostalni poslanici.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Dubravko Bojić i Tomislav Ljubenović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Miljan Damjanović i Aleksandar Šešelj.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe Samostalni poslanici.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Božidar Delić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Pošto smo završili pretres o amandmanima, zaključujem pretres Predloga zakona u pojedinostima.

Pošto smo obavili pretres Predloga zakona u načelu i u pojedinostima, Narodna skupština će u danu za glasanje odlučivati o Predlogu zakona u načelu, pojedinostima i u celini.

Prelazimo na 7. tačku dnevnog reda – PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PRAVIMA BORACA, VOJNIH INVALIDA I ČLANOVA Njihovih PORODICA (pretres u pojedinostima).

Primili ste amandmane koje su na Predlog zakona podneli narodni poslanici.

Primili ste izveštaje Odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo i Odbora za rad, socijalna pitanja, društvenu uključenost i smanjenje siromaštva, kao i mišljenje Vlade o podnetim amandmanima.

Pošto je Narodna skupština obavila načelni pretres, saglasno članu 157. stav 3. Poslovnika Narodne skupštine otvaram pretres Predloga zakona u pojedinostima.

Na član 1. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Petar Jojić, Momčilo Mandić i Sreto Perić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe DS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo Odbor za rad, socijalna pitanja, društvenu uključenost i smanjenje siromaštva.

Predstavnik predlagača prihvatio je amandman na sednici Odbora za rad, socijalna pitanja, društvenu uključenost i smanjenje siromaštva, a Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo smatra da je amandman u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom Republike Srbije, pa konstatujem da je ovaj amandman postao sastavni deo Predloga zakona.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Tomislav Ljubenović, Božidar Delić i Miljan Damjanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 5. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Momčilo Mandić, Sreto Perić i Zoran Despotović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 5. amandman sa ispravkom zajedno su podneli narodni poslanici Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 6. amandman u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanici zajedno Poslaničke grupe DS i zajedno Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 6. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Milorad Mirčić, Božidar Delić i Aleksandar Šešelj.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Pošto smo završili pretres o amandmanima, zaključujem pretres Predloga zakona u pojedinostima.

Pošto smo obavili pretres Predloga zakona u načelu i u pojedinostima, Narodna skupština će u danu za glasanje odlučivati o Predlogu zakona u načelu, pojedinostima i u celini.

Prelazimo na 8. tačku dnevnog reda – PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O MIRNOM REŠAVANJU RADNIH SPOROVA (pretres u pojedinostima).

Primili ste amandmane koje su na Predlog zakona podneli narodni poslanici.

Primili ste izveštaje Odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo i Odbora za rad, socijalna pitanja, društvenu uključenost i smanjenje siromaštva, kao i mišljenje Vlade o podnetim amandmanima.

Pošto je Narodna skupština obavila načelni pretres, saglasno članu 157. stav 3. Poslovnika Narodne skupštine otvaram pretres Predloga zakona u pojedinostima.

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Momčilo Mandić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Tomislav Ljubenović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Petar Jojić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podnela narodni poslanik Nataša Sp. Jovanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Zoran Despotović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Dubravko Bojić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podnela narodni poslanik Aleksandra Belačić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Miljan Damjanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Božidar Delić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podnela narodni poslanik Vjerica Radeta.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Aleksandar Šešelj.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Nemanja Šarović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Filip Stojanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Nikola Savić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podnela narodni poslanik Marina Ristić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podnela narodni poslanik Vesna Nikolić Vukajlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Sreto Perić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podnela narodni poslanik Ljiljana Mihajlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Momčilo Mandić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podnela narodni poslanik Ružica Nikolić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na naslov Predloga zakona amandman je podneo narodni poslanik Milorad Mirčić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Vjerica Radeta.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Aleksandra Belačić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Nataša Jovanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Dubravko Bojić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Petar Jojić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Miljan Damjanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Tomislav Ljubenović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandmane u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanici Božidar Delić i zajedno narodni poslanici Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Momčilo Mandić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Zoran Despotović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Aleksandar Šešelj.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Ružica Nikolić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Milorad Mirčić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Vesna Nikolić Vukajlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Ljiljana Mihajlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Nemanja Šarović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Filip Stojanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Sreto Perić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Nikola Savić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Marina Ristić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Vjerica Radeta.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Aleksandra Belačić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3. amandman je podneo narodni poslanik Miljan Damjanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podneo narodni poslanik Božidar Delić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 5. amandman je podneo narodni poslanik Zoran Despotović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 6. amandman je podnela narodni poslanik Nataša Jovanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 7. amandman je podneo narodni poslanik Petar Jojić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 8. amandman je podneo narodni poslanik Tomislav Ljubenović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 9. amandman je podneo narodni poslanik Momčilo Mandić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 12. amandman je podneo narodni poslanik Milorad Mirčić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 13. amandman je podnela narodni poslanik Ljiljana Mihajlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 13. amandman je podnela narodni poslanik Ružica Nikolić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 14. amandmane u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanik Sreto Perić i narodni poslanik Vesna Nikolić Vukajlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 14. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 15. amandman je podnela narodni poslanik Marina Ristić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 16. amandman je podneo narodni poslanik Nikola Savić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 17. amandman je podneo narodni poslanik Filip Stojanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 18. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe DS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 19. amandmane u istovetnom tekstu podneli su narodni poslanik Nemanja Šarović i narodni poslanici Poslaničke grupe DS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 21. amandman je podneo narodni poslanik Aleksandar Šešelj.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 22. amandman je podnela narodni poslanik Vjerica Radeta.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 23. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe SDS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 25. amandman je podnela narodni poslanik Aleksandra Belačić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 27. amandman je podneo narodni poslanik Dubravko Bojić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 27. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Poslaničke grupe DS.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 30. amandman je podneo narodni poslanik Božidar Delić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 32. amandman je podneo narodni poslanik Zoran Despotović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 33. amandman je podnela narodni poslanik Nataša Jovanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 34. amandman je podneo narodni poslanik Miljan Damjanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Pošto smo završili pretres o amandmanima, zaključujem pretres Predloga zakona u pojedinostima.

Pošto smo obavili pretres Predloga zakona u načelu i u pojedinostima, Narodna skupština će u danu za glasanje odlučivati o Predlogu zakona u načelu, pojedinostima i celini.

Saglasno članu 87. stavu 5. Poslovnika Narodne skupštine određujem četvrtak 28. jun 2018. godine, sa početkom u 10.00 časova, kao dan za glasanje o tačkama dnevnog reda sednice Osmog vanrednog zasedanja Narodne skupštine Republike Srbije u Jedanaestom sazivu.

(Sednica je prekinuta u 17.45 časova.)